

Raport o stanie Miasta Opola za 2023 rok

Raport
o stanie Miasta Opola
za 2023 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
1. Samorząd i jego finanse.....	8
1.1. Rada Miasta Opola	8
1.2. Prezydent i Urząd Miasta Opola	9
1.3. Budżet Miasta	10
1.4. Budżet obywatelski i inicjatywa lokalna	16
1.5. Środki zewnętrzne pozyskane przez Miasto	22
2. Przegląd realizowanych strategii, polityk i programów	27
3. Podsumowanie działalności w roku sprawozdawczym.....	32
3.1. Społeczeństwo i gospodarka	32
3.1.1. Sprawy obywatelskie i działalność gospodarcza	32
3.1.2. Urząd Stanu Cywilnego.....	35
3.1.3. Nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie i mediacje.....	35
3.1.4. Opieka żłobkowa	36
3.1.5. Oświata.....	37
3.1.6. Ośrodek akademicki	43
3.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców	43
3.1.8. Pomoc rodzinie.....	46
3.1.9. Kultura, turystyka, zabytki i współpraca zagraniczna.....	50
3.1.10. Sport i rekreacja	57
3.1.11. Promocja miasta	60
3.1.12. Gospodarka	61
3.2. Przestrzeń i środowisko	66
3.2.1. Planowanie przestrzenne	66
3.2.2. Rewitalizacja.....	67
3.2.3. Urbanistyka, architektura i budownictwo.....	67
3.2.4. Geodezja i kartografia	69
3.2.5. Ochrona powietrza	70
3.2.6. Ochrona przyrody i zieleni, edukacja ekologiczna.....	73
3.2.7. Rolnictwo i ochrona zwierząt	73
3.2.8. Gospodarka odpadami	74
3.3. Infrastruktura, transport i inwestycje	76
3.3.1. Drogi i ścieżki rowerowe.....	76
3.3.2. Infrastruktura techniczna	82
3.3.3. Komunikacja miejska	87
3.3.4. Inwestycje poza pasem drogowym i oświatą.....	88
3.3.5. Gospodarowanie nieruchomościami oraz zasobem mieszkaniowym i lokalowym	91
3.4. Realizacja uchwał Rady Miasta w przekroju wg programów	93

Wprowadzenie

W myśl art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Prezydent Miasta zobowiązany jest przedstawić Radzie Miasta „raport o stanie gminy”. Zgodnie z ustawą dokument ten obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miasta oraz budżetu obywatelskiego. Obowiązek ten wprowadziła ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Analogiczny obowiązek nałożony został na wszystkich wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów oraz marszałków. Niniejszy raport jest szóstym w rozumieniu przepisów ustawy i obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Opola za 2023 rok, zwany w dalszej części okresem sprawozdawczym.

Raport opracowano w Urzędzie Miasta Opola na podstawie danych i informacji pochodzących z poszczególnych wydziałów, biur, jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współpracujących. W okresie tym Miasto realizowało szereg zadań – własnych, zleconych, a także z zakresu zadań gminy, jak i powiatu. Działalność ta obejmowała zarówno sprawy bieżące, jak i inwestycyjne.

W 2023 r. miasto rozdysonowało środki w łącznej wysokości 1.478,3 mln zł, na co złożyły się wydatki w kwocie 1.445,3 mln zł (w tym inwestycje 297,2 mln zł) oraz rozchody 33,0 mln zł. Po stronie wpływów odnotowano dochody w wysokości 1.409,8 mln zł (w tym dochody majątkowe 193,1 mln zł) oraz przychody w kwocie 179,7 mln zł. Deficyt budżetu miasta w 2023 r. został zrealizowany na poziomie 35,5 mln zł, czyli niższym niż planowano o 97,7 mln zł.

Realizowano szereg projektów i przedsięwzięć o strategicznym znaczeniu dla jego rozwoju. W okresie sprawozdawczym kontynuowano i wdrażano nowe projekty inwestycyjne. Dodatkowo, część inwestycji rozpoczętych w latach wcześniejszych zakończyła się. Najważniejsze, wybrane przedsięwzięcia inwestycyjne obejmują m.in.:

- budowę nowego akwarium w opolskim zoo (udostępnione do zwiedzenia w 2024 r.),
- budowę nowego przedszkola przy ul. Krapkowickiej (rozpoczęcie działalności jednostki w 2023 r.),
- budowę placu dworcowego, któremu nadano nazwę Plac „Kory” Olgi Sipowicz,
- zakup sześciu autobusów elektrycznych o długości 12 m i dwóch o długości 18 m, które obsługują już linie autobusowe oraz budowę pantografowej stacji ładowania przy ul. Pużaka,
- przebudowę ul. Krapkowickiej oraz budowę centrum przesiadkowego obok mostu im. J. Halupczoka (oddane do użytkowania w 2024 r.),
- budowę ul. Róży Wiatrów (oddana do użytkowania w 2024 r.) oraz ul. Żytomierskiej,
- budowę domu pomocy społecznej dla około stu mieszkańców (w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego).

Na większość wskazanych powyżej inwestycji Miastu udało się pozyskać współfinansowanie ze środków zewnętrznych, m.in. z funduszy europejskich - zarządzanych zarówno z poziomu regionalnego, jak i krajowego oraz z budżetu państwa. W okresie sprawozdawczym prowadzono również intensywne prace związane z przygotowaniem i zabezpieczeniem finansowania inwestycji, których realizacja przypada na 2024 r. i ew. lata następne. W szczególności mowa o inwestycjach w obszarze rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej (m.in. przebudowa skrzyżowania przy Centrum Usług Publicznych, przebudowa ul. Ozimskiej, budowa i przebudowa dróg prowadzących do terenów inwestycyjnych we Wrzoscach) oraz w obszarze oświaty (m.in. utworzenie branżowego centrum umiejętności, budowa przyszkolnych boisk wielofunkcyjnych).

W okresie sprawozdawczym kontynuowano pozytywne zmiany w obszarze sportu, rekreacji i możliwości zagospodarowania czasu wolnego. W 2021 r. ukończono budowę i oddano do użytku Opolski Park Sportu (dziś Toyota Park), a także tereny rekreacyjne wokół Kamionki Piast wraz ze stacją

dla pływaczy. W 2022 r. najważniejszą ukończoną inwestycją była z kolei hala sportowa przy PSP nr 11 na Osiedlu Chabry. W 2023 roku pod względem oddanych inwestycji sportowych, najważniejsze były boiska szkolne przy PSP nr 21 w Śródmieściu i Zespole Szkolno-Przedszkolnym w dzielnicy Wójtowa Wieś. W 2023 r. bardzo sprawnie przebiegała budowa największej inwestycji sportowej w historii miasta - nowego stadionu piłkarskiego.

Miasto w okresie sprawozdawczym nie koncentrowało się wyłącznie na zadaniach typowo infrastrukturalnych. Realizowało przede wszystkim zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Opola, w tym m.in. zadania oświatowe obejmujące działalność edukacyjną oraz opiekuńczo-wychowawczą. W okresie sprawozdawczym Miasto prowadziło 78 organizacyjnych jednostek oświatowych, w ramach których funkcjonowało łącznie 111 publicznych przedszkoli, szkół i placówek oświatowych różnego typu. Kształcenie, wychowanie i opiekę prowadzono dla 23,6 tys. dzieci i młodzieży w publicznych przedszkolach i szkołach, a także dla 4,9 tys. dzieci, uczniów i słuchaczy w niepublicznych przedszkolach i szkołach, w tym policealnych.

Miasto aktywne było również w obszarze polityki społecznej. Realizowano m.in. zadania na rzecz wsparcia najmłodszych mieszkańców, rodzin, osób starszych, czy wszystkich tych, którzy wymagali dedykowanego wsparcia. Zadania własne Miasta objęły także sprawy kultury. Również w tym zakresie prowadzono aktywną działalność, m.in. dzięki dużemu zaangażowaniu miejskich instytucji kultury. W 2023 r. Opole było gospodarzem istotnych wydarzeń społecznych, gospodarczych, sportowych i kulturalnych. To m.in. Dni Opola, Noc Kultury, czy Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki. Miasto zorganizowało lub współorganizowało szereg różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych, rekreacyjnych, czy sportowych.

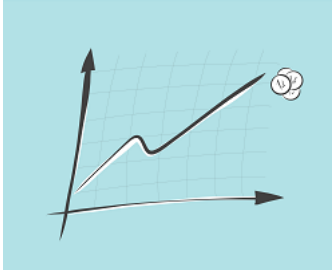

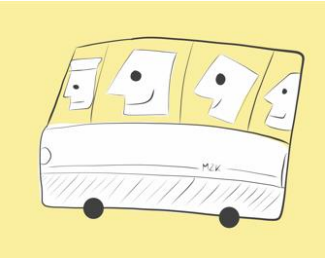
Okres sprawozdawczy to również dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego – w 2014 r. po raz pierwszy mieszkańcy mogli zgłaszać propozycje projektów, jakie chcieliby, aby zostały zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego. W 2023 r. odbyła się już jego dziesiąta edycja. W 2023 r. w Opolu realizowana była procedura wyboru wniosków, które będą realizowane w roku bieżącym. Kwota budżetu na 2024 r. wzrosła do rekordowych 6,8 mln zł. Mieszkańcy wybrali do realizacji przez Miasto kilkanaście nowych projektów. Realizowano również procedurę tzw. inicjatywy lokalnej.

Miasto, poprzez program współpracy z organizacjami pozarządowymi, aktywnie wspierało rozwój tego sektora. Na realizację zadań w ramach Programu przeznaczono z budżetu miasta kwotę 21,9 mln zł, z tego 21,1 mln zł w formie dotacji na realizację 283 zadań publicznych oraz prawie 800 tys. zł na wypłatę stypendiów i nagród. Prezydent Miasta Opola ogłosił 40 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie 443 oferty. Prezydent podpisał 281 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 158 oraz wsparcie 123. Podczas roku sprawozdawczego, 139 organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów zrealizowało 283 zadania publiczne.

Prezydent Miasta był równolegle kierownikiem urzędu. Urząd, jak i jego jednostki organizacyjne świadczyły mieszkańcom różnego rodzaju i typu usługi, duża część z nich warunkowana była ustawowo. Tylko w 2023 r. wydano 12,2 tys. dowodów osobistych, prawie 21,3 tys. dowodów rejestracyjnych, a także ok. 4,6 tys. dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. Równie wysoka była liczba czynności meldunkowych. Ważnym zadaniem były również prace w zakresie geodezji, kartografii oraz planowania przestrzennego. W 2023 r. uchwalono 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i przystąpiono do opracowania 20 planów. Na koniec 2023 r. w Opolu obowiązywały 133 miejscowe plany, a 1 oczekiwał na wejście w życie.

Aktywna, prorozwojowa działalność opolskiego samorządu w różnych obszarach przyczyniła się do zdobycia kilku prestiżowych wyróżnień. Miasto po raz czwarty z rzędu zajęło pierwsze miejsce w rankingu samorządów czasopisma Wspólnota w kategorii inwestycje. Zestawienie wybranych nagród oraz wyróżnień, które Miasto odebrało lub które Miastu przyznano w roku sprawozdawczym i następnym, wskazano w tab. 1.

Tab. 1. Wybrane nagrody i wyróżnienia przyznane/ odebrane przez Miasto Opole w 2023/24 roku

	<ul style="list-style-type: none"> • 1. miejsce w prestiżowym rankingu samorządów czasopisma "Wspólnota" w kategorii inwestycje w przekroju wg miast wojewódzkich Ranking bierze pod uwagę średnie wydatki inwestycyjne per capita w latach 2020–2022. • 1. miejsce w woj. opolskim, 8. wśród miast na prawach powiatu oraz 29. wśród gmin w Polsce w rankingu „Gmina dobra do życia 2023” Serwisu Samorządowego PAP "Gmina dobra do życia" to coroczny, ogólnopolski ranking Serwisu Samorządowego PAP, badający jakość życia w każdej z gmin w Polsce.
	<ul style="list-style-type: none"> • 2. miejsce dla Opolskie TBS Sp. z o.o. w Ogólnopolskim Rankingu Towarzystw Budownictwa Społecznego Ranking opracowywany przez magazyn „Strefa Gospodarki Biznes Magazyn”. • 4. miejsce w rankingu samorządów czasopisma "Wspólnota" pt. „Sukces kadencji 2018-2023” w przekroju wg miast wojewódzkich Ranking odnosi się do czterech grup wskaźników w obszarze: sukcesu finansowego (związanego z budżetem jednostki samorządowej), sukcesu ekonomicznego (wiążącego się ze stanem gospodarki lokalnej), sukcesu infrastrukturalnego (odnoszącego się przede wszystkim do komunalnej infrastruktury technicznej), sukcesu społecznego uwzględniającego szeroko rozumiane polityki społeczne. • 10. miejsce w rankingu samorządów dziennika Rzeczpospolita w kategorii miast na prawach powiatu Ranking weryfikuje skuteczność działań władz samorządowych w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach.
	<ul style="list-style-type: none"> • 2. miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Przedsiębiorstw Komunikacji Miejskiej za 2023 r. dla MZK Opole Sp. z o.o. Kapituła konkursowa rankingu organizowanego przez Strefę Gospodarki/ Dziennik Gazeta Prawna w uzasadnieniu przyznania drugiego miejsca podkreśliła średni wiek taboru, który jest jednym z najmłodszych w kraju (nieco ponad 6 lat), a także realizację założeń ekologicznych, w tym wprowadzanie nowoczesnych autobusów elektrycznych. Weryfikacji podlegały także aspekty ekonomiczne i techniczne. MZK Opole znalazło się na podium plebiscytu po raz czwarty, a po raz trzeci na pozycji wicelidera konkursu.

- **Nagroda Marszałka Województwa Opolskiego w konkursie na najlepszą przestrzeń województwa opolskiego 2023 w kategorii „przestrzeń publiczna” za realizację przedsięwzięcia pn. „Budowa tężni solankowej w Opolu”**
Inwestycja doceniona m.in. za: realizację przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu prospołecznym i prozdrowotnym oraz wysoką wartość użytkową i funkcjonalną tężni.
- **Wyróżnienie Zarządu Województwa Opolskiego w kategorii „obiekt użyteczności publicznej” w ramach konkursu Najlepsza Przestrzeń Publiczna Woj. Opolskiego 2023 za Centrum Usług Publicznych.**
Wyróżnienie przyznano m.in. za: dużą skalę przedsięwzięcia fundamentalnie zmieniającą sposób funkcjonowania obsługi mieszkańców Opola w zakresie załatwiania spraw urzędowych oraz włączenie w tkankę miejską zaniedbanego rejonu miasta, przez nadanie mu nowoczesnego, miastotwórczego charakteru.
- **Wyróżnienie Zarządu Województwa Opolskiego w kategorii „Perła przestrzeni 25-lecia” w ramach konkursu Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Opolskiego 2023 za rozwój terenów parku na Wyspie Bolko.**
Wyróżnienie przyznano za: konsekwencję w realizacji wizji rozbudowy i zwiększania atrakcyjności unikalnej zielonej przestrzeni wyspy oraz dostępu do jej walorów przyrodniczych, rekreacyjnych, edukacyjnych i turystycznych.
- **Nagroda za Plac im. Olgi „Kory” Sipowicz w kategorii najlepszych przestrzeni publicznych w ramach szesnastej edycji Plebiscytu Polska Architektura XXL.**
Jury wyróżniło metamorfozę placu, której autorem jest pracownia SN Architekci. Wyróżnienie za ciekawą, ikoniczną formę, która harmonijnie łączy zieleń, przestrzeń rekreacyjną i miejską. Na uwagę zasługuje spójność stylistyczna tej przestrzeni.
- **Nagroda za budowę „Centrum Usług Publicznych” w ramach konkursu „Top Inwestycje Komunalne 2024”**
Celem konkursu jest wyróżnienie i promocja odważnych i prorozwojowych komunalnych inwestycji prowadzonych przez samorządy. Nagroda odebrana w 2024 r. w trakcie Europejskiego Kongresu Gospodarczego.
- **Nagroda dla aplikacji Opole+ w konkursie Smart City Awards w kategorii Smart City Solution**
Nagroda za integrowanie kluczowych usług miejskich w jednej platformie mobilnej i internetowej.
- **II miejsce w kategorii gminy miejskie za projekt „Edukacyjne place zabaw Muchy Odpaduchy o tematyce związanej z gospodarką o obiegu zamkniętym w Opolu”**
Nagroda w konkursie „Innowacyjny Samorząd” serwisu PAP.

Wysoka pozycja szkół ponadpodstawowych w XXV Rankingu Liceów i Techników Perspektywy 2023:

- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Opolu:
 - 36. miejsce w Rankingu Liceów Ogólnokształcących 2023,
 - 46. miejsce w Rankingu Maturalnym Liceów Ogólnokształcących 2023,
 - 24. miejsce w Rankingu Szkół Olimpijskich 2023,
 - tytuł „Złotej Szkoły 2023”,
 - I. miejsce w Rankingu Liceów Ogólnokształcących Województwa Opolskiego,
- Publiczne Technikum nr 3 w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Generała Stefana Roweckiego „Grota” w Opolu:
 - 22. miejsce w Rankingu Techników 2023,
 - 57. miejsce w Rankingu Maturalnym Techników 2023,
 - 200. miejsce w Rankingu Szkół Olimpijskich 2023,
 - tytuł „Złotej Szkoły 2023”,
 - I. miejsce w Rankingu Techników Województwa Opolskiego.
- Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Opolu:
 - 53. miejsce w Rankingu Liceów Ogólnokształcących 2023,
 - 58. miejsce w Rankingu Maturalnym Liceów Ogólnokształcących 2023,
 - 38. miejsce w Rankingu Szkół Olimpijskich 2023,
 - tytuł „Złotej Szkoły 2023”,
 - II. miejsce w Rankingu Liceów Ogólnokształcących Województwa Opolskiego.
- Publiczne Technikum nr 5 w Zespole Szkół Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki w Opolu:
 - 23. miejsce w Rankingu Techników 2023,
 - 14. miejsce w Rankingu Maturalnym Techników 2023,
 - tytuł „Złotej Szkoły 2023”,
 - II. miejsce w Rankingu Techników Województwa Opolskiego.
- Publiczne Technikum nr 1 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Kazimierza Gzowskiego w Opolu:
 - 42. miejsce w Rankingu Techników 2023,
 - 137. miejsce w Rankingu Maturalnym Techników 2023,
 - 119. miejsce w Rankingu Szkół Olimpijskich 2023,
 - tytuł „Złotej Szkoły 2023”,
 - III. miejsce w Rankingu Techników Województwa Opolskiego

Źródło: opracowanie własne

1. Samorząd i jego finanse

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Mieszkańcy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (poprzez wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy. Organami tymi są Rada Miasta oraz Prezydent Miasta, wybierani w głosowaniu powszechnym.

Opole, tak jak i inne samorządy w Polsce prowadziło w okresie sprawozdawczym gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej. Określone w niej wielkości wydatków, dochodów z każdym kolejnym rokiem były coraz wyższe. W 2016 r. Miasto zrealizowało wydatki na poziomie prawie 727 mln zł, w 2017 r. na poziomie prawie 856 mln zł, a rok później po raz pierwszy w historii przekroczone miliard złotych. Kwotę tę przekroczone również w kolejnych latach.

Urząd Miasta Opola w okresie sprawozdawczym po raz dziesiąty zorganizował głosowanie w ramach budżetu obywatelskiego. W 2023 r. w Opolu realizowana była procedura wyboru wniosków z Budżetu Obywatelskiego, które będą realizowane w 2024 roku. Kwota budżetu na 2023 r. wyniosła ok. 7 mln zł.

1.1. Rada Miasta Opola

Rada Miasta jest organem stanowiącym i kontrolnym. W związku ze zmianami ustawowymi wydłużającymi kadencyjność organów samorządowych VIII kadencja samorządu Opola trwała ponad 5 lat, przypadając na lata 2018-2024. Rada VIII kadencji samorządu trwała od dnia wyboru, tj. 21 października 2018 r. W wyniku wyborów samorządowych wybrana została Rada w ustawowym składzie 25 radnych, którzy w dniu 20 listopada 2018 r. na sesji inauguracyjnej dokonali uroczystego ślubowania, aby móc prawomocnie sprawować mandat radnego.

W okresie sprawozdawczym Rada Miasta Opola odbyła 16 sesji oraz 3 sesje uroczyste. O posiedzeniach Rady Miasta Opola mieszkańcy Opola informowani byli za pośrednictwem miejscowej prasy, radia, telewizji oraz strony internetowej Miasta Opola. Transmisja z obrad odbywała się z kolei za pośrednictwem strony www.youtube.com/MiastoOpole oraz zamieszczana była razem z protokołem z sesji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rada Miasta Opola podejmowała uchwały, stanowiska oraz przyjmowała informacje, sprawozdania i oceny, reagując na aktualne wydarzenia w mieście i w kraju. Jedną z istotnych form działania radnych jest składanie interpelacji, wniosków i zapytań do Prezydenta Miasta Opola. W tej formie radni sygnalizują problemy, którymi Rada bezpośrednio w danym okresie się nie zajmuje, a w ocenie radnych należy je rozpatrzyć i rozstrzygnąć w trybie bieżącego zarządzania gminą. W okresie sprawozdawczym złożono 80 interpelacji oraz 32 zapytania.

Rada Miasta Opola, ustalając przedmiot działania, powołała stałe komisje do określonych zadań. W skład komisji wchodzi radni miasta Opola. Komisje pracowały od początku VIII kadencji Rady. W okresie sprawozdawczym komisje zebrały się łącznie 81 razy, na których wydały 249 opinii. Na posiedzeniach zajmowano się m.in. sprawami bieżącymi, opiniowano projekty uchwał, a także rozpatrywano korespondencję kierowaną przez mieszkańców i Przewodniczącego Rady Miasta. Ponadto Komisja Rewizyjna przeprowadziła 5 kontroli.

Rada Miasta Opola VIII kadencji w 2023 r. nadała 2 tytuły „Honorowy Obywatel Miasta Opola (prof. Wang Shoufa oraz Dawid Tomala), 4 tytuły „Zasłużony Obywatel Miasta Opola” (Leon Korc, Danuta Szeliga, prof. dr hab. Mirosław Lenart, prof. dr hab. Stanisław Gajda) oraz 2 odznaki „Za Zasługi dla Miasta Opola” (Gabriel Engert, Rafał Kuptel).

Tab.2. Podstawowe dane statystyczne w obszarze działalności Rady Miasta Opola

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba Radnych Miasta Opola [os.]	36/25	25	25	25	25	25
2	Liczba posiedzeń Rady Miasta	18	17	13	15	17	16
3	Liczba podjętych uchwał	302	364	273	224	251	220
4	Liczba wydanych uchwał stanowiących akty prawa miejscowego	98	131	116	77	120	69
5	Liczba złożonych interpelacji	128	193	104	101	89	80
6	Liczba złożonych wniosków	134	-	-	-	-	-
7	Liczba złożonych zapytań	66	72	64	65	51	32
8	Liczba wydanych przez Komisje opinii	403	491	338	267	299	249

Uwagi: Od początku VIII kadencji Rady ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje składania przez radnych wniosków.

Źródło: opracowanie własne

1.2. Prezydent i Urząd Miasta Opola

W myśl właściwych przepisów organem wykonawczym gminy jest Prezydent Miasta. Prezydentem Miasta w okresie sprawozdawczym był Arkadiusz Wiśniewski, wybrany w wyborach samorządowych, które odbyły się w 2018 roku. Prezydent był równocześnie kierownikiem Urzędu, kierował nim przy pomocy Zastępców Prezydenta, Sekretarza Miasta i Skarbnika Miasta. W okresie sprawozdawczym Urząd realizował zadania własne gminy i miasta na prawach powiatu, z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami, powierzone na podstawie porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej, wynikające z ustaw szczególnych, a także te wynikające z aktów prawnych wydawanych przez Radę i Prezydenta.

W celu wykonywania zadań publicznych Miasto utworzyło na przestrzeni lat jednostki organizacyjne. W okresie sprawozdawczym liczba miejskich jednostek organizacyjnych wyniosła 101. Jednocześnie Miasto posiadało udziały lub akcje w dziewięciu spółkach prawa handlowego, a w stosunku do trzech jednostek administracji zespolonej Prezydent Miasta sprawował zwierzchnictwo. W 2023 r. zbiór zarządzeń Prezydenta Miasta liczył 867 pozycji. Liczba zarejestrowanych petycji wyniosła 10.

Zgodnie z Ustawą o samorządzie gminnym, gmina może utworzyć na swoim obszarze jednostki pomocnicze: dzielnice. Opole w okresie sprawozdawczym podzielone było na trzynaście dzielnic.

Tab.3. Podstawowe dane statystyczne w obszarze organizacji Urzędu Miasta Opola

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba miejskich jednostek organizacyjnych	107	104	102	102	100	101
2	Liczba spółek prawa handlowego, w których Miasto Opole posiada udziały lub akcje	6	6	7	7	9	9
3	Liczba jednostek administracji zespolonej w stosunku, do których Prezydent Miasta sprawuje zwierzchnictwo	4	4	3	3	3	3
4	Liczba zarejestrowanych zarządzeń:						
	zbiór zarządzeń Prezydenta jako organu gminy	859	837	633	716	800	867
	zbiór zarządzeń Prezydenta jako kierownika urzędu	157	137	107	100	88	87

5	Liczba zarejestrowanych wniosków o dostęp do informacji publicznej	267	262	246	380	313	306
6	Liczba wniosków (w trybie KPA) rozpatrzonych przez Prezydenta	2	2	2	1	1	0
7	Liczba petycji	11	20	17	17	13	10
8	Liczba dzielnic	29	29 / 13	13	13	13	13
9	Liczba podjętych uchwał przez Rady Dzielnic	437	241	146	154	146	163

Źródło: opracowanie własne

1.3. Budżet Miasta

W 2023 r. można było zaobserwować w dalszym ciągu postępujący spadek znaczenia dochodów własnych jst na rzecz transferów z budżetu centralnego. Wpływy z udziałów w podatku PIT, jednego z podstawowych źródeł dochodów stopniały w 2023 r. do 212,3 mln zł z 252,9 mln zł w 2022 r. i 256,0 mln zł w 2021 r. Subwencje natomiast wzrosły w 2023 r. do kwoty 346,6 mln zł z 250,4 mln zł w 2022 r. i 258,2 mln zł w 2021 r. Przy czym zaznaczyć należy, że w roku 2023 i 2021 rekompensata za utracone dochody z tytułu wprowadzenia tzw. Polskiego Ładu odbywała się poprzez zwiększenie wpływów z subwencji, a w 2022 r. poprzez zwiększenie dochodów z PIT. Warto zauważyć, że kwota dodatkowej subwencji w 2023 r. dla Miasta Opola determinowana była głównie wysokim udziałem wydatków majątkowych w wydatkach majątkowych wszystkich gmin z liczbą mieszkańców od 100 tys. do 150 tys.

Obecnie prowadzone są prace w kierunku wyczekiwanych przez jst zmian prawnych mających na celu przywrócenie roli dochodów własnych i uniezależnienia się samorządów od transferów z budżetu centralnego.

Analizując budżet Miasta Opola w skali globalnej w 2023 r. miasto rozdysponowało środki w łącznej wysokości 1.478,3 mln zł, na co złożyły się wydatki w kwocie 1.445,3 mln zł (w tym inwestycje 297,2 mln zł) oraz rozchody 33,0 mln zł. Po stronie wpływów odnotowano dochody w wysokości 1.409,8 mln zł (w tym dochody majątkowe 193,1 mln zł) oraz przychody w kwocie 179,7 mln zł. Deficyt budżetu miasta w 2023 r. został zrealizowany na poziomie 35,5 mln zł, czyli niższym niż planowano o 97,7 mln zł.

Dla ułatwienia prezentacji budżetu w ramach niniejszego raportu dokonano jego podziału na część operacyjną (bieżącą), część majątkową (inwestycyjną) oraz część finansową.

CZĘŚĆ OPERACYJNA (bieżąca)

Środki na realizację zadań bieżących pochodziły w okresie sprawozdawczym głównie z wpływów z podatków i opłat, subwencji i dotacji bieżących. Największą pozycję po stronie dochodów stanowiły subwencje, które w 2023 r. wyniosły 346,6 mln zł, tj. 28,5% dochodów bieżących. Kolejną co do wielkości pozycją po stronie dochodów były udziały w podatku PIT – 212,3 mln zł (17,4% dochodów bieżących). Wpływy z podatku od nieruchomości 198,3 mln zł (udział w strukturze 16,3%). Dotacje na zadania bieżące, które wyniosły 137,0 mln zł i stanowiły 11,3% dochodów bieżących, a wpływy z opłat odpowiednio 101,7 mln zł i 8,4%.

Wydatkowane w 2023 r. środki w części bieżącej, pomimo trudnego planu, który do końca zakładał deficyt operacyjny, pozwoliły na wypełnienie wszystkich zadań należących zarówno do gminy, jak i powiatu. Podobnie jak w latach ubiegłych największa część budżetu operacyjnego przekazana została na oświatę, edukację, opiekę wychowawczą i szkolnictwo wyższe (43,5%), co nominalnie stanowiło 499,1 mln zł. Kolejnym, co do wielkości obszarem jest pomoc społeczna i ochrona zdrowia,

tj. 171,7 mln zł (15%). Udział tej grupy wydatków w ogólnej strukturze zmniejszył się za sprawą przeniesienia realizacji programu 500+ do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ubytki spowodowane wspomnianym programem kompensowane były innymi programami związanymi z pomocą udzielaną obywatelom Ukrainy oraz z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19. Wydatki w pozostałych obszarach nie przekroczyły 10% udziału w strukturze: są to Administracja publiczna 101,9 mln zł (8,9%), Transport i łączność 91,0 mln zł (7,9%), Gospodarka komunalna 82,4 mln zł (7,2%). Mniejsze grupy wydatków nie przekraczają 5% w strukturze wydatków bieżących ogółem.

W 2023 r. w dalszym ciągu notowano ponadprzeciętną dynamikę wzrostu wydatków związanych z obsługą długu, co jest wynikiem utrzymywania się wysokich stóp procentowych i znaczącego przyrostu zadłużenia w 2023 r. (+93,5 mln zł). W 2023 r. nadwyżka operacyjna wyniosła 68,6 mln zł i była niższa w porównaniu z 2022 r. o 3,1 mln zł. To kolejny rok, w którym odnotowano spadek wyniku operacyjnego. W 2021 r. wynosił on 122,5 mln zł, a w 2020 r. kiedy pojawiła się pandemia 73,3 mln zł. Dynamika przyrostu dochodów operacyjnych ukształtowała się na poziomie 105,5%, a wydatków bieżących wyniosła 106,2%.

Tab.4. Struktura wykonania budżetu operacyjnego w 2022 i 2023 r. (w mln zł)

TYTUŁ	Wykonanie 31.12.2022 r.	Wykonanie 31.12.2023 r.	struktura za 2023 r.	dynamika r/r
DOCHODY BIEŻĄCE	1 153,0	1 216,7	100,0%	105,5%
Dochody z podatków lokalnych, w tym:	209,8	222,5	18,3%	106,0%
<i>podatek od nieruchomości</i>	182,3	198,3	16,3%	108,8%
<i>podatek od czynności cywilnoprawnych</i>	16,9	13,6	1,1%	80,3%
<i>podatek od środków transportowych</i>	6,9	6,7	0,5%	96,4%
Dochody z opłat	93,4	101,7	8,4%	108,8%
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, w tym:	279,4	256,6	21,1%	91,9%
<i>podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	252,9	212,3	17,4%	84,0%
<i>podatek dochodowy od osób prawnych</i>	26,5	44,3	3,6%	167,2%
Subwencja, w tym:	250,4	346,6	28,5%	138,4%
<i>część oświatowa</i>	230,9	270,5	22,2%	117,2%
<i>część wyrównawcza</i>	0,0	0,0	0,0%	-
<i>część równoważąca</i>	19,6	17,1	1,4%	87,3%
<i>część uzupełniająca</i>	0,0	0,0	0,0%	-
<i>środki na uzupełnienie dochodów gmin</i>	0,0	52,5	4,3%	-
<i>środki na uzupełnienie dochodów powiatów</i>	0,0	5,6	0,5%	-
Dotacje na zadania bieżące, w tym:	202,4	137,0	11,3%	67,7%
<i>Dotacje na zadania zlecone</i>	118,9	66,6	5,5%	56,0%
<i>w tym: "500+"</i>	50,9	0,2	0,0%	0,4%
<i>Dotacje na zadania własne</i>	14,8	16,1	1,3%	108,8%
<i>Funduszu Przeciwdziałania COVID-19</i>	17,4	6,3	0,5%	36,0%
<i>Funduszu Pomocy</i>	30,0	31,9	2,6%	106,1%
<i>Porozumienia z jst</i>	3,4	4,6	0,4%	134,2%
<i>dotacje na projekty realizowane z udziałem środków z UE</i>	12,5	5,5	0,5%	43,9%
Pozostałe dochody operacyjne, w tym:	117,6	152,4	12,5%	129,6%
<i>wpływy z usług</i>	41,8	49,9	4,1%	119,4%
<i>dywidendy</i>	8,8	5,4	0,4%	61,6%
<i>Dochody z najmu i dzierż. składników majątkowych</i>	30,3	33,6	2,8%	110,9%
WYDATKI BIEŻĄCE	1 081,3	1 148,1	100,0%	106,2%
<i>Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, szkolnictwo wyższe</i>	425,5	499,1	43,5%	117,3%
<i>Rodzina, pomoc społeczna, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, ochrona zdrowia</i>	230,7	171,7	15,0%	74,4%
<i>Administracja publiczna</i>	90,0	101,9	8,9%	113,3%
<i>Transport i łączność</i>	81,3	91,0	7,9%	112,0%
<i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	73,0	82,4	7,2%	112,9%
<i>Kultura fizyczna</i>	39,5	38,5	3,4%	97,5%
<i>Gospodarka mieszkaniowa</i>	33,0	37,9	3,3%	114,7%
<i>Obsługa długu publicznego</i>	24,0	37,1	3,2%	154,2%
<i>Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa</i>	30,6	31,9	2,8%	104,2%
<i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	24,4	26,3	2,3%	107,6%
<i>Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody</i>	15,8	17,8	1,5%	112,6%
<i>Pozostałe</i>	6,7	8,5	0,7%	127,2%
<i>Różne rozliczenia</i>	6,8	4,1	0,4%	59,3%
NADWYŻKA OPERACYJNA	71,7	68,6	-	95,7%

Źródło: opracowanie własne

CZĘŚĆ INWESTYCYJNA (majątkowa)

Na realizację zadań inwestycyjnych w 2023 r. pozyskano środki w wysokości 175,6 mln zł, na które złożyły się zarówno dotacje z budżetu Unii Europejskiej (90,8 mln zł), jak i ze środków krajowych (84,8 mln zł). Dodatkowo budżet inwestycyjny zasilony został przez wpływy ze sprzedaży majątku w kwocie 17,5 mln zł. Dochody majątkowe za 2023 r. przedstawiono w Tabeli 5.

Tab.5. Struktura wykonania dochodów majątkowych w 2023 r. (w mln zł)

Tytuł	Wykonanie 31.12.2023 r.
Dochody majątkowe ogółem	
Dotacje na zadania inwestycyjne, z tego:	175,6
na zadania realizowane z udziałem środków z budżetu UE	90,8
<i>Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opole Wschód</i>	40,9
<i>Wodny świat czesko-polskiego pogranicza</i>	13,8
<i>Projekt pn. Elektromobilne Opole</i>	13,0
<i>Czas na przesiadkę w Aglomeracji Opolskiej</i>	6,0
<i>Likwidacja indywidualnych źródeł ciepła w obiektach Ogrodu Zoologicznego i innych obiektach użyteczności publicznej w Opolu</i>	5,9
<i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych w Opolu, stanowiących zaplecze sportowe o znaczeniu regionalnym</i>	4,7
<i>Czas na rower - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej</i>	3,1
<i>OPOLE+ Platforma Mobilnych E-USług Publicznych</i>	1,7
<i>Wsparcie kształcenia zawodowego w kluczowych dla regionu branżach</i>	0,9
<i>Bezpieczny transport</i>	0,4
<i>Ekologiczne Opole - wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla miasta</i>	0,4
<i>Pozostałe</i>	0,1
na zadania realizowane z udziałem środków z funduszy krajowych	84,8
<i>Wsparcie BGK realizacji przez OTBS Sp. z o.o. w Opolu budowy budynków mieszkalnych</i>	34,2
<i>Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu</i>	15,0
<i>Budowa Domu Pomocy Społecznej w Opolu</i>	15,0
<i>Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego w Opolu</i>	10,8
<i>Budowa przedszkola w Opolu</i>	5,0
<i>Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Opola</i>	3,5
<i>dotacja na wydatki Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu - zakup łodzi ratowniczych</i>	0,7
<i>Prace modernizacyjne na terenie obiektu Kryta Pływalnia Wodna Nuta</i>	0,4
<i>Modernizacja pomieszczeń w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 1 w Opolu – fundusz wsparcia PSP</i>	0,1
<i>Poprawa bezp. Piesznych przez instalację Aktywnego przejścia dla pieszych na ul. Oświęcimskiej w Opolu przy przedłuż. Ul. Berylowej</i>	0,1
Pozostałe dochody ze sprzedaży majątku	17,5

Źródło: opracowanie własne

Wydatki majątkowe w 2023 roku sięgnęły 297,2 mln zł. Największe wydatki, bo aż 27,2% wydatków majątkowych ogółem, zrealizowano w dziale *Kultura fizyczna*, co było to związane z budową Stadionu Opolskiego. Zwykle największe nakłady inwestycyjne ponoszone są w dziale Transport i łączność, który w 2023 r. pod tym względem uplasował się na drugim miejscu – 19,6% wydatków majątkowych. Mniejsze nakłady inwestycyjne na drogi są wynikiem zamknięcia okresu programowania UE i zakończenia przed 2023 r. dużych inwestycji realizowanych ze środków unijnych w tym obszarze. W większości wolumen realizowanych inwestycji napędzany był poprzez środki zewnętrzne, w szczególności w działach Gospodarka mieszkaniowa (Objęcie udziałów w OTBS), Ogrody Zoologiczne (projekt Wodny Świat) i Pomoc Społeczna (Budowa DPS).

Tab.6. Wydatki majątkowe Miasta Opola w 2023 r. (w mln zł)

Wyszczególnienie		Wykonanie	Struktura
926	Kultura fizyczna, w tym:	80,8	27,2%
	<i>Objęcie udziałów w Zakładzie Komunalnym Sp. z o. o. w Opolu</i>	68,2	22,9%
	<i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych w Opolu, stanowiących zaplecze sportowe o znaczeniu regionalnym</i>	8,8	3,0%
	<i>Objęcie udziałów w OKS Odra Opole S.A.</i>	1,2	0,4%
	<i>Prace modernizacyjne na terenie obiektu Kryta Pływalnia Wodna Nuta</i>	0,6	0,2%
	<i>Budowa Aquaparku wraz z wykonaniem dokumentacji</i>	0,6	0,2%
	<i>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - zakupy inwestycyjne</i>	0,5	0,2%
600	Transport i łączność, w tym:	58,2	19,6%
	<i>Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu</i>	21,7	7,3%
	<i>Przebudowa placu dworcowego</i>	12,4	4,2%
	<i>Czas na przesiadkę w Aglomeracji Opolskiej</i>	6,4	2,1%
	<i>Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Opola</i>	6,3	2,1%
	<i>Rozbudowa drogi publicznej - ul. Krapkowickiej w rejonie skrzyżowania z linią kolejową oraz budowa wiaduktu kolejowego nad ul. Krapkowicką wraz z opracowaniem dokumentacji</i>	3,2	1,1%
	<i>Czas na rower - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej</i>	3,1	1,1%
	<i>Opracowanie dokumentacji technicznej dla zadania pn.: Budowa obwodnicy Piastowskiej w Opolu etap I - od ul. Krapkowickiej do węzła Niemodlińska wraz z wykupem gruntu</i>	1,0	0,3%
	<i>Budowa drogi dojazdowej wewnętrznej w dzielnicy Wójtowa Wieś</i>	0,9	0,3%
	<i>Dokumentacja przyszłościowa</i>	0,6	0,2%
	<i>Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 435, ul. Niemodlińskiej w zakresie poszerzenia chodnika od działki nr 69/6 do działki nr 81/2</i>	0,6	0,2%
	<i>Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z odwodnieniem jezdni wzdłuż ul. Jagiełły na odcinku od mostu na rzece Mała Panew do skrzyżowania z ul. Wolności</i>	0,5	
	<i>Budowa drogi i terenu zieleni urządzonej Centrum Usług Publicznych w Opolu</i>	0,4	
700	Gospodarka mieszkaniowa, w tym:	42,1	14,2%
	<i>Objęcie udziałów w Opolskim Towarzystwie Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. w Opolu</i>	34,2	11,5%
	<i>Wykupy gruntów i nieruchomości</i>	4,7	1,6%
	<i>Modernizacja budynku przy ul. Spychalskiego 2/Pl. Piłsudskiego 10 w Opolu</i>	1,2	0,4%
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, w tym:	31,1	10,5%
	<i>Wodny świat czesko-polskiego pogranicza</i>	24,9	8,4%
	<i>Likwidacja indywidualnych źródeł ciepła w obiektach Ogrodu Zoologicznego i innych obiektach użyteczności publicznej w Opolu - Faza I</i>	5,9	2,0%
852	Pomoc społeczna, w tym:	30,8	10,4%
	<i>Budowa Domu Pomocy Społecznej w Opolu</i>	30,8	10,4%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, w tym:	20,8	7,0%
	<i>Wsparcie finansowe dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na przebudowę polderu "Żelazna", jako zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Opola</i>	14,3	4,8%
	<i>Realizacja "Program czyste powietrze - oddech dla Opola" - dotacje celowe</i>	2,3	0,8%
	<i>Przebudowa fontanny multimedialnej na terenie Stawu Zamkowego w Opolu</i>	1,0	0,3%
	<i>Budowa placów zabaw o tematyce związanej z gospodarką o obiegu zamkniętym</i>	0,6	0,2%
	<i>Edukacyjny plac zabaw dla dzieci i dorosłych na terenie parku 800-lecia</i>	0,5	0,2%
	<i>Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023 - dotacje celowe</i>	0,4	0,1%
	<i>Remont alejek spacerowych na terenie parku osiedlowego</i>	0,3	0,1%
801	Oświata i wychowanie, w tym:	17,0	5,7%
	<i>Budowa przedszkola w Opolu</i>	8,9	3,0%
	<i>Przebudowa budynku "D" w ZPO dla osób niepełnosprawnych</i>	2,9	1,0%
	<i>PLO Nr VIII - wykonanie izolacji części ścian budynku, instalacji deszczowej wraz z utwardzeniem terenu</i>	0,7	0,2%
	<i>ZSP Nr 1 - budowa boiska wielofunkcyjnego</i>	0,6	0,2%
	<i>PSP Nr 5 z OI - modernizacja budynku szkoły - segment A</i>	0,3	0,1%
	<i>PLO Nr VIII - wymiana stolarki okiennej</i>	0,3	0,1%

Wyszczególnienie		Wykonanie	Struktura
Budowa placu zabaw przy PSP Nr 30 w Opolu		0,3	0,1%
Dokumentacja przyszłościowa		0,2	0,1%
710	Działalność usługowa, w tym:	8,9	3,0%
Objęcie udziałów w Parku Naukowo-Technologicznym Sp. z o.o. w Opolu na realizację zadania: Budowa budynku administracji publicznej "Centrum Usług Publicznych" - zadanie nr 1 w Opolu przy ul. Plebiscytowej		6,4	2,2%
Realizacja projektu pn. "OPOLE+ Platforma Mobilnych E-Usług Publicznych"		2,4	0,8%
754 921 758 750 853 730 855 854	Pozostałe, w tym:	7,5	2,5%
Pomoc finansowa w formie dotacji celowej Gminie Dąbrowa i Gminie Komprachcice		1,5	0,5%
Modernizacja budynku przy ulicy Gutenberga 8 na Opolskie Centrum Kulturalno-Rekreacyjne w Dzielnicy XIII		1,3	0,4%
Informatyzacja Urzędu Miasta Opola		1,2	0,4%
Realizacja projektu "Trudny start, lepsza przyszłość" - program wsparcia rodzin i pieczy zastępczej w mieście Opolu		0,5	0,2%
RAZEM		297,2	100,0%

Źródło: opracowanie własne

CZĘŚĆ FINANSOWA

Na początku 2023 r. saldo zadłużenia Miasta wynosiło 495,2 mln zł. W trakcie roku zostało zaciągnięte nowe zadłużenie w wysokości 125,0 mln zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu (inwestycje) i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (rozchody). Oprócz nowego zadłużenia na kwotę przychodów składały się wolne środki (53,2 mln zł) oraz spłata pożyczki udzielonej przez Miasto dla PNT Sp. z o.o. (1,5 mln zł). Po stronie rozchodów znalazły się spłaty posiadanego zadłużenia (31,5 mln zł) oraz pożyczka udzielona dla PNT w Opolu Sp. z o.o. (1,5 mln zł). Saldo zadłużenia na koniec 2023 r. wynosiło 588,7 mln zł.

Tab.7. Część finansowa budżetu w 2023 r. (w mln zł)

Tytuł	Wartość
saldo zadłużenia na dzień 1.01.2023 r.	495,2
Przychody, w tym:	179,7
<i>nowy dług</i>	125,0
Rozchody, w tym	33,0
<i>spłata zadłużenia</i>	31,5
saldo zadłużenia na dzień 31.12.2023 r.	588,7

Źródło: opracowanie własne

1.4. Budżet obywatelski i inicjatywa lokalna

Budżet obywatelski

W 2023 r. w Opolu realizowana była procedura wyboru wniosków z Budżetu Obywatelskiego, które będą realizowane w 2024 roku. Kwota budżetu na 2024 r. wzrosła do rekordowych 6,8 mln zł. Projekty można było składać od 25 maja 2023 roku (elektronicznie – poprzez platformę internetową). Aby zaznajomić mieszkańców z ideą Budżetu Obywatelskiego oraz zachęcić ich do składania wniosków zrealizowano kampanię informacyjną na oficjalnych stronach internetowych Urzędu Miasta Opola, w mediach społecznościowych, prasie oraz radiu.

W tej edycji Budżetu Obywatelskiego kontynuowano model podziału projektów oparty na dwóch kategoriach projektów: ogólnomiejskich i dzielnicowych. Model ukierunkowany był na międzydzielnicową współpracę mieszkańców, tworzenie lokalnych strategii i partnerstw oraz optymalny podział środków, w celu zwiększenia udziału mieszkańców w tym instrumencie partycypacji społecznej, a także w celu równomiernego rozłożenia inwestycji na mapie Opola. Głosować na wybrane projekty mógł każdy mieszkaniec Opola, przy czym osoby poniżej 18 roku życia za zgodą opiekuna prawnego.

Mieszkańcy Opola w X edycji Budżetu Obywatelskiego zgłosili 124 projekty. W poszczególnych kategoriach rozkład złożonych projektów przedstawiał się następująco (tab. 8-10).

Tab. 8. Podstawowe dane statystyczne w obszarze realizacji procedury Budżetu Obywatelskiego (projekty zgłoszone w 2023 r.)

Lp.	Rodzaj projektu	Wyszczególnienie	
		Liczba projektów	Szczegółowy podział projektów
1	ogólnomiejskie	35	<ul style="list-style-type: none"> 35 projektów ogólnomiejskich
2	dzielnicowe	89	<ul style="list-style-type: none"> 4 projekty z rejonu I (Borki, Brzezcie, Czarnowąsy, Świerkle) 5 projektów z rejonu II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów) 7 projektów z rejonu III (Chabry) 6 projektów z rejonu IV (Armii Krajowej) 9 projektów z rejonu V (Gośławice, Malinka) 5 projektów z rejonu VI (Grudzice, Kolonia Gośławicka, Malina) 9 projektów z rejonu VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Król.) 9 projektów z rejonu VIII (Śródmieście) 13 projektów z rejonu IX (Stare Miasto) 4 projekty z rejonu X (Nadodrże) 7 projektów z rejonu XI (Zaodrże) 4 projekty z rejonu XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski) 7 projektów z rejonu XIII (Chmielowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów, Żerkowice)

Źródło: opracowanie własne

Tab. 9. Podstawowe dane statystyczne w obszarze realizacji procedury Budżetu Obywatelskiego (projekty zgłoszone w 2023 r. wg obszarów tematycznych)

Obszar tematyczny złożonego wniosku	Liczba złożonych wniosków	Struktura złożonych wniosków
Drogi, chodniki, ścieżki rowerowe:	32	25,81
Sport, w tym architektura sportowa	10	8,06
Tereny rekreacyjne, place zabaw, mała architektura	20	16,13
Edukacja i kultura	25	20,16
Oświetlenie i bezpieczeństwo	9	7,26
Tereny zielone i nasadzenia	7	5,65
Inne	5	4,03
Ochrona zdrowia i działania na rzecz osób niepełnosprawnych	7	5,65
Działania na rzecz seniorów	1	0,81
Komunikacja miejska	8	6,45
SUMA	124	100%

Źródło: opracowanie własne

Tab. 10. Liczba złożonych projektów do Budżetu Obywatelskiego Opola wg wieku wnioskodawcy

Wiek wnioskodawcy	Liczba złożonych wniosków	Struktura złożonych wniosków
do 25 lat	10	8,06
26-35	16	12,90
36-45	51	41,13
46-55	34	27,42
56-65	9	7,26
66 i więcej	4	3,23
SUMA	124	100%

Źródło: opracowanie własne

Spośród złożonych projektów, 20 nie uzyskało wymaganego progu poparcia (minimum 20 osób) i tym samym nie były dalej procedowane. Do dalszej oceny zostały skierowane 104 projekty. Na etapie oceny formalnej 104 ze złożonych projektów zostały ocenione pozytywnie. Następnie oceniano je pod względem merytorycznym. Po zakończeniu procedury odwoławczej zostały ogłoszone ostateczne listy projektów: na liście do głosowania znalazły się 73 projekty, w tym: 25 projektów ogólnomiejskich o łącznej wartości 11,7 mln zł oraz 48 projektów dzielnicowych (11,9 mln zł).

Głosowanie na projekty przeprowadzono wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem dedykowanej platformy, pozwalającej mieszkańcom na pełne zapoznanie się z projektami oddanymi pod głosowanie, a także gwarantującej transparentność samego głosowania, jak i wiarygodność uzyskanego wyniku. W celu wsparcia mieszkańców w tej formule głosowania, utworzono punkty wsparcia głosowania, w których mieszkańcy mogli uzyskać pomoc oraz dodatkowy instruktaż w zakresie procedury głosowania. Łącznie zagłosowało 11,4 tys. osób. Wśród głosujących 52% stanowiły osoby w wieku 26-45 lat.

Tab. 11. Liczba osób biorących udział w głosowaniu wg rejonów Budżetu Obywatelskiego (2023 r.)

Rejon	Liczba osób głosujących	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców rejonu
REJON I (Czarnowąsy, Borki, Brzezie, Świerkle)	337	6,88%
REJON II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów)	193	7,02%
REJON III (Chabry)	773	10,00%
REJON IV (Armii Krajowej)	1 624	10,44%
REJON V (Gosławice, Malinka)	1 255	8,84%
REJON VI (Grudzice, Kolonia Gosławicka, Malina)	1 104	10,09%
REJON VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska)	992	9,41%
REJON VIII (Śródmieście)	799	4,79%
REJON IX (Stare Miasto)	425	4,43%
REJON X (Nadodrze)	299	5,25%
REJON XI (Zaodrze)	1 311	11,68%
REJON XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski)	1 076	19,11%
REJON XIII (Chmielowice, Żerkowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów)	1 266	15,17%
SUMA	11 454	-

Źródło: opracowanie własne

W X edycji budżetu obywatelskiego wyłoniono 18 wygranych projektów: 15 projektów dzielnicowych na łączną kwotę 5 208 964 zł oraz 3 projekty ogólnomiejskie na łączną kwotę 1 591 036 zł (tab. 12).

W 2023 r. realizowane były również projekty, które wyłoniono w procedurze IX edycji Budżetu Obywatelskiego Opola w 2022 roku. Wykaz projektów realizowanych w 2023 r. zaprezentowano w tab. 13.

Tab. 12. Lista projektów wybranych w 2023 r. do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Opola

PROJEKTY OGÓLNOMIEJSKIE (WYBRANYCH PROJEKTÓW: 3)		
A	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie schroniska dla bezdomnych zwierząt (540 000 zł) – 1892 głosy • Park Nauki i Rekreacji (1 006 036 zł) - 1779 głosów • Legalne murale-duma Opola (45 000 zł) - 402 głosy 	
PROJEKTY DZIELNICOWE (WYBRANYCH PROJEKTÓW: 15)		
B	Rejon I (Czarnowąsy, Borki, Brzezie, Świerkle)	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana nawierzchni na ul. Studziennej wraz z dokumentacją projektową oświetlenia na ul. Różanej (650 000 zł) – 286 głosów
	Rejon II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów)	<ul style="list-style-type: none"> • Kamionka Silesia (380 000 zł) – 163 głosy
	Rejon III (Chabry)	<ul style="list-style-type: none"> • PSP 11 - wymiana pozostałej części ogrodzenia (180 000 zł) – 432 głosy
	Rejon IV (Armii Krajowej)	<ul style="list-style-type: none"> • Stop betonozie - odbetonowanie i zazielenienie części dziedzińca przy Publicznej szkole podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Opolu (280 000 zł) – 848 głosy • Remont alejek w parku osiedlowym (289 129 zł) – 442 głosy
	Rejon V (Gośławice, Malinka)	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja placu zabaw dla dzieci przy przedszkolu publicznym nr 4 w Opolu (109 835 zł) – 243 głosy • Posadźmy las kieszonkowy na malince (70 000 zł) – 240 głosy
	Rejon VI (Grudzice, Kolonia Gośławicka, Malina)	<ul style="list-style-type: none"> • Jezioro Malina" Ścieżka Rekreacyjna wokół jeziora łącząca Jezioro z Grudzickim Grądem - ETAp III (660 000 zł) – 669 głosów
	Rejon VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska)	<ul style="list-style-type: none"> • Remont chodników wzdłuż ul. Londzina (dokończenie projektu z BO 2023) (600 000 zł) – 461 głosów • Budowa ogólnodostępnego rekreacyjnego placu zabaw na świeżym powietrzu (150 000 zł) – 424 głosy
	Rejon VIII (Śródmieście)	<ul style="list-style-type: none"> • Plac Marzeń krainy odkrywców (100 000 zł) – 203 głosy
	Rejon IX (Stare Miasto)	<ul style="list-style-type: none"> • Wyłożenie kostką wjazdu na plac zabaw oraz wejścia do budynku wraz ze schodami w przedszkolu publicznym nr 3 przy ulicy Strzelców Bytomskich 19 (150 000 zł) – 195 głosów
	Rejon X (Nadodrze)	Brak zwycięskiego projektu z powodu niezyskania wymaganego progu poparcia 150 głosów
	Rejon XI (Zaodrze)	<ul style="list-style-type: none"> • Oświetlone, rowerowe i zielone Zaodrze (240 000 zł) – 637 głosy
	Rejon XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski)	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja i bezpieczeństwo w dzielnicy XII - Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski (750 000 zł) – 640 głosów
	Rejon XIII (Chmielowice, Żerkowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów)	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż ulicy Gutenberga i Ślicznej (600 000 zł) – 976 głosów

Źródło: opracowanie własne

Tab. 13. Lista projektów realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego Opola w 2023 r.

PROJEKTY OGÓLNOMIEJSKIE		
A	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nowe Drogi / Ścieżki rowerowe w Opolu</i> – koniec realizacji projektu planowany w 2024 roku • <i>Budki łęgowe dla jeryzków naturalne odkomarzanie miasta</i> - projekt zrealizowany • <i>Plac Zabaw dla dorosłych</i> - projekt zrealizowany • <i>Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 435, ul. Niemodlińskiej w zakresie poszerzenia chodnika od działki nr 69/6 do działki nr 81/2</i> - projekt zrealizowany • <i>Opole, Promocja i ochrona Zdrowia</i>. Projekt dzielnicowy - projekt zrealizowany 	
PROJEKTY DZIELNICOWE		
B	REJON I (Czarnowąsy, Borki, Brzezie, Świerkle)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Magiczny Plac zabaw w Czarnowásach - MAMY</i> – koniec realizacji projektu planowany w 2024 roku
	REJON II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utwardzenie drogi dojazdowej do rodzinnego ogrodu działkowego "budowlani" w Opolu</i> – projekt zrealizowany
	REJON III (Chabry)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bezpiecznie i estetycznie - modernizacja frontowej części ogrodzenia PSP 11</i> – koniec realizacji projektu planowany w 2024 roku
	REJON IV (Armii Krajowej)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Remont alejek spacerowych w parku osiedlowym</i> – projekt zrealizowany
	REJON V (Gosławice, Malinka)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stworzenie strefy rekreacyjno-edukacyjnej na terenach zielonych PSP nr 15 w Opolu</i> – projekt zrealizowany • <i>Opole, promocja i ochrona zdrowia</i> – projekt zrealizowany
	REJON VI (Grudzice, Kolonia Gosławicka, Malina)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>"Jezioro Malina" Ścieżka pieszo-rowerowa wokół jeziora łącząca Jezioro z Grudzickim Grądem Zakątek kulturalno-wypoczynkowy przy PSP Nr 26</i> – projekt będzie zrealizowany w 2024 roku
	REJON VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Remont chodników wzdłuż ul. Solskiego i Londzina</i> - projekt zrealizowany
	REJON VIII (Śródmieście)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Remont i rewitalizacja boiska rekreacyjnego wraz z terenami przyległymi Katowicka/Dmowskiego/1-go Maja</i> - projekt zrealizowany
	REJON IX (Stare Miasto)	<i>Brak zwycięskiego projektu z powodu niezyskania wymaganego proggu poparcia 150 głosów</i>
	REJON X (Nadodrze)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Montaż aktywnych przejść dla pieszych-bezpieczny pieszy</i> - projekt zrealizowany
	REJON XI (Zaodrze)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Przyjazny ogródek - to super zabawa i dla nas podstawa</i> - projekt zrealizowany
	REJON XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Poprawa jakości życia dzielnicy XII - Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski</i> - projekt będzie zrealizowany w 2024 roku
	REJON XIII (Chmielowice, Żerkowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa placu zabaw przy PSP 30 w Opolu</i> - projekt zrealizowany • <i>Zaprojektuj z nami muzyczną przyszłość</i> - projekt zrealizowany

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. zrealizowano 10 zadań zgłoszonych w ramach Inicjatywy Lokalnej, której procedura przeprowadzana była w roku poprzednim.

Tab. 14. Szczegóły projektów zrealizowanych w 2023 r. w ramach Inicjatywy Lokalnej

Tytuł wniosku	Opis wniosku	Wysokość wsparcia miasta (w zł)
Stawiamy na seniora z Opola	Zajęcia taneczne i warsztaty dla osób w wieku 60+	10 000
Kocham Opole - łapię deszcz	Zakup zbiorników na deszczówkę	10 000
Zagospodarowanie zielenią terenu przy budynku PSP nr 5 w Opolu	Nasadzenia	6 916
Tworzymy zielony dziedziniec jedenastki	Kiermasz ciast i zakup donic na kwiaty	10 000
Uczymy i bawimy- zajęcia dla seniorów	40 zajęć z nauki języka angielskiego dla osób starszych 60+ oraz lekcji tańca	9 900
Altana Ogrodowa do ogródka szkolnego	Altana do ogródka szkolnego i warsztaty dla dzieci	10 000
Aktywne smoki - regaty smoczych łodzi	Regaty smoczych łodzi	10 000
Wymiana łapacza na boisku sportowym LZS Sławice	Wymiana piłkochwyty na boisku LZS Sławice	7 000
Nasadzenia drzew i krzewów w Bierkowicach	Nasadzenia	10 000
Historia Opola - przybliżenie dziedzictwa historyczno-kulturowego Opola oraz tradycji lokalnych (cykl oprowadzań w języku ukraińskim)	Oprowadzanie po Opolu z tłumaczem jęz. ukraińskiego, degustacja polskich potraw	4 000

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. odbyła się również procedura wyboru wniosków do realizacji w 2024 roku. Na realizację zadań w 2024 r. zabezpieczono środki w wysokości 95 tys. zł. W ramach Inicjatywy Lokalnej można było zgłaszać zadania, których szacunkowy koszt wsparcia ze strony Miasta nie przekraczał 10 tys. zł, a termin ich naboru trwał od 1 stycznia do 15 września 2023 r. W minionej edycji Inicjatywy Lokalnej złożono 20 wniosków. Do realizacji skierowano 10 zadań, które po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej otrzymały najwyższą liczbę punktów, według przyjętych kryteriów. Na tej podstawie Prezydent zdecydował o przyznaniu wsparcia i realizacji w 2024 r. niżej wskazanych przedsięwzięć.

Tab. 15. Lista projektów wybranych w 2023 r. do realizacji w ramach Inicjatywy Lokalnej

Tytuł wniosku	Opis wniosku	Kwota (w zł)
Wybory Miss i Mistera 60+ z Opola	Działania aktywizujące seniorów	10 000
Aktywne Smoki – Regaty Smoczych Łodzi 2024	Organizacja regat Smoczych łodzi	10 000
Aktywni seniorzy z Opola	Zajęcia aktywizujące dla seniorów (Gimnastyka i taniec brzucha)	10 000
Stawiamy na seniorów z Opola	Zajęcia aktywizujące dla seniorów (Taniec, Joga)	10 000
NIE- wykluczamy- działamy	Warsztaty stolarskie i krawieckie dla seniorów	10 000
Jezioro Malina - Rewitalizacja terenu i montaż urządzenia typu wioślarz	Wysypanie świeżego piasku i ustawienie urządzenia typu wioślarz	10 000
Zielona Jedenastka	Zakup donic, pergoli, ziemi oraz nasadzeń przy PSP 11	10 000
Wystawa fotografii z pozytywnym przesłaniem	Organizacja wystawy fotografii	10 000
Zielony Parasol PP-26 - piknik ekologiczny	Organizacja zajęć ekologicznych oraz pikniku	5 000
Drugi Tydzień Kobiet	Realizacja drugiej edycji wydarzenia - Tygodnia Kobiet w Opolu	10 000

Źródło: opracowanie własne

1.5. Środki zewnętrzne pozyskane przez Miasto

Istotnym źródłem finansowania zadań realizowanych przez Miasto są środki zewnętrzne, przede wszystkim pochodzące ze źródeł europejskich. Środki te, obok innych funduszy zewnętrznych, stanowią ważne uzupełnienie budżetu, umożliwiają realizację wielu kapitałochłonnych i czasochłonnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, jak również projektów „miękkich”, których celem jest rozwój zasobów ludzkich i wzrost zatrudnienia.

Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku Miasto korzysta z możliwości, jakie niesie za sobą wykorzystanie środków zewnętrznych na realizację zadań prorozwojowych. Spośród wszystkich JST z terenu województwa opolskiego jest w tym zdecydowanym liderem. Od początku wejścia do Unii Europejskiej, uwzględniając dodatkowo środki przedakcesyjne, Miasto Opole pozyskało łącznie ok. 1,3 mld PLN unijnego dofinansowania. Większość z tej kwoty przypada na projekty z zakończonej perspektywy finansowej obejmującej lata 2014-2020.

W roku sprawozdawczym zakończyła się realizacja ponad 20 projektów dofinansowanych ze środków unijnych na lata 2014 – 2020. Z uwagi na kończący się okres programowania, Miasto prowadziło działania związane ze sprawnym rozliczaniem projektów. Ponadto udało się otrzymać dofinansowanie i zrealizować 2 projekty ze środków unijnych przeznaczonych na lata 2014 – 2020 oraz 3 projekty ze środków unijnych przeznaczonych na kolejną perspektywę finansową (tab. 16). W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 (FEO), Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zrealizował projekt pt. *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP Opole (I)*. Ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) rozpoczęła się realizacja projektu polegającego na utworzeniu Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego. BCU powstanie przy Centrum Kształcenia Zawodowego będącego częścią Zespołu Placówek Oświatowych prowadzonego przez Miasto Opole. Centrum przy ul. Torowej będzie nową miejską placówką systemu oświaty, prowadzącą kształcenie, szkolenia i egzaminy w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego w obszarze elektromobilności. Ponadto Miasto Opole przystąpiło do projektu partnerskiego dofinansowanego z KPO, którego liderem jest Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. Celem działań prowadzonych w projekcie przez Miejskie Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu jest utworzenie sieci partnerstw w zakresie doradztwa zawodowego i uczenia się przez całe życie.

Tab.16. **Projekty, na które Miasto pozyskało dofinansowanie ze środków europejskich w 2023 r. (wg daty zawarcia umowy).**

Lp.	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Dofinansowanie z UE dla Opola (w mln zł)
1	<i>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych w Opolu stanowiących zaplecze sportowe o znaczeniu regionalnym</i>	RPO WO 2014-2020	6,0
2	<i>Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi</i>	PO IŚ 2014-2020	22,0
3	<i>Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP Opole (I)</i>	FEO 2021-2027	10,4
4	<i>Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego w Opolu</i>	KPO (2020-2026)	15,1
5	<i>Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie</i>	KPO (2020-2026)	0,5

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. rozpoczęły się nabory projektów w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, w związku z czym prowadzono aktywną działalność w zakresie przygotowywania projektów i składania wniosków o dofinansowanie. Jedną z ważnych inwestycji, na którą wniosek złożono w 2023 r. jest przebudowa skrzyżowań na potrzeby ruchu dwukierunkowego dla ul. Reymonta i Kołłątaja oraz rozbudowa skrzyżowania ulic Bohaterów Monte Casino i Plebiscytowej z ulicami Końskiego oraz Pileckiego dla zapewnienia dojazdu do nowopowstałego Centrum Usług Publicznych w Opolu. W 2024 r. projekt został wybrany do dofinansowania i w kwietniu podpisano umowę o dofinansowanie z UE na kwotę ponad 44 mln PLN.

Poza tym ze środków FEO 2021-2027 w 2024 r. są realizowane przedsięwzięcia dotyczące odpowiednio: aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy oraz likwidacji indywidualnych źródeł ciepła w celu przyłączenia do sieci gazowej wraz z niezbędnymi pracami towarzyszącymi budynków Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Opolu (jest to projekt fazowany w ramach którego z poprzedniego programu regionalnego RPO WO 2014-2020, Miasto Opole zrealizowało część projektu dotyczącą budynków ZOO w Opolu). Ze środków KPO wdrażanego w latach 2020-2026 do dofinansowania wybrany został projekt z zakresu utworzenia i funkcjonowania Branżowego Centrum Umiejętności przy Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Opolu w dziedzinie poligrafii, introligatorstwa i opakowań (tab. 17).

Tab.17. Wykaz projektów w ramach perspektyw finansowych od 2020 do 2027, przygotowywanych w roku sprawozdawczym, które zostały wybrane do dofinansowania w 2024 roku

Lp.	Tytuł projektu	Program	Dofinansowanie z UE (w mln zł)	Uwagi
1	<i>Przebudowa układu komunikacyjnego dla poprawy dostępności mieszkańców całego województwa do centrów usług w Opolu</i>	FEO 2021-2027	44,5	Projekt wybrany do dofinansowania w 2024 r. Umowa o dofinansowanie podpisana w 2024 r.
2	<i>Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP Opole (II)</i>	FEO 2021-2027	18,4	Projekt wybrany do dofinansowania w 2024 r. Umowa o dofinansowanie podpisana w 2024 r.
3	<i>Likwidacja indywidualnych źródeł ciepła w obiektach Ogrodu Zoologicznego i innych obiektach użyteczności publicznej w Opolu - Faza II</i>	FEO 2021-2027	7,9	Projekt wybrany do dofinansowania w 2024 r. Umowa o dofinansowanie podpisana w 2024 r.
4	<i>Cyberbezpieczny Samorząd - podniesienie poziomu bezpieczeństwa i jakości świadczonych usług Urzędu Miasta Opola</i>	FERC 2021-2027	0,8	Projekt wybrany do dofinansowania w 2024 r. Umowa o dofinansowanie podpisana w 2024 r.
5	<i>Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie poligrafii, introligatorstwa i opakowań w Opolu</i>	KPO (2020-2026)	11,0	Projekt wybrany do dofinansowania w 2024 r.

Uwagi: wartość planowanego dofinansowania podana dla całego projektu ogółem

Źródło: opracowanie własne

W ostatnich latach dodatkowe środki Miasto pozyskiwało także ze źródeł innych niż europejskie. W okresie sprawozdawczym były to np. środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg czy Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W okresie sprawozdawczym Miasto prowadziło szereg przedsięwzięć w obszarze pozyskiwania środków krajowych. Wybrane główne projekty, na które Miasto pozyskało współfinansowanie w 2023 r. przedstawiono w tabeli 18.

Tab.18. Przykładowe projekty, na które Miasto pozyskało środki krajowe w 2023 r.

Lp.	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Dofinansowanie (w mln zł)
1	<i>Budowa i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w Opolu – Wrzoscach.</i>	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	100,0
2	<i>Budowa Parku Wodnego na osiedlu im. Armii Krajowej w Opolu</i>	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2,0
3	<i>Renowacja PSP nr 13 oraz sali gimnastycznej przy ul. Książy Opolskich 21 w Opolu</i>	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	2,0
4	<i>Konserwacja i renowacja elewacji korpusu południowego oraz kruchty wejściowej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu</i>	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3,4
5	<i>Siedziba Komendy Miejskiej i Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu ul. Powolnego / Korfantego – reNOWAcja na 100 – lecie (...)</i>	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3,4
6	<i>Ocalić od zapomnienia polskie ślady na cmentarzu przy ul. Wrocławskiej w Opolu oraz zabytki sztuki sakralnej Śląska Opolskiego</i>	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	2,2
7	<i>Remont i przebudowa pokrycia dachu Klasztoru Franciszkanów wraz z kompleksowym remontem istniejącej więźby dachowej</i>	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	1,8
8	<i>Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Opola</i>	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	6,5
9	<i>Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki siatkowej przy Zespole Szkół Ekonomicznych w Opolu</i>	Program Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej	0,3
10	<i>Modernizacja boisk piłkarskich na terenie obiektu Centrum Sportu przy ul. Wandy Rutkiewicz 10 oraz przy ul. Bielskiej 2 w Opolu</i>	Programu rozwoju infrastruktury piłkarskiej	1,9
11	<i>Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Opolu.</i>	Program Olimpia	2,3
12	<i>Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji w Publicznej Szkole Podstawowej nr 26 w Opolu</i>	Program Olimpia	1,9
13	<i>Wymiana zadania boiska sportowego w PLO Nr IX w Opolu</i>	Program Olimpia	1,2
14	<i>Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Opolu</i>	Program Olimpia	2,3
15	<i>Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji w Publicznej Szkole Podstawowej nr 9 w Opolu</i>	Program Olimpia	2,4
16	<i>Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji w Publicznej Szkole Podstawowej nr 32 w Opolu</i>	Program Olimpia	2,4

Źródło: opracowanie własne

Okres realizacji większości z projektów przedstawionych w tab. 18 przypadnie na rok 2024 i kolejne lata. W marcu 2024 r. zakończyła się realizacja projektu pt. *Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Opola*, dofinansowanego w 2023 r. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach projektu zrealizowano łącznie 5 odcinków dróg w Opolu. Przebudowano odcinek ul. Nysy Łużyckiej wraz ze skrzyżowaniem ul. Nysy Łużyckiej z ul. Luboszycką dzięki czemu powstał dodatkowy pas, czyli prawoskręt, dający możliwość jadącym z ul. Luboszyckiej na bezkolizyjne włączenie się do ruchu. To duży krok w stronę poprawy bezpieczeństwa, ponieważ na tym skrzyżowaniu często dochodziło do kolizji. Rozbudowano skrzyżowanie ulic Prószkowska - Mehla – Wyszomirskiego co w szczególności podniesie poziom bezpieczeństwa w tym rejonie z uwagi na znajdującą się w sąsiedztwie szkołę podstawową i przedszkole. Celem wprowadzenia na ul. Zwierzynieckiej ruchu dwukierunkowego, rozbudowano ul. Zwierzyniecką i przebudowano skrzyżowanie ul. Zwierzynieckiej z pl. Wolności. Ponadto wybudowano ul. Żytomierską, odcinek ul. Lwowskiej oraz ul. Jaśminową i ul. Herbacianą.

W 2023 r. Miasto otrzymało Wstępne Promesy na dofinansowanie zadań z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (RPOZ). W przypadku 3 inwestycji środki zostaną przekazane w formie dotacji celowej na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Opole, niestanowiących wyłącznej własności Gminy. Dla Parafii Katedralnej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu uchwały o udzielenie dotacji zostały podjęte w roku sprawozdawczym. Trzecią z uchwał o udzielenie dotacji celowej dla Zakonu Braci Mniejszych Domu Zakonnego w Opolu, Rada Miasta Opola podjęła w 2024 r. Podjęcie uchwał umożliwiło Beneficjentom dotacji ogłoszenie i przeprowadzenie postępowań zakupowych a w dalszej kolejności pozwoli na realizację dofinansowanych zadań. W lutym 2024 r. Miasto Opole podpisało pierwszą umowę o udzielenie dotacji w ramach środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, dzięki czemu Parafia Katedralna pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu rozpoczęła realizację zadania pn. *Konserwacja i renowacja elewacji korpusu południowego oraz kruchty wejściowej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu*.

Z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków planowana jest realizacja 2 zadań dla których beneficjentem jest Miasto Opole. Przedmiotem inwestycji będzie renowacja zabytkowego budynku Zespołu Szkół Specjalnych wraz z renowacją zabytkowej sali gimnastycznej przy ul. Książąt Opolskich 21 w Opolu. W budynku szkoły kształcą się uczniowie z niepełnosprawnością z Opola i powiatu opolskiego. Drugie zadanie ma na celu przywrócenie walorów architektoniczno-przyrodniczych i odrestaurowanie dawnego cmentarza przy ul. Wrocławskiej oraz renowację 2 zabytków sztuki sakralnej w Opolu tj. zabytkowego krzyża znajdującego się na placu św. Sebastiana oraz drewnianej figury św. Jadwigi Śląskiej pochodzącej z kapliczki znajdującej się w dzielnicy Opole-Groszowice.

We wrześniu 2023 r. zakończyła się realizacja pierwszej inwestycji dofinansowanej z Rządowego Funduszu Polski Ład. W ramach projektu wybudowane zostało przedszkole przy ul. Krapkowickiej. Inwestycja pomoże rozwiązać problem braku dostępności miejsc w przedszkolach w zachodniej części miasta. Przedszkole przeznaczone jest dla ok. 125 dzieci, co zwiększy dostęp do wysokiej jakości oferty przedszkolnej, w szczególności do oferty przystosowanej do potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami. W budynku znajdują się m.in. sale zajęć dla dzieci wyposażone w węzły sanitarne, multimedialne sale zajęć dedykowanych, wielofunkcyjna sala zajęć ruchowych i zaplecze kuchenne. Budynek w całości jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. Ponadto wokół obiektu powstały m.in. place zabaw dla dzieci, zewnętrzne tarasy, pergola ogrodowa, scena plenerowa z widownią, ścieżki

piesze, miejsca postojowe, w tym dla pojazdów osób niepełnosprawnych. Całkowita wartość projektu to ok. 13 mln PLN, z czego 5 mln PLN pochodzi z dofinansowania z Polskiego Ładu a pozostałe środki w kwocie ok. 8 mln PLN pochodzą z grantu otrzymanego z Fundacji Leroy Merlin.

W okresie sprawozdawczym realizowane były kolejne 3 inwestycje dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład. W lutym 2024 r. zakończyła się budowa Domu Pomocy Społecznej przy ul. Chmielowickiej, przeznaczonego dla ok. 100 pensjonariuszy. W kwietniu 2024 r. ukończono prace związane z budową ul. Róży Wiatrów, rozbudową ul. Krapkowickiej oraz budową Centrum Przesiadkowego Opole Południe przy ul. Krapkowickiej, w pobliżu mostu pieszo-rowerowego im. Joachima Halupczoka nad Kanałem Ulgi. Również w kwietniu 2024 r. zakończyła się przebudowa fontanny multimedialnej na terenie Stawu Zamkowego w Opolu. Łączne środki pozyskane z Polskiego Ładu na realizację trzech inwestycji stanowiły 65 mln PLN.

W 2023 r. trwały także prace związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem zamówienia publicznego na realizację inwestycji pt. *Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury drogowej na rzecz terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w Opolu – Wrzoscach*. Zwiększenie dostępności transportowej wpłynie na poprawę atrakcyjności terenów inwestycyjnych przeznaczonych w głównej mierze pod inwestycje przemysłowe. W marcu 2024 r. podpisane zostały umowy z wykonawcami robót. Dofinansowanie zadania ze środków Polskiego Ładu stanowi 50 mln PLN. Przedsięwzięcie jest komplementarne z inwestycją pn. *Budowa i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w Opolu – Wrzoscach*, na którą Miasto Opole otrzymało Wstępną Promesę z Polskiego Ładu w 2023 r. na kwotę 100 mln PLN. Obie planowane do realizacji inwestycje będą miały strategiczne znaczenie dla podniesienia atrakcyjności gospodarczej całego regionu.

W okresie sprawozdawczym Miasto pozyskało dofinansowanie na projekty poprawiające infrastrukturę sportową w mieście. Łączna wartość dofinansowania dla 8 projektów w obszarze sportu to prawie 15 mln PLN. Ze środków *Programu Olimpia – Program budowy przyszłolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich*, wsparcie uzyskało 5 zadań z zakresu budowy nowych boisk wraz z zadaniem o stałej konstrukcji. Wielofunkcyjne boiska sportowe z pełnowymiarowymi boiskami głównymi do koszykówki i siatkówki wraz ze strefami bezpieczeństwa i mobilnymi strzelnicami laserowymi powstaną w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 26, w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 9 i w Publicznej Szkole Podstawowej nr 32. W Publicznym Liceum Ogólnokształcącym Nr IX zakres prac obejmie wymianę zadania boiska sportowego i wyposażenie boiska w mobilną strzelnicę laserową.

Ponadto w 2023 r. Miasto Opole podpisało 2 umowy o dofinansowanie zadań z programów finansowanych z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Projekt pt. *Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki siatkowej przy Zespole Szkół Ekonomicznych w Opolu* otrzymał dofinansowanie z Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej, natomiast drugi z projektów pt. *Modernizacja boisk piłkarskich na terenie obiektu Centrum Sportu przy ul. Wandy Rutkiewicz 10 oraz przy ul. Bielskiej 2 w Opolu* dostał wsparcie ze środków Programu rozwoju infrastruktury piłkarskiej.

2. Przegląd realizowanych strategii, polityk i programów

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wskazuje, że samorząd gminny obok Rady Ministrów, samorządu województwa, samorządów powiatowych, a także związków metropolitalnych prowadzi politykę rozwoju. Politykę tę definiuje się jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

W okresie sprawozdawczym politykę rozwoju wyznaczało kilka kluczowych dokumentów strategicznych i planistycznych. Pierwszym z nich była **Strategia Rozwoju Opola do 2030 r.**, którą Rada Miasta Opola przyjęła w 2019 roku. To najważniejszy dokument strategiczny miasta wyznaczający kierunki jego rozwoju w perspektywie do 2030 roku. Strategia określa zbiór kluczowych działań mających na celu rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny miasta.

Tab.19. **Struktura celów w Strategii Rozwoju Opola do 2030 r.**

Cel strategiczny	Założone czynniki sukcesu [pola działania]	
 Znaczenie w przestrzeni krajowej	a	Ośrodek decyzyjny
	b	Ośrodek edukacji i nauki
	c	Twórcza energia i nowoczesne rozwiązania
	d	Centrum biznesu i IT
	e	Miasto dostępne
	f	Marka miasta
 Miasto zielone i przyjazne ludziom przestrzeni	a	Zielona mobilność i inteligentne rozwiązania
	b	Kapitał naturalny
	c	Adaptacja do zmian klimatu i jakość powietrza
	d	Przestrzeń przyjazna mieszkańcom
 Miasto obywatelskie	a	Miasto zaangażowane społecznie
	b	Miasto odpowiedzialne społecznie
	c	Bieżące potrzeby Wspólnoty
	d	Miasto przyjazne dorastaniu i aktywnemu starzeniu się

Źródło: opracowanie własne

Do zadań własnych gminy, w myśl *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, należy kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie miasta. Ważnym elementem polityki przestrzennej jest **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego**, a także opracowywane zgodnie z nim **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**, które są prawem miejscowym stanowiącym o przeznaczeniu terenów, sposobach ich zagospodarowania i zabudowy. Dodatkowymi dokumentami wpływającymi na ład i estetykę miasta są: zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, a także lokalne standardy urbanistyczne. Wyszczególnione dokumenty planistyczne wraz z innymi aktami prawa wpływają na zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty określonych w *ustawie o samorządzie gminnym*, a odnoszącymi się m.in. do spraw ładu przestrzennego. Dodać należy, iż w 2023 r. system planowania przestrzennego w Polsce przeszedł istotną reformę, w wyniku której wprowadzono wiele zmian w zakresie polityki przestrzennej prowadzonej na poziomie lokalnym. W wyniku reformy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostało wyeliminowane (obowiązujące dokumenty zachowują moc jedynie do czasu uchwalenia planu ogólnego (31.12.2025 r.), a określone w tym dokumencie kierunki polityki przestrzennej powinny być

przeniesione do strategii rozwoju gminy. Nowym dokumentem wprowadzonym do systemu jest plan ogólny, a miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zachowują swoją moc prawną, ale należy mieć na uwadze, iż w nowych dokumentach będą już nieznaczne zmiany w ich zakresie i procedurze. W systemie planowania przestrzennego wprowadzono również nowy akt prawa miejscowego tj. zintegrowany plan inwestycyjny, którego załącznikiem jest umowa urbanistyczna zobowiązująca inwestorów do realizacji inwestycji uzupełniających obejmujących np. uzbrojenie terenu, drogi, obiekty infrastruktury społecznej.

W 2023 r. opracowano Ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze Opola, z której wynikało, że obowiązujące dokumenty planistyczne są w dużej mierze aktualne. W końcu okresu sprawozdawczego aktualne i obowiązujące były m.in. takie dokumenty jak: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola, 134 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a także zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu oraz lokalne standardy urbanistyczne na terenie Opola. Wskaźnik powierzchni miasta objętej opracowanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosił ponad 50%, a objętej sporządzanymi planami blisko 13%.

Do zadań własnych gminy, w myśl *ustawy o rewitalizacji* należy przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, które obejmuje m.in. wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzenie gminnego programu rewitalizacji, a następnie jego realizacja. W 2023 r. zakończono prace i przyjęto Gminny Program Rewitalizacji w Opolu, a także ustanowiono Specjalną Strefę Rewitalizacji.

Zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej Miasto opracowało, przyjęło i realizuje **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025**. Strategia jest dokumentem wyznaczającym priorytetowe kierunki działań, mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych. Wyznaczone zostały obszary strategiczne polityki społecznej w tym: rodzina, niepełnosprawność, polityka senioralna, zdrowie, infrastruktura, zatrudnienie, kapitał społeczny i aktywność obywatelska, uznane za kluczowe dla przeprowadzenia diagnozy i zdefiniowania problemów społecznych. *Strategia* to odpowiedź miasta na zidentyfikowane problemy i potrzeby społeczne. Planowane sposoby ich zaspokojenia są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania, adekwatne do dynamicznych zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej. Strategia jest realizowana poprzez działalność miejskich jednostek organizacyjnych, wydziały Urzędu Miasta Opola, instytucje i organizacje. Strategia jest realizowana poprzez programy szczegółowe, które są wymagane przepisami prawa lub stanowią odpowiedź na zdiagnozowane w Mieście potencjały i wyzwania.

Ważnym obszarem działalności miasta jest oświata. W 2021 r. został przyjęty przez Radę Miasta Opola dokument programowy **Polityka oświatowa Miasta Opola na lata 2021 – 2030**, opracowany w celu usystematyzowania działań w obszarze oświaty, planowanych z uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb społecznych oraz wyzwań stojących przed edukacją. Polityka wyznacza kierunki rozwoju oświaty w Opolu i służy poprawie jakości kształcenia oraz wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych, zwłaszcza w dostępie do infrastruktury. Uwzględniono w niej ważne dla Miasta Opola idee, takie jak autonomia szkół i placówek oświatowych, kreatywni dyrektorzy i odpowiedzialni nauczyciele, holistyczne podejście do ucznia i jego wszechstronny rozwój.

Do zadań własnych gminy należą również sprawy w obszarze ochrony środowiska i przyrody. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w *ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, a także

za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. W okresie sprawozdawczym obowiązywały uchwalone trzy strategiczne dokumenty: **Aktualizacja "Programu ochrony środowiska dla Miasta Opola na lata 2018-2021" na lata 2022-2025**, **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola**, a także **Plan adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do 2030 roku**. Pierwszy z nich, wymagany ustawowo, przygotowany w myśl ustawy *Prawo ochrony środowiska* opracowany został w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Drugi z dokumentów jest opracowaniem wyznaczającym główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz poprawy jakości powietrza na terenie miasta. Trzeci z nich jest dokumentem strategicznym, który uwzględnia specyficzne lokalne uwarunkowania geograficzne, społeczne i gospodarcze miasta i zawiera propozycje konkretnych działań chroniących przed skutkami zmian klimatu. Ponadto w 2023 roku, kontynuowano wdrażanie **Strategii zarządzania jakością powietrza dla miasta Opola wraz z funkcjonalnym obszarem miejskim na okres 2020-2040** opracowanej w ramach projektu „Air Tria”.

W 2022 r. Rada Miasta Opola przyjęła uchwałę o aktualizacji **Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Opola**, który pierwotnie został przyjęty w 2014 r. W ramach opracowania aktualizacji tego dokumentu przeprowadzono także kompleksowe badania napętnień na wszystkich liniach komunikacji miejskiej w Opolu. Poddany aktualizacji Plan transportowy nadal składa się z elementów diagnostycznych oraz z części planistycznej, w której przedstawione zostały zagadnienia związane z preferencjami wyboru rodzaju środka transportu, zasady organizacji rynku przewozów, przewidywany tryb wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego oraz źródła finansowania przewozów i przewidywany sposób organizacji informacji pasażerskiej. Dodatkowo, określa kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego, z uwzględnieniem funkcjonującego transportu regionalnego, zmierzające do podniesienia jakości komunikacji miejskiej.

Tab.20. Realizowane w okresie sprawozdawczym przez Miasto Opole strategie, polityki i programy – główne dokumenty o charakterze przekrojowym przyjęte przez Radę Miasta Opola

Lp.	Tytuł dokumentu	Rok przyjęcia	Okres obowiązywania	Obowiązek ustawowy
1	Strategia Rozwoju Opola do 2030 r.	2019	2019-2030	-
2	Gminny program rewitalizacji	2023	2036	Ustawa o rewitalizacji
3	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola	2018	do czasu uchwalenia planu ogólnego lub do 31.12.2025 r.	Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
4	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Opola	2014	2014 do nadal	Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym
5	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025	2021	2021-2025	Ustawa o pomocy społecznej
6	Polityka oświatowa Miasta Opola na lata 2021 – 2030	2021	2021-2030	-
7	Aktualizacja "Programu ochrony środowiska dla Miasta Opola na lata 2018-2021" na lata 2022-2025	2022	2022-2025	Ustawa Prawo ochrony środowiska
8	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola	2018	2018-2030	-
9	Plan adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do roku 2030	2019	2019-2030	-

Źródło: opracowanie własne.

W okresie sprawozdawczym Miasto, poza wyżej wymienionymi, realizowało również inne strategie, polityki i programy. Wykaz najważniejszych dokumentów przedstawiono w tab. 21.

Ważnym realizowanym przez Miasto programem był **Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2023**. Program jest podstawowym dokumentem porządkującym tę współpracę. Współpraca odbywała się w formie finansowej i pozafinansowej. Ostatecznie na realizację zadań w ramach Programu przeznaczono z budżetu miasta Opola kwotę ok. 21,9 mln zł, z tego ok. 21,1 mln zł w formie dotacji na realizację 283 zadań publicznych oraz ok. 792 tys. zł na wypłatę stypendiów i nagród. Prezydent Miasta Opola ogłosił 40 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie 443 oferty, z tego 48 ofert po dokonaniu oceny formalnej zostało odrzuconych. Prezydent podpisał 281 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 158 oraz wsparcie 123. Całkowita wartość, zrealizowanych przez organizacje pozarządowe, zadań w ramach programu wyniosła 21,9 mln zł z tego dotacje z budżetu miasta Opola w kwocie 21,1 mln zł oraz wkład własny oferentów w łącznej wysokości prawie 2,5 mln zł. Podczas roku sprawozdawczego, 139 organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów zrealizowało 283 zadania publiczne.

Miasto realizowało również zadania w ramach **Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom**. W ramach Programu udzielono zwolnień z tyt. uchwały w 2023 r. na kwotę prawie 1,1 mln zł. O przedmiotowe zwolnienie wystąpiły 38 podmioty.

Miasto wdrażało ponadto szereg innych, często konkretnie dedykowanych programów. W 2023 r. kontynuowano m.in. **Program "Czyste powietrze – oddech dla Opola"**. Jego celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem stałym oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu, poprzez stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do zakupu i montażu proekologicznego systemu ogrzewania. W 2023 r. na dotacje celowe wydatkowano środki z budżetu Miasta w kwocie 2,34 mln zł, wypłacono dotacje celowe 169 Beneficjentom będącymi osobami fizycznymi i 1 Beneficjentowi będącemu wspólnotą mieszkaniową.

W 2023 r. rozpoczęto realizację Programu Priorytetowego **Ciepłe Mieszkanie**, który jest finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. W ramach programu właściciele lokali mieszkalnych mieli możliwość otrzymania dotacji na zmianę ogrzewania opartego na paliwie stałym w lokalu na ogrzewanie proekologiczne oraz dodatkowo do zakupu i montażu w lokalu mieszkalnym: nowej instalacji c.o. i c.w.u., okien lub drzwi oddzielających lokal od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego, wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w lokalu mieszkalnym oraz wykonania dokumentacji projektowej dotyczącej powyższego zakresu. W 2023 r. udzielono 8 dotacji na łączną kwotę 58,2 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano również wdrażanie **Programu rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023**. W ramach programu stowarzyszeniom ogrodowym udzielane jest wsparcie na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej. Stowarzyszenie ogrodowe może ubiegać się o dofinansowanie zadania w danym ROD nie częściej niż raz w roku. Przyznawana dotacja stanowi w danym roku budżetowym nie więcej niż 50% wartości realizowanego zadania, lecz nie więcej niż 100 tys. zł na dofinansowanie zadania realizowanego w danych ROD. W 2023 r. udzielono dotacji sześciu rodzinnym ogrodom działkowym działającym w ramach Polskiego Związku Działkowców oraz ogrodowi prowadzonemu przez Stowarzyszenie Ogrodowe Nowa Wieś Królewska, na łączną kwotę ok. 385 tys. zł. Rok 2023 był ostatnim rokiem obowiązywania ww. Programu, w ramach którego w latach 2018-2023 udzielono ogrodom działkowym dotacji na łączną kwotę prawie 1,4 mln zł. Ponadto, Rada Miasta Opola Uchwałą Nr LXXVIII/1368/23 z dnia 26 października 2023 r. przyjęła „**Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2024-2028**”.

Tab.21. Realizowane w okresie sprawozdawczym przez Miasto Opole strategie, polityki i programy – główne dokumenty o charakterze programowym przyjęte przez Radę Miasta Opola

Lp.	Tytuł dokumentu	Rok przyjęcia przez Radę Miasta	Okres obowiązywania
1	Opolski Program Pomocy Przedsiębiorcom	2021	nadal
2	Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2023	2022	2023
3	Wieloletni Program Współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022 - 2024	2021	2022-2024
4	Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 - 2025	2021	2021 - 2025
5	Program Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”	2023	2023 - 2025
6	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2030	2023	2023 - 2030
7	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026	2022	2023 - 2026
8	Program "Opolska Rodzina" na lata 2019 - 2029	2018	2019 - 2029
9	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2023 - 2030	2023	2023 - 2030
10	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Opola w 2023 roku	2023	2023
11	Aktualizacja Planu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Opola na lata 2010 - 2032	2017	2010 - 2032
12	Program "Czyste powietrze – oddech dla Opola"	2017, 2018, 2019, 2022, 2023	od 2017 do nadal
13	Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy	2016	od 2017 do nadal
14	Program szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie	2017	2017 - 2023
15	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)	2011	2011 - 2023
16	Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019 - 2023	2019	2019 - 2023
17	Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2024 - 2028	2023	2024- 2028
18	Program „Stypendia Prezydenta Miasta Opola”	2019	od 2019
19	Program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych Miasta Opola	2016	od 2016 do nadal
20	Program leczenia niepłodności metodą zapłodnienia - in vitro dla mieszkańców Miasta Opola	2020	2020 - 2023
21	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2020 - 2023.	2020	2020 - 2023
22	Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publ. na lata 2021-2023	2020	2021-2023
23	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Kanalizacyjnych w Opolu na lata 2021-2027 r	2021	2021-2027
24	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Opola na lata 2019-2034	2019	2019-2034

Źródło: opracowanie własne

3. Podsumowanie działalności w roku sprawozdawczym

3.1. Społeczeństwo i gospodarka

3.1.1. Sprawy obywatelskie i działalność gospodarcza

Liczba mieszkańców Opola wynosi ok. 126,1 tys. osób (wg danych GUS, stan na koniec 2023 r.). W okresie sprawozdawczym w Urzędzie Miasta Opola świadczone szeroki katalog usług związanych ze sprawami obywatelskimi. Wiązały się one między innymi z rejestracją pojazdów, sprawami meldunkowymi, a także z wydawaniem różnego rodzaju dokumentów, w szczególności dowodów osobistych i praw jazdy.

Miasto realizowało również zadania w zakresie wypłaty różnego typu zasiłków, świadczeń, czy dodatków. Zadania te realizowane były w ramach działalności Miejskiego Centrum Świadczeń oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu.

Tab.22. Podsumowanie działalności w wybranych obszarach spraw obywatelskich i działalności gospodarczej w okresie sprawozdawczym

Obszar	Uszczegółowienie
Dowody osobiste	W 2023 r. Miasto realizowało zadania wynikające z <i>ustawy o dowodach osobistych</i> . Zgodnie z nią wydano 12 238 dowodów osobistych, czyli o 4,3% więcej niż w 2022 r. (w tym 179 wniosków realizowano w miejscu pobytu osób, których stan zdrowia nie pozwalał na przyście do urzędu np. przebywających w Domu Pomocy Społecznej, szpitalu).
Rejestracja pojazdów	W 2023 r. nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów o ok. 20%. W 2023 r. zarejestrowano 16006 pojazdów, przy 13343 pojazdów rok wcześniej. Wydano 21289 dowodów rejestracyjnych. Przyjęto 10298 zawiadomień o zbyciu pojazdu tj. ok 7% więcej niż w roku poprzednim. Systematycznie, co roku wzrasta liczba zarejestrowanych pojazdów. Liczba zarejestrowanych pojazdów ogółem wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła: 150320, przyrost o ok. 3,8% wobec 2022 roku.
Prawa jazdy	W 2023 r. wydano 4619 praw jazdy, o 23% więcej niż w 2022 r. Dokonano wymiany 459 zagranicznych dokumentów prawa jazdy oraz wydano 270 międzynarodowych praw jazdy. Wydano w sumie 521 decyzji dot. uprawnień do kierowania (cofnięcia, przywrócenia uprawnień, zatrzymania prawa jazdy, skierowania na kurs reedukacyjny oraz na badania lekarskie i psychologiczne).
Dokumenty uprawniające do wykonywania transportu drogowego	W 2023 r. o 100 dokumentów wzrosła ogólna liczba wydawanych przez Prezydenta Miasta Opola licencji, zezwoleń i zaświadczeń, na podstawie przepisów ustawy o transporcie drogowym (1008 dokumentów na koniec 2023 r. w stosunku do 908 dokumentów w 2022 r.) Wzrost liczby aktualnych uprawnień do prowadzenia działalności transportowej jest spowodowany większym zainteresowaniem przedsiębiorców działających w Opolu wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy. Powyższe dokumenty uprawniają firmy transportowe oraz przewoźników drogowych do prowadzenia transportu osób lub rzeczy na terenie kraju.
Dokumenty uprawniające do przejazdu pojazdu nienormatywnego	W 2023 r. Wydział Transportu i Zarządzania Ruchem wydał 28 zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych kat. I i II. Liczba wydawanych decyzji zależna jest od indywidualnych potrzeb przedsiębiorców, prowadzących działalność związaną z przewozem ładunków odbywających się za pomocą taboru pojazdów nienormatywnych.

Sprawy meldunkowe	<p>Liczba meldunków stałych i czasowych w 2023 r. wyniosła 10 046, przy 8 454 w 2022 r. (wzrost o 18,8%).</p> <p>W 2023 r. Referat Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych nadał 1 564 statusów UKR na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.</p> <p>Zrealizowano 5 423 wniosków o udostępnienie danych z rejestru PESEL oraz rejestru mieszkańców, przy 12 510 wnioskach z 2022 r., ponad dwukrotny spadek spowodowany był bardzo dużą liczbą wniosków związanych z pobytem obywateli Ukrainy w pierwszych miesiącach po rozpoczęciu wojny w 2022 r.</p> <p>W 2023 r. rozstrzygnięto postępowania administracyjne w 310 sprawach meldunkowych (w 2022 r. wydano 296 decyzji).</p>
Rejestr wyborców	<p>2023 r. był rokiem wyborczym (odbyły się Wybory do Sejmu i Senatu RP), dlatego też wydano łącznie 336 decyzji, z czego 325 decyzji (o ujęciu w stałym obwodzie głosowania bądź odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania) wydano po utworzeniu Centralnego Rejestru Wyborców (CRW) oraz 11 decyzji (dotyczących wpisania, bądź odmowy wpisania do rejestru wyborców) wydano przed wdrożeniem CRW. Jednocześnie aż 1602 wyborców skorzystało z możliwości pobrania w tut. Urzędzie zaświadczenia o prawie do głosowania we wspomnianych wyborach.</p>
Działalność gospodarcza	<p>W okresie sprawozdawczym wykonywano zadania z zakresu ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy - polegające na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych podlegających wpisowi. W 2023 r. wprowadzono do systemu CEiDG 2382 wnioski o dokonanie wpisu, o 205 mniej niż w roku 2022.</p> <p>W stosunku do roku poprzedzającego, w 2023 roku spadła liczba zakładanych jednoosobowych działalności gospodarczych – 368 nowych wpisów w porównaniu do 381 w roku poprzednim. Zaobserwowano również zwiększenie liczby likwidacji działalności gospodarczych – 323 wykreślenia w 2022 r., 360 wykreśleń w 2023 r.</p>
Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	<p>W 2023 r. ogółem wydano 700 zezwoleń, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zezwolenia stałe (sklepy): 139, • zezwolenia stałe (gastronomia): 118, • jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: 427, • catering: 16.
Przyznawanie świadczeń rodzinnych	<p>Świadczenia rodzinne obejmują wiele różnych świadczeń, o różnej wysokości i skierowane są do różnych grup. Są tu świadczenia dla osób niepełnosprawnych i chorych (zasitek pielęgnacyjny, dodatki do zasiłku rodzinnego), świadczenia dla opiekunów osób niepełnosprawnych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), świadczenia związane z urodzeniem dziecka (becikowe, świadczenie rodzicielskie) oraz świadczenia dla rodzin z dziećmi (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami).</p> <p>W 2023 r. na ten cel Miejskie Centrum Świadczeń (MCS) wydało ponad 26 mln zł. Zadania te są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.</p>
Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego	<p>Świadczenie przeznaczone jest dla osób, które nie mogą wyegzekwować alimentów na dziecko od drugiego rodzica i spełniają kryterium dochodowe (900 zł na osobę w rodzinie). Wysokość zależna jest od wysokości zasądzonych alimentów, nie może być jednak większa niż 500 zł. W 2023 r. Miejskie Centrum Świadczeń przyznało 4,3 tys. świadczeń na łączną kwotę prawie 2 mln zł. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji z budżetu państwa.</p>
Przyznawanie dodatków mieszkaniowych	<p>Dodatek mieszkaniowy to świadczenie mające na celu wsparcie osób w pokryciu wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania, pod warunkiem, że posiadają do tego mieszkania tytuł prawny, spełniają kryterium dochodowe i metrażowe. W 2023 r. Miasto wypłaciło ponad 8,5 tys. takich świadczeń na łączną kwotę prawie 3 mln zł. Jest to zadanie własne gminy finansowane ze środków Miasta.</p>

Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	Działania te polegają na wykonywaniu działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, co ma skutkować następnie spłatą zadłużenia alimentacyjnego. W wyniku działań w 2023 roku Miejskie Centrum Świadczeń odzyskało kwotę ponad 1,5 mln zł, z czego kwota ok. 311 tys. zł została przekazana na dochody gminy.
Świadczenie „Za życiem”	Jest to świadczenie skierowane dla rodziców dzieci, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. W 2023 roku wypłacono takie świadczenia 12 rodzicom na łączną kwotę 48 tys. zł
Dopłaty do czynszu z Funduszu Dopłat BGK	Świadczenie ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem mieszkania. Dopłaty udzielane są na okres 15 lat z koniecznością corocznej weryfikacji uprawnienia do tych dopłat dla najemców mieszkań objętych inwestycją mieszkaniową w Opolu przy ul. A. Dambonia 3A, 3B oraz 3C. W 2023 r. dopłatami do czynszu zostało objęte również nowe osiedle w Opolu - Winowie przy ul. Nastrojowej nr 1,3, 5, 7, 9, 11 oraz 13. W 2023 roku wypłacono dopłaty do czynszów na łączną kwotę 226 643,64 tys. zł dla 109 mieszkańców Opola.
Tarcza energetyczna	<p>W 2023 r. Miejskie Centrum Świadczeń kończyło realizację rozpoczętych w 2022 roku tarcz, to jest m.in dodatku osłonowego, dodatku węglowego oraz dodatku do źródeł ciepła.</p> <p>Dodatek elektryczny - dla osób ogrzewających domy prądem, z wyłączeniem fotowoltaiki, bez kryterium dochodowego. W 2023 roku MCŚ przyznało 1061 dodatków elektrycznych mieszkańcom Opola na łączną kwotę prawie 1,3 mln zł.</p> <p>Zwrot podatku VAT za gaz - refundacja podatku VAT przysługuje w przypadku, gdy odbiorca paliw gazowych w gospodarstwie domowym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi, 2) spełnia kryterium dochodowe: w gospodarstwie domowym jednoosobowym 2100 zł oraz 1500 zł w gospodarstwie domowym wieloosobowym. <p>Refundacja przysługuje w wysokości kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 czerwca 2024 r. do tego odbiorcy paliw gazowych. W 2023 roku MCŚ zrefundowało Vat 171 mieszkańcom na łączną kwotę ok. 40 tys. zł.</p>
Pomoc obywatelom Ukrainy	W 2023 roku, MCŚ nadal przyznaje obywatelom Ukrainy świadczenia rodzinne oraz Karty „Opolska Rodzina”. W ubiegłym roku wypłacono obywatelom Ukrainy 4,4 tyś. świadczeń na łączną kwotę prawie 1,5 mln zł oraz wydano 769 kart „Opolska Rodzina”.
Karta Dużej Rodziny	W 2023 roku MCŚ wydało mieszkańcom Opola 1308 Kart Dużej Rodziny.

Źródło: opracowanie własne

3.1.2. Urząd Stanu Cywilnego

Urząd Miasta Opola w okresie sprawozdawczym realizował również zadania w obszarze stanu cywilnego. Do najważniejszych z nich należały zagadnienia związane z rejestracją urodzeń, małżeństw, zgonów, wydawaniem odpisów i zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego, dokonywaniem czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, a także organizacją uroczystości przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz uroczystości jubileuszowych.

W okresie sprawozdawczym w Urzędzie Stanu Cywilnego w Opolu sporządzono 5,6 tys. aktów stanu cywilnego, w tym 2,8 tys. aktów urodzenia, 574 akty małżeństwa oraz prawie 2,2 tys. aktów zgonów. Ponadto wykonywano szereg czynności materialno-technicznych, wydawano zaświadczenia, odpisy aktów, a także decyzje. W 2023 r. 81 par odebrało medale za długoletnie pożycie małżeńskie (Złote Gody).

Tab.23. Podstawowe dane statystyczne w obszarze stanu cywilnego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Sporządzenie aktów stanu cywilnego:	6 545	6 193	6 273	7 309	6063	5560
	<i>akty urodzenia</i>	3 547	3 356	3 190	3 262	3016	2833
	<i>akty małżeństwa</i>	683	576	529	642	554	574
	<i>akty zgonu</i>	2 315	2 261	2 554	3 405	2493	2153
2	Czynności materialno-techniczne	612	611	479	549	609	579
3	Wydawanie zaświadczeń, zezwoleń oraz przyjmowanie oświadczeń	1 215	1 253	1 089	1 082	948	879
4	Wydawanie odpisów akt stanu cywilnego	23 897	25 236	22 694	27 876	26 116	24 014
5	Wydawanie decyzji w przedmiocie zmiany imion i nazwisk	77	100	95	106	126	131
6	Jubileusze „Złotych Godów”	5	5	0	6	2	4
7	Liczba par, które otrzymały medale	72	65	24	82	40	81

Źródło: opracowanie własne

3.1.3. Nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie i mediacje

W Opolu funkcjonuje 5 punktów, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatna mediacja. W punktach dyżurują adwokaci, radcowie prawni oraz organizacje pozarządowe lub stowarzyszenia. Punkty znajdują się w różnych częściach miasta, a godziny świadczenia pomocy zostały ustalone tak, aby ułatwić mieszkańcom dostęp do świadczonych usług. Nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest także osobom fizycznym prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającym innych osób w ciągu ostatniego roku, jako pomoc de minimis. Miasto Opole rozpowszechnia informacje na temat dostępności świadczonych usług m.in. poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej www.opole.pl czy w lokalnej prasie. Prezydent Miasta co roku sporządza też i aktualizuje listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępną dla mieszkańców.

W listopadzie 2023 r. zostały podpisane porozumienia w sprawie funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście Opolu z Okręgową Radą Adwokacką i Okręgową Izbą Radców Prawnych. Zawarto 5 umów z adwokatami oraz 5 umów z radcami prawnymi. Podpisana została także umowa na organizację jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz umowy na organizację dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Tab.24. Podstawowe dane statystyczne w obszarze nieodpłatnego poradnictwa prawnego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba udzielonych porad prawnych przez adwokatów (1 punkt npp)	384	337	217	305	502	614
2	Liczba udzielonych porad prawnych przez radców prawnych (1 punkt)	187	188	184	276	496	494
3	Liczba udzielonych porad przez organizacje pozarządowe (3 punkty) w tym:	404	356	200	504	750	630
	a) Liczba udzielonych porad prawnych przez organizacje pozarządowe (1 punkt npp)	-	-	73	382	490	425
	b) Liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa obywatelskiego przez organizacje pozarządowe (2 punkty)	-	-	127	122	260	205
	c) Liczba udzielonych mediacji przez organizacje pozarządowe	-	-	0	0	0	0
4	Liczba udzielonych mediacji	-	-	0	0	0	3

Źródło: opracowanie własne

3.1.4. Opieka żłobkowa

Pośród instytucji opiekuńczych szczególną rolę odgrywają żłobki utworzone na terenie Opola. W 2023 r. na terenie miasta funkcjonowało 28 żłobków wpisanych do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych oferujących łącznie 1 969 miejsc opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym do 4 roku. W ramach tej opieki realizowane są funkcje: opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne.

Żłobki prowadzone były przez Miasto Opole (5 placówek) oraz przez 19 podmiotów niepublicznych (23 placówki) utworzonych przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W okresie sprawozdawczym miesięczna kwota dotacji celowej na dziecko objęte opieką w żłobku dla podmiotów prowadzących żłobki niepubliczne na terenie Miasta Opola w 2023 r. wynosiła 650 zł. Miasto Opole udzieliło dotacji podmiotom prowadzącym żłobki niepubliczne w łącznej wysokości ok. 8,4 mln zł.

Tab.25. Podstawowe dane statystyczne w obszarze opieki żłobkowej

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba miejsc w żłobkach na terenie Miasta Opola [szt.]	1 637	1 698	1 858	1 833	2 104	1 969
2	Liczba żłobków na terenie miasta Opola [szt.]	27	27	27	27	29	28
3	Wysokość dotacji udzielonej podmiotom prowadzącym żłobki niepubliczne [mln zł]	6,5	7,9	7,6	8,1	8,8	8,4

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo w 2023 r. Miasto Opole podpisało 9 porozumień międzygminnych w sprawie zasad finansowania opieki zapewnianej w żłobkach z terenu danej gminy, o których mowa w art. 60a ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym: 6 porozumień międzygminnych w sprawie finansowania opieki zapewnianej dzieciom zamieszkałym na terenie innych gmin w żłobkach funkcjonujących na terenie Miasta Opola i 3 porozumienia międzygminne w sprawie finansowania opieki zapewnianej dzieciom zamieszkałym na terenie innych gmin w żłobkach funkcjonujących na terenie Miasta Opola oraz finansowania opieki zapewnianej dzieciom zamieszkałym na terenie Miasta Opola w żłobkach funkcjonujących na terenie tych gmin na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

3.1.5. Oświata

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole prowadziło 78 jednostek oświatowych, w ramach których funkcjonowało łącznie 111 różnego typu placówek, tj.:

- 38 przedszkoli (w tym 1 powstałe od 1 lipca 2023 r., którego działalność dydaktyczna rozpoczęła się od 1 listopada 2023 r.),
- 23 szkoły podstawowe oraz 1 szkoła podstawowa dla dorosłych,
- 41 szkół ponadpodstawowych: dla młodzieży - 7 liceów ogólnokształcących, 7 techników, 1 liceum sztuk plastycznych, 6 branżowych szkół I stopnia, 1 branżowa szkoła I stopnia specjalna, 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, 5 szkół policealnych; 7 szkół dla dorosłych - 6 liceów ogólnokształcących, 1 zaoczne liceum ogólnokształcące, 5 branżowych szkół II stopnia, a także
- 9 placówek oświatowych (centrum kształcenia zawodowego, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, ośrodek doskonalenia nauczycieli, 2 placówki wychowania pozaszkolnego, 2 bursy i 2 schroniska młodzieżowe).¹

Kształcenie, wychowanie i opiekę w publicznych szkołach i przedszkolach prowadzono dla 23.606 dzieci i uczniów, w tym: 4170 - przedszkola, 9329 - szkoły podstawowe, 127 – szkoła podstawowa specjalna, 19 - szkoła podstawowa dla dorosłych, 9918 - szkoły ponadpodstawowe, 43 - szkoła specjalna przysposabiająca do pracy².

W Opolu, wg stanu na dzień 30 września 2023 r., zarejestrowane były 102 szkoły i placówki oświatowe, prowadzone przez osoby fizyczne i prawne inne niż JST. Edukacją przedszkolną objęto 1142 dzieci w 22 przedszkolach niepublicznych oraz 29 dzieci w 3 punktach przedszkolnych. Kształcenie na poziomie podstawowym odbywało się w 4 niepublicznych szkołach podstawowych (o uprawnieniach szkoły publicznej) i w 1 publicznej szkole podstawowej, kształceniem objęto 1032 uczniów. Edukacja na poziomie ponadpodstawowym prowadzona była w 15 szkołach, w których kształceniem objęto 1258 osoby. Ponadto w 13 szkołach policealnych (dla absolwentów szkół średnich) kształcenie organizowano dla 1457 słuchaczy.

W roku szkolnym 2022/23 zarejestrowano 4 nowe niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego oraz 1 niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną. W przypadku 7 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany we wpisie do ewidencji. W drodze decyzji wykreślono z ewidencji 13 szkół i placówek, które zaprzestały działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

¹ Dane - Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2022/23

² Stan na koniec czerwca.

Tab.26. Podstawowe dane statystyczne w obszarze oświaty w Opolu³

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata						Uwagi
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1	Liczba przedszkoli (publiczne, niepubliczne)	57	59	60	63	64	62	38 publicznych przedszkoli, 22 niepubliczne przedszkola i 2 punkty przedszkolne
2	Liczba miejsc w przedszkolach (publiczne i niepubliczne)	5023	5157	4938	5171	5542	5276	4105 ⁴ - w publicznych przedszkolach, 1171 - w niepublicznych przedszkolach i punktach przedszkolnych
3	Liczba publicznych szkół podstawowych	23	23	23	23	23	23	Tylko szkoły dla dzieci, w tym 1 szkoła specjalna
4	Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych	8848	8653	8850	8888	9503	9148	W szkole specjalnej 132 uczniów.
5	Liczba szkół publicznych ponadpodstawowych	13	36	41	37	41	41	W tym 23 szkoły, w których realizowany jest obowiązek nauki.
6	Liczba uczniów w publicznych szkołach ponadpodstawowych	711	9540	9345	9866	9412	10882	W tym 486 uczniów i słuchaczy szkół dla dorosłych
7	Liczba etatów pedagogicznych	2,7 tys.	2,7 tys.	2,69 tys.	2,68 tys.	2,73 tys.	2,83 tys.	Liczba etatów w jednostkach oświatowych Miasta Opola.
8	Wartość inwestycji oświatowych [w mln zł]	12	10,8	7,4	17,3	23,3	21,9	Stan na koniec 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

W Opolu funkcjonowało 38 przedszkoli publicznych. Przedszkola te dysponowały łączną liczbą ponad 4 tys. miejsc. Do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 4170 dzieci (stan na sierpień 2023 r.), w tym 91 dzieci ukraińskich w ramach zwiększonych limitów oddziałów. Edukacją w przedszkolach publicznych objęto 88% dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat), w tym 83% dzieci 3-letnich, 86% 4-latków, 91% 5-latków i 100% 6-latków. Wychowaniem przedszkolnym objęte były też dzieci 7-letnie i starsze, wymagające dalszego kształcenia specjalnego (łącznie 40 dzieci).

W okresie sprawozdawczym zakończono budowę i przekazano do użytkowania nowy obiekt przedszkolny, w którym od listopada 2023 r. działa Przedszkole Publiczne nr 64 przy ul. Krapkowickiej. Inwestycja ta była współfinansowana ze środków Fundacji Leroy Merlin (darowizna w kwocie 8 mln zł) oraz środków programu Polski Ład (promesa w kwocie 5 mln zł z Programu Inwestycji Strategicznych).

Miasto prowadziło kształcenie na poziomie podstawowym w 23 publicznych szkołach podstawowych, w tym 1 szkole specjalnej, dla dzieci i młodzieży oraz w 1 w publicznej szkole podstawowej dla dorosłych. 20 szkół funkcjonowało jako jednostki samodzielne, 2 szkoły w zespołach szkolno-przedszkolnych, 1 szkoła podstawowa specjalna w Zespole Szkół Specjalnych i 1 szkoła podstawowa dla dorosłych w Zespole Szkół Budowlanych. Kształcenie dla łącznej liczby 9456 uczniów prowadzone było w 440 oddziałach klas I-VIII, a także dla 19 uczniów, w tym 14 spoza Opola, w 1 oddziale PSP dla Dorosłych w Zespole Szkół Budowlanych.

³ Dane - Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2022/23

⁴ Uwzględniono też miejsca w nowo utworzonym przedszkolu PP 64 (działalność od listopada 2023 r.)

Kształcenie na poziomie ponadpodstawowym prowadzone było w 29 szkołach dla młodzieży (7 liceach ogólnokształcących, 7 technikach, 5 branżowych szkołach I stopnia, 1 szkole przysposabiającej do pracy i 1 szkole artystycznej), w 7 szkołach dla dorosłych (6 liceach ogólnokształcących i 1 zaocznym liceum ogólnokształcącym) i w 5 branżowych szkołach II stopnia. Kształcenie dla łącznej liczby 9918 uczniów i słuchaczy prowadzone było w 361 oddziałach. Wśród uczniów pobierających naukę w szkołach dla młodzieży i dla dorosłych 60,4% ogółu uczących się stanowiły osoby spoza Opola.

Miasto Opole zapewniło warunki do kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W roku szkolnym 2022/23 zadania związane z zapewnieniem dzieciom i młodzieży kształcenia specjalnego realizowały przedszkola dla 229 dzieci, szkoły podstawowe dla 640 uczniów i szkoły ponadpodstawowe dla 164 uczniów. Na wszystkich etapach edukacyjnych kształceniem specjalnym objęto 1.033 osoby z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (poprzednio 885 uczniów). Wśród placówek prowadzących kształcenie specjalne były przedszkola integracyjne, specjalne i ogólnodostępne, szkoły podstawowe ogólnodostępne, z oddziałami integracyjnymi oraz szkoła specjalna, szkoły ponadpodstawowe, z oddziałami integracyjnymi, ogólnodostępne, specjalna i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

W Opolu zadania oświatowe realizowały także następujące placówki oświatowe:

- Młodzieżowy Dom Kultury organizował zajęcia pozaszkolne (1033 godziny zajęć tygodniowo) w ramach 15 pracowni i 172 kół zainteresowań dla 2500 uczestników. MDK prowadził działalność w formach stałych (zespoły, sekcje, koła zainteresowań, pracownie, kluby), okresowych i okazjonalnych.
- Międzyszkolny Ośrodek Sportowy realizował 644 godziny zajęć tygodniowo w ramach sekcji z zakresu 13 dyscyplin sportowych oraz 5 programów edukacyjnych.
- Centrum Kształcenia Zawodowego (w Zespole Placówek Oświatowych) realizowało praktyczną naukę zawodu dla 1005 uczniów z 7 zespołów szkół prowadzących kształcenie zawodowe oraz przygotowywało uczniów do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych. CKZ realizowało zajęcia praktyczne
- Dwie bursy realizowały zadania opiekuńczo-wychowawcze dla uczniów szkół ponadpodstawowych i szkół policealnych. Bursa w Zespole Szkół Mechanicznych oferowała 170 miejsc dla uczniów szkół ponadpodstawowych, natomiast Bursa w Zespole Placówek Oświatowych zapewniała opiekę i wychowanie uczniom szkół ponadpodstawowych, szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegów pracowników służb społecznych, w wieku do 24. roku życia.
- Szkolne Schroniska Młodzieżowe (funkcjonujące w ZPO i ZSM) propagowały turystykę oraz walory krajobrazowe i kulturalne Opola i regionu poprzez udzielanie tanich noclegów, informacji turystycznej i kulturalnej oraz pomoc w organizacji imprez turystyczno – krajoznawczych, mając do dyspozycji po 75 miejsc w pokojach 2-, 3- i 4-osobowych.
- Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (w Miejskim Centrum Wspomagania Edukacji) realizowała tygodniowo 832 godziny, w tym 140 godzin logopedów, 402 godziny psychologów i 290 godzin pedagogów. Z różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie Poradni skorzystały 702 osoby w ramach 5.308 spotkań terapeutycznych. Specjaliści udzielili rodzicom 5.055 porad i konsultacji, 49 rodzin brało udział w terapii rodzin. Z indywidualnych i zespołowych konsultacji metodycznych skorzystało 477 nauczycieli. Sporządzono 5.692 diagnozy, wydano 1.551 różnego rodzaju opinii, 635 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i 6 orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim, 141 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju oraz 155 orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego.

- Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (w MCWE) przeszkolił w różnych formach doskonalenia 9030 nauczycieli (m.in. szkolenia rad pedagogicznych - 1145 osób, warsztaty metodyczne – 624 osoby). W indywidualnych i grupowych konsultacjach uczestniczyło 1509 nauczycieli. Kompleksowym wspomaganiami szkół i przedszkoli objęto 821 nauczycieli. MODN realizował również zajęcia dla uczniów, z których skorzystało 14.276 dzieci, w tym najwięcej (6.750 osób) w ramach programu „Tłumaczymy żywioty”, Pracowni Muchy Odpaduchy (5.756 osób) i grup wsparcia dzieci cudzoziemskich (501 osób) oraz zajęć feryjno-wakacyjnych dla cudzoziemców (248 osób).

Dla uczniów uzdolnionych, zainteresowanych uprawianiem różnych dyscyplin sportowych, prowadzone były 23 oddziały sportowe w 4 szkołach, w tym w 3 szkołach podstawowych (PSP nr 5, PSP nr 14, PSP nr 24) i w 1 ponadpodstawowej (PLO nr IX). Szkoleniem sportowym w oddziałach sportowych objęto 529 uczniów: 263 uczniów w szkołach podstawowych i 266 w szkole ponadpodstawowej. Na realizację szkolenia sportowego w poszczególnych dyscyplinach przeznaczono łącznie 301 godzin tygodniowo: 144 w szkołach podstawowych i 157 w szkołach ponadpodstawowych.

Odnotowano wzrost liczby uczniów niebędących obywatelami polskimi uczęszczających do szkół różnych typów. W szkołach podstawowych zorganizowano dodatkową naukę języka polskiego dla 1051 uczniów – cudzoziemców i obywateli polskich powracających z zagranicy. Na zajęcia te przeznaczono 535 godzin tygodniowo a na dodatkowe zajęcia wyrównawcze 12 godzin tygodniowo. W szkołach ponadpodstawowych 192 uczniów realizowało dodatkową bezpłatną naukę języka polskiego oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze z innych przedmiotów w ilości 371 godzin tygodniowo (143 na j. polski i 228 na inne przedmioty).

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy - decyzją MEiN - uczniowie z tego kraju byli przyjmowani do szkół i obejmowani kształceniem na warunkach dotyczących obywateli polskich, a osoby nieznające języka polskiego mogły uczestniczyć w dodatkowych zajęciach z jęz. polskiego, realizować naukę w formie oddziału przygotowawczego, korzystać z pomocy osoby władającej językiem kraju pochodzenia zatrudnionej w charakterze pomocy nauczyciela, korzystać z dodatkowych zajęć wyrównawczych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W roku szkolnym 2022/23 do przedszkoli i szkół w Opolu trafiło 910 dzieci - uchodźców z Ukrainy, w tym 91 dzieci - w przedszkolach, 782 uczniów - w szkołach podstawowych, 37 uczniów - w szkołach ponadpodstawowych.

Szkoły i przedszkola zapewniały dzieciom i młodzieży szkolnej pomoc psychologiczno – pedagogiczną m.in. poprzez organizację zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć specjalistycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, zajęć rozwijających uzdolnienia, rozwijających umiejętności uczenia się, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, a także zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu. Na realizację tych zadań przewidziano zatrudnienie specjalistów w wymiarze 171,9 etatów pedagogicznych.

Pomoc oraz poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne organizowała również Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (w MCWE), w tym nie tylko uczniom, ale również rodzicom i nauczycielom w zakresie wychowywania i kształcenia dzieci i młodzieży. Wspomagała też przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Swoje zadania realizowała poprzez: diagnozę, konsultacje, terapię indywidualną, doradztwo, mediacje, interwencje w środowisku ucznia, działalność profilaktyczną, psychoedukację rodziców i nauczycieli, mając do dyspozycji 41,6 etatów pedagogicznych (specjalistów).

W 2023 roku powołano w MCWE Pogotowie psychologiczne dla uczniów „ZIK”. Zespół Interwencji Kryzysowej w MCWE podejmuje interdyscyplinarne działania pomocowe na rzecz dzieci, młodzieży i rodziców, którzy potrzebują szczególnej pomocy w kryzysie.

Miasto zorganizowało opiekę nad dziećmi w okresie ferii i wakacji, przygotowując atrakcyjną ofertę letniego i zimowego wypoczynku (kolonie i obozy, półkolonie, zajęcia otwarte i warsztaty). Z proponowanych form wypoczynku (zorganizowanego przez placówki oświatowe Młodzieżowy Dom Kultury, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy i Miejskie Centrum Wspomagania Edukacji) skorzystało łącznie 3704 uczniów, w tym w czasie ferii zimowych - 1782 uczniów, a w czasie wakacji - 1922 uczniów. Na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży w 2023 r. wydatkowano kwotę 712.500 zł, w tym 362.500 zł z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie sprawozdawczym realizowano wypłatę stypendiów motywacyjnych dla uczniów (pomoc materialna o charakterze motywacyjnym). W 2023 r. (za rok szkolny 2022/23) stypendia otrzymało łącznie 1851 uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Opole, w tym: ze szkół podstawowych – 710 uczniów, ze szkół ponadpodstawowych – 1141 uczniów. Na realizację zadania przeznaczono środki finansowe w wysokości 200.460 zł.

Za szczególne osiągnięcia edukacyjne Prezydent Miasta Opola przyznał Nagrodę Edukacyjną (w wys. 2.000 zł) 11 uczniom szkół ponadpodstawowych – laureatom krajowych i międzynarodowych olimpiad przedmiotowych. Przyznał także tytuł „Opolskiego Orła” 99 uczniom za szczególne osiągnięcia: w konkursach, olimpiadach i turniejach z zakresu wiedzy – 79 uczniów, w dziedzinie artystycznej – 10 uczniów, w sporcie – 10 uczniów. W 2023 r. przyznano również stypendia branżowe (jednorazowe świadczenie pieniężne - 2.000 zł) 5 uczniom szkół branżowych I stopnia.

W celu poszerzenia oferty edukacyjnej i uatrakcyjnienia propozycji zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkoły realizowały tzw. godziny miejskie, finansowane z budżetu miasta Opola. W roku szkolnym 2022/23 szkoły podstawowe i ponadpodstawowe realizowały 694,5 godziny tygodniowo. Szkoły podstawowe realizowały 211,5 godzin miejskich, przeznaczając je na: zajęcia kół przedmiotowych i kół zainteresowań, SKS oraz gry i zabawy dla dzieci młodszych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, gimnastykę korekcyjną, innowacje pedagogiczne, dodatkowe zajęcia edukacyjne, inne zajęcia – działalność klubów, zespoły wokalne. W szkołach ponadpodstawowych realizowano 483 godzin miejskich, przeznaczając je na zajęcia: rozszerzające wiedzę przedmiotową, poszerzające naukę języka obcego, artystyczne, rozwijające różne dziedziny wiedzy społecznej, rekreacyjno-sportowe, inne np. wyrównawcze, przygotowujące do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Bogatą ofertę edukacyjną w zakresie rozwoju pasji i zainteresowań oferowały również placówki wychowania pozaszkolnego: Młodzieżowy Dom Kultury i Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, które oprócz zajęć dla stałych uczestników, realizowały liczne programy i projekty edukacyjne.

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy (MOS) realizował program bezpłatnej nauki pływania dla klas II i III szkół podstawowych na miejskich pływalniach, w którym wzięło udział 1119 uczniów. Realizowane były też inne programy profilaktyczno-sportowe, m.in. Aktywny Przedszkolak (1428 dzieci), Aktywny Uczeń (1098 uczniów), Mały Łyżwiarz (157 przedszkolaków), Profilaktyka wad postawy (332 uczniów), Wspieranie aktywności fizycznej w edukacji wczesnoszkolnej (674 uczniów), Umiem pływać (240 uczniów klas I-II), Profilaktyka przez sport (526 dzieci), Samoobrona dla dziewcząt (1131 uczennic), Zajęcia sportowe z elementami gimnastyki-korekcyjno kompensacyjnej (626 uczniów). Łącznie w programach wzięło udział 6212 uczestników. MOS koordynował pozalekcyjną działalność sportową szkół. W roku szkolnym 2022/23 - zgodnie z zaplanowanym kalendarzem imprez, zrealizowano Miejski Kalendarz Igrzysk Młodzieży Szkolnej - 165 międzyszkolnych zawodów sportowych. Łącznie w zawodach wzięło udział 7271 uczniów.

Młodzieżowy Dom Kultury realizował m.in. następujące projekty edukacyjne i artystyczne: „Teatralne ABC” (15 grup, łącznie 300 dzieci), Lekcje Grotowskiego (320 uczniów), Od Szekspira do Becketta - Angielski przez Teatr (25 osób - młodzież z czterech klas szkół średnich), Nowe Horyzonty Edukacji

Filmowej (miesięcznie udział 800 uczniów opolskich szkół), Artystyczna Akademia Przedszkolaka i Akademia Pięciolatka (94 dzieci), Artystyczne Soboty – dla dzieci i ich rodziców (360 osób), Twórcza Mama, Twórczy Tato - Projekt adresowany do rodziców i dzieci uczestniczących w stałych zajęciach kół i pracowni MDK, Program Rozwoju Szkolnych Zespołów Artystycznych - wspierający rozwój chórów szkolnych i zespołów wokalnych. MDK realizował też projekty edukacyjne wspierające uzdolnienia matematyczne i humanistyczne dzieci i młodzieży opolskich przedszkoli i szkół.

W szkołach ponadpodstawowych realizowany był „Szkolny Budżet Uczniowski” - program przygotowujący młodzież do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. W 2023 r. zaplanowano na ten cel 150.000 zł (po 10.000 zł dla każdej szkoły), z przeznaczeniem na projekty uczniowskie, ukierunkowane na rozwój zainteresowań naukowych i talentów, kształtowanie postaw obywatelskich, zwiększenie aktywności i integrację uczniów, działania edukacyjno-kulturalne, jak również aranżację w szkole przestrzeni wspólnej dla uczniów. W 2023 r. zostało zgłoszonych 17 projektów.

W 2023 roku Miasto Opole uczestniczyło w realizacji 3 rządowych programów edukacyjnych:

- „Poznaj Polskę” – 2 szkoły, 3 wycieczki szkolne, kwota dofinansowania - 55 000,00 zł;
- „Aktywna tablica” – udział 6 szkół, kwota dofinansowania - 168 000,00 zł;
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa - udział 1 przedszkola publicznego, 2 szkół podstawowych i 2 szkół ponadpodstawowych, kwota dofinansowania – 43 000,00 zł.

W 2023 r. w obszarze oświaty zrealizowano inwestycje na kwotę prawie 22 mln zł. W ramach zadania prowadzono między innymi liczne prace inwestycyjno-remontowe (tab. 27).

Tab.27. Wybrane inwestycje w obszarze oświaty w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie
1	Wybudowano i wyposażono w sprzęt i pomoce dydaktyczne Przedszkole Publiczne nr 64 przy ul. Krapkowickiej.
2	Zakończono budowę boiska w ZSP nr 1 przy ul. Wyszomirskiego.
3	Wybudowano nowy plac zabaw w PSP 21 i PSP 30 oraz doposażono istniejące place zabaw w urzędzenia (PP nr 51, PP nr 54, PP nr 8, PP nr 43).
4	Utworzono strefę rekreacyjno-edukacyjną na terenach zielonych PSP 15, w PSP 31 dokończono rewitalizację terenu podwórka szkolnego.
5	Wykonano termomodernizację PLO Nr IX.
6	Docieplono dwie ściany budynku F w Zespole Placówek Oświatowych przy ul. Torowej oraz ścianę budynku PP nr 61 – filia w Świerklach.
7	Zakończenie wymiany stolarki okiennej w PLO nr VIII.
8	Dokonano wymiany pokrycia dachowego na budynku sali gimnastycznej w PSP 26, PSP 29 – budynek sali gimnastycznej.
9	Dostosowano budynki oświatowe do obowiązujących przepisów p.poż. (PP nr 60, ZSEkonom.).
10	Dokonano przebudowy toalet w: PSP 14, PSP 24, PP 21, PP 54, ZSZ nr 4, ZPO – bud. C.
11	W Zespole Placówek Oświatowych w budynku D przebudowano pomieszczenia dydaktyczne, administracyjne oraz salę gimnastyczną dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych.
12	Wyremontowano w PSP 2 i w PLO I pracownie informatyczne oraz doposażono je w sprzęt i pomoce dydaktyczne. W ZSZ im. Staszica utworzono pracownię edukacyjną o tematyce OZE.
13	Dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w 4 szkołach podstawowych (PSP 1, PSP 2, PSP 5 i PSP 14) dostosowano sale dydaktyczne oraz wyposażono je w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Ponadto w PSP 5 przebudowywany jest cały segment A na potrzeby dydaktyczne takich dzieci.
14	W ramach programu rządowego „Posiłek w domu i w szkole” przeprowadzono remont kuchni w ZSP nr 1 oraz wyposażono jadalnię w PSP nr 20.

Źródło: opracowanie własne

3.1.6. Ośrodek akademicki

W 2023 r. Miasto Opole przekazało dotację celową w wysokości 300 tys. zł. dla Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej przeznaczoną na zakup specjalistycznego i nowoczesnego sprzętu do laboratorium wydolności fizycznej na potrzeby kształcenia studentów Politechniki Opolskiej oraz umożliwiającego prowadzenie badań i kontroli parametrów wydolnościowych sportowców trenujących w klubach sportowych Miasta Opola. Zakupione urządzenia pozwoliły na stworzenie w Opolu pierwszego w województwie opolskim i jednego z najnowocześniejszych laboratoriów wydolności fizycznej w południowej Polsce.

Ważnym, corocznym, cieszącym się długą tradycją i ogromną popularnością wśród opolan wydarzeniem była 20 edycja Opolskiego Festiwalu Nauki. Obejmujący bogatą ofertę wydarzeń naukowych festiwal trwał od 6 kwietnia do 30 czerwca 2023 r. W formie stacjonarnej w wydarzeniach festiwalowych wzięło udział *ok. 13 483 osób*, w tym ok. 10 tys. osób odwiedziło kulminacyjny moment festiwalu, czyli Opolski Piknik Naukowy na Placu Kopernika, a blisko tysiąc wzięło udział w Nocy Nauki zrealizowanej 19 maja, w budynkach dydaktycznych i na kampusie UO.

W ramach Grantu Naukowego Prezydenta Miasta Opola przyznano dla Uniwersytetu Opolskiego dotację celową w wysokości 20 tys. zł. Zrealizowano projekt badawczy mający na celu zbadanie sytuacji zawodowej kobiet i mężczyzn w miejskich jednostkach organizacyjnych oraz miejskich spółkach komunalnych w Opolu. Jego realizacja została zlecona Katedrze Nauk Socjologicznych Uniwersytetu Opolskiego oraz partnerom społecznym. Badanie służyło zebraniu informacji na temat stosowanych rozwiązań, procedur i oczekiwań dotyczących reagowania na sytuacje problemowe związane z nierównym traktowaniem. Przedmiotem badania były obserwowane sytuacje związane z nierównym traktowaniem w miejscu pracy; potrzeby i oczekiwania osób powracających do pracy z urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego i wychowawczego oraz możliwości i sposoby zapewniania osobom pracującym równowagi między życiem rodzinnym/prywatnym a zawodowym, w tym między innymi dostępne i oczekiwane rodzaje wsparcia w opiece nad dziećmi i innymi osobami zależnymi.

W obszarze stypendiów naukowych Prezydenta Miasta Opola zrealizowano w 2023 r. program, skierowany do studentów, którego celem jest zachęcanie do stałego rozwoju i podnoszenia osiągniętych wyników. Studentom stypendia przyznane zostały za osiągnięcia naukowe i za osiągnięcia oraz zaangażowanie w działalność społeczną (w stowarzyszeniach i fundacjach) lub działalność na rzecz środowiska akademickiego. W jedenastym naborze wniosków o stypendium dla studentów w roku 2023 wniosek złożyły 52 osoby, przyznano łącznie 29 stypendiów na łączną kwotę ponad 78 tys. zł.

3.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców

W 2023 r. Urząd Miasta Opola realizował zadania w obszarze szeroko pojętego bezpieczeństwa mieszkańców. Składały się na to zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego, zarządzania kryzysowego na poziomie planistycznym oraz przede wszystkim interwencyjnym, co wiązało się z działaniami związanymi z usuwaniem skutków sytuacji kryzysowych np. silnych wiatrów, podtopień, czy pożarów budynków wielorodzinnych. Wydział Zarządzania Kryzysowego aktywnie działał w zakresie ochrony przeciwpowodziowej oraz monitoringu zagrożeń. W zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zabezpieczał działalność ochotniczych straży pożarnych i współpracę z Państwową Strażą Pożarną, a w przypadku bezpieczeństwa publicznego zajmował się wsparciem finansowym dla Policji oraz działalnością Straży Miejskiej w Opolu. Miasto aktywnie działało na polu dialogu z mieszkańcami w zakresie bezpieczeństwa. Na bieżąco reagowało też na wydarzenia geopolityczne mające wpływ na sytuację na terenie miasta, co pokazało wspierając organizację pomocy humanitarnej organizowanej przez miasto partnerskie Iwano-Frankiwska dla Ukrainy.

W 2023 r. na terenie miasta Opola funkcjonowało 10 jednostek OSP, z czego osiem jednostek było włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. OSP w swoich szeregach w 2023 r. skupiały 270 strażaków ratowników OSP, którzy do gaszenia pożarów wyjeżdżali 123 razy, do innych

miejscowych zagrożeń 257 razy, do alarmów fałszywych 87 razy oraz 8 razy zabezpieczali rejon JRG. Jednostki OSP miasta Opola posiadają 31 samochodów ratowniczo – gaśniczych i specjalnych, 19 przyczep do agregatów, pomp i łodzi.

W roku 2023 Zarząd jednostki OSP Oddział Ratownictwa Wodnego w Opolu zakupił używany pojazd specjalny marki Citroen Jumper (2018 r.) ze środków pozyskanych z Urzędu Miasta Opola oraz środków własnych a Zarząd OSP w Opolu Gośławicach zakupił nowy pojazd ratowniczo-rozpoznawczy marki Mercedes Sprinter ze środków uzyskanych z Urzędu Miasta Opola, z WFOŚiGW oraz własnych środków OSP.

Tab.28. Podstawowe dane statystyczne w obszarze zarządzania kryzysowego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba ochotniczych straży pożarnych	10	10	10	10	10	10
2	Liczba ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego	8	8	8	8	8	8
3	Wsparcie finansowe Policji [w tys. zł]*	229	208	200	144	119	80
4	Wsparcie finansowe Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu [w tys. zł]*	0	0	0	0	0	200
5	Wartość dotacji celowych na zakup samochodów ratowniczych do prowadzenia akcji ratowniczych przez OSP [w tys. zł]	540	440 (BO), 950 (BO)	- 500 (BO) - 149 (BO)	25 dotacja celowa	300	140

Źródło: opracowanie własne:

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Wydziale Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Opola zapewniające całodobowy przepływ informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego odnotowało 2271 zgłoszeń, co stanowi spadek obsługiwanych zdarzeń o 28,4% w stosunku do 2022 r. Wynika to przede wszystkim z mniejszej liczby zdarzeń nadzwyczajnych na terenie miasta związanych z wezbraniem, podtopieniami, burzami i działaniem silnych wiatrów. Pod tym względem rok 2023 był jednym z łagodniejszych. Natomiast będąc administratorem serwisu „Mapa Potrzeb Opola” stworzonego do szybkiego i skutecznego zgłaszania spraw interwencyjnych związanych z awariami i uszkodzeniami infrastruktury w przestrzeni miejskiej, Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego przyjęło i zrealizowało dodatkowo 1052 zgłoszeń, które wpłynęły od mieszkańców Opola w aplikacji. Jest to spadek o 4,7% w stosunku do liczby zgłoszeń w tym serwisie w 2022 r.

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego koordynowało pomoc uchodźcom na terenie miasta, głównie w postaci kierowania do punktów recepcyjnych/rejestracyjnych. Było łącznikiem między służbami miejskimi i Wojewody oraz administracji zespolonej. Wspierało też przeładunek transportów z miast partnerskich na Ukrainę.

W 2023 r. nie odnotowano większych wezbrań na Odrze i Małej Panwi związanych ze splotem wody powodziowej, jednak sporadyczne intensywne opady deszczu związane często z burzami powodowały utrudnienia w ruchu lub zalewanie pojedynczych posesji. Ważnym aspektem związanym z ochroną przeciwpowodziową dla miasta jest zakończenie rozbudowy polderu Żelazna.

Zadania służbowe wynikające z ustawy o strażach gminnych i miejskich, aktów prawa miejscowego oraz zadań zleconych przez gminę realizowała Straż Miejska w Opolu. W 2023 r. Straż Miejska w Opolu realizowała działania pod kątem bezpieczeństwa obejmujące m.in. ruch drogowy, profilaktykę, ekologię, kontrolę palenisk i nieruchomości, kontrolę ładu i porządku na terenie miasta Opola, kontrolę

miasta pod kątem pozbywania się odpadów w sposób niezgodny z przepisami i podejmowanie działań zmierzających do likwidacji „dzikich” wysypisk śmieci, zadania dotyczące bezpieczeństwa osób bezdomnych oraz opieki nad zwierzętami bezdomnymi i szereg innych zadań. Strażnicy miejscy w 2023 r. ujawnili 6973 wykroczenia. Mandatami karnymi ukarano 2528 sprawców wykroczeń, sporządzono 362 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego, udzielono 4083 pouczenia. Dyżurny przyjął 10192 zgłoszenia w sprawie interwencji. Straż Miejska w Opolu prowadziła działania pomocowe dla osób bezdomnych. Działania te były szczególnie nasilone w okresie jesienno- zimowym podczas których dokonywano kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych z uwagą na wyziębienie, spożywanie alkoholu, w razie potrzeby wzywano ratownictwo medyczne oraz przewożono osoby bezdomne do noclegowni, udzielano informacji o punktach pomocy. W 2023 r. skontrolowano 541 miejsc przebywania osób bezdomnych.

Centrum monitoringu miejskiego w 2023 r. zostało rozbudowane i przeniesione do budynku CUP przy ul. Pileckiego. System monitoringu miejskiego obejmuje 112 kamer monitoringu oraz 154 kamer z ITS ustawionych na głównych skrzyżowaniach miasta. Monitoring miejski jest obserwowany przez strażników miejskich oraz obsługę monitoringu w systemie całodobowym. Służba dyżurna obsługująca monitoring wraz z operatorami miejskiego monitoringu w swoich stałych zadaniach kontrolowała miasto pod kątem nieprawidłowego parkowania, zakłócania ładu i porządku, spożywania alkoholu, zanieczyszczania itp. Na ujawnione wykroczenia wysyłane były patrole lub interwencje były przekazywane do Zespołu ds. Wykroczeń. Ujawniono i przekazano do realizacji dla patroli oraz do Zespołu ds. Wykroczeń 2992 zdarzenia z monitoringu miejskiego oraz zabezpieczono w kamerach monitoringu miejskiego 179 zgromadzeń. Przekazano 194 nagrania ze zdarzeń z monitoringu dla Policji.

Straż Miejska w Opolu współpracowała z Policją w ramach wspólnych patroli. Podjęto 227 wspólnych patroli w trakcie, których wylegitymowano 710 osób, wobec 282 osób zostało zastosowane pouczenie, przeprowadzono 818 wspólnych interwencji oraz zrealizowano 706 zgłoszeń dyżurnego Policji/ Straży Miejskiej. Realizowano także wspólne działania prewencyjne podczas trwania uroczystości państwowych, lokalnych, kościelnych, manifestacji, zgromadzeń, imprez sportowych, wydarzeń artystycznych, festynów itp. Straż Miejska w Opolu podejmowała szereg działań profilaktycznych, których celem była poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w placówkach szkolnych i przedszkolnych. W ramach działań profilaktycznych strażnicy wykonywali m.in. patrole szkolne, spotykali się z pedagogami szkolnymi, zabezpieczali imprezy organizowane przez placówki oświatowe, prowadzili kampanie edukacyjne na terenie miasta Opola, prowadzili zajęcia z uczniami szkół podstawowych na obiekcie miasteczka rowerowego lub na terenie szkół wykorzystując będące na stanie wyposażenia Straży Miejskiej w Opolu mobilne miasteczko rowerowe. Przeprowadzono 228 prelekcji. W 2023 r. Straż Miejska w Opolu realizowała działania zmierzające do utrzymania porządku publicznego podczas odbywających się na terenie miasta zgromadzeń, imprez i uroczystości. Ogólna liczba dokonanych zabezpieczeń wynosi 422.

3.1.8. Pomoc rodzinie

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole realizowało szereg ustawowych zadań związanych z szeroko pojętą pomocą rodzinie. Dużą część zadań realizowano poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu. Zadania te skupiały się na: organizacji wsparcia oraz pomocy osobom i rodzinom będącym w potrzebie, wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałaniu przemocy domowej, pomocy osobom długotrwale bezrobotnym, a także udzielaniu specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Tab.29. **Katalog wybranych działań realizowanych przez Miasto w okresie sprawozdawczym w zakresie pomocy rodzinie (działalność MOPR w Opolu)**

Obszar	Realizowane zadania
Organizowanie wsparcia oraz pomoc osobom i rodzinom z terenu miasta Opola będącym w potrzebie	W okresie sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie umożliwiania osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Obszar obejmował udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych opisanych w <i>ustawie o pomocy społecznej</i> .
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Realizowane zadania wiązały się z podejmowaniem działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (udzielanie schronienia w pieczy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej, opieki asystenta rodziny i koordynatora pieczy zastępczej).
Przeciwdziałanie przemocy domowej	Obszar objął pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej, gdy naruszane są podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, poprzez: poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą domową bezpiecznego schronienia.
Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym	Działania (Klub Integracji Społecznej) mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne.
Udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy	Zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

Źródło: opracowanie własne

Tab.30. Podstawowe dane statystyczne w obszarze pomocy rodzinie

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba rodzin/osób, którym w drodze decyzji administracyjnych przyznano świadczenie	1 993	2 008	2 167	1 900	1717	1653
2	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	186	279 (198 Opole + 81 poza Opolem)	264 (181 Opole + 83 poza Opolem)	260 (180 Opole + 80 poza Opolem)	258 (177 Opole + 81 poza Opolem)	197 (116 Opole +81 poza Opolem)
3	Liczba osób w rodzinach, w których przeprowadzono wywiady środowiskowe	2 619	2 603	2 762	3 304	2056	2283
4	Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia niepieniężne	1 430	1 408	1 373	1 274	1177	1375
5	Liczba decyzji kierujących do domów pomocy społecznej	116	99	91	92	117	92
6	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przyznanych decyzją MOPR	394	417	449	419	424	383
7	Liczba seniorów korzystających ze świadczeń (usług) w domach dz. pobytu	827	977	770	725	776	794
8	Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w zajęciach służących reintegracji zawodowej w Klubie Integracji Społecznej	110	123	85	93	83	95
9	Liczba porad specjalistów udzielonych w ramach interwencji kryzysowej	3 997	2 991	2 767	2 961	3654	4750
10	Liczba osób korzystających z ochrony przed przemocą domową	319	291	213	262	325	348

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu realizował usługi, w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, finansowanego w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W ramach Programu mieszkańcy Opola mieli możliwość skorzystania z całodobowej usługi opieki wytchnieniowej. Tą formą pomocy objęto rodziny 20 niesamodzielnych osób legitymujących się znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zrealizowano rządowy program „Korpus Wsparcia Seniora”, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej, mających problemy w samodzielnym funkcjonowaniu ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa, możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Z pomocy w I module skorzystało 10 osób, a w II module 50 osób.

Miasto realizowało również uchwalone Programy w zakresie wsparcia rodzin (tab. 31).

Tab.31. Realizacja wybranych programów w obszarze pomocy rodzinie

Lp.	Program	Opis realizacji
1	Program "Opolska Rodzina" na lata 2019 – 2029	<p>W 2023 r. prowadzono działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior”. W okresie sprawozdawczym wydano 1 662 kart „Opolski Senior” oraz 2708 kart „Opolska Rodzina”. Do współpracy pozyskano partnerów, tj. przedsiębiorców, instytucje, organizacje oferujące ulgi i zniżki dla posiadaczy Karty (na koniec okresu sprawozdawczego liczba partnerów wynosiła 149).</p> <p>Z obu możliwości, na podstawie stosownych porozumień, mogli również korzystać mieszkańcy Gminy Komprachcice, którym w 2023 r. wydano 99 Kart „Opolski Senior”.</p>
2	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2030	<p>Program adresowany jest do osób zagrożonych przemocą domową, osób doznających przemocy domowej, świadków przemocy, osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową i sprawców przemocy, instytucji, służb, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.</p> <p>W okresie sprawozdawczym m.in. przeprowadzono 29 programów profilaktycznych realizowanych głównie w opolskich przedszkolach i szkołach, przeprowadzono 67 warsztatów umiejętności radzenia sobie z agresją, zapewniono schronienie dla 107 osób (42 kobiet, 64 dzieci oraz 1 mężczyzny) w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy domowej, przeprowadzono 3 edycje programu korekcyjno-edukacyjnego (dla 30 osób) oraz 3 edycje programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy oraz osób nieradzących sobie ze złością i agresją (dla 30 osób).</p> <p>W okresie sprawozdawczym działania profilaktyczne realizowane były m.in. przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, gdzie pomocy udzielono 212 ofiarom przemocy oraz świadkom przemocy, • Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udzielał pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej - udzielono 771 specjalistycznych porad dla 269 osób doświadczających przemocy.
3	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026	<p>Zadania ujęte w Programie realizowane były przez miejskie jednostki organizacyjne, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe statutowo działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W okresie sprawozdawczym do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 175 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Na komisji przyjęto 201 osób, w tym 163 osoby, wobec których toczy się postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym i 38 osób współuzależnionych, którym udzielono porad i nakłoniono do stawiennictwa w instytucjach zajmujących się terapią rodzinną i osób współuzależnionych. Do Sądu Rejonowego w Opolu złożono w sumie 67 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, 73 osób zostało skierowanych przez Komisję na badanie przez biegłych. Przeprowadzono 8 szkoleń dla 192 osób m.in: rad pedagogicznych, psychologów i pedagogów z opolskich szkół, członków MKRPA w Opolu z zakresu profilaktyki uzależnień.</p> <p>We współpracy z Komendą Miejską Policji w Opolu oraz Strażą Miejską w Opolu zorganizowano 5 akcji profilaktycznych oraz interwencyjnych dla 1005 beneficjentów. W okresie sprawozdawczym 16 organizacji pozarządowych oraz innych uprawnionych podmiotów otrzymało w ramach otwartych konkursów ofert dotacje na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień, m.in. 8 dotacji na poszerzenie oferty</p>

Lp.	Program	Opis realizacji
		<p>programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych z których skorzystało 360 mieszkańców miasta Opola, 8 dotacji na wdrożenie rekomendowanych, autorskich programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień, podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, dla 2 059 mieszkańców miasta Opola.</p> <p>Ponadto 30 publicznych szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz 1 niepubliczna szkoła podstawowa z terenu miasta Opola złożyły wnioski na sfinansowanie działań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026. Wnioski te dotyczyły m.in. wsparcia działań kształtujących postawy społeczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych jak również zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzono punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. Punkt ten prowadzony był przez MOPR. Pracownicy punktu (2 osoby) udzielili w 2023 r. 279 porad, z których skorzystało 116 osób.</p>
4	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2023 - 2030	<p>Głównym celem Programu jest określenie działań, które umożliwią osobom z zaburzeniami psychicznymi większy dostęp do wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb. W 2023 r. w ramach otwartego konkursu ofert miasto Opole powierzyło organizacjom pozarządowym realizację zadania publicznego pn. „Ochrona i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej – ochrona zdrowia psychicznego”. W konkursie zostały wyłonione oferty trzech organizacji pozarządowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Stowarzyszenie QUSISANA w zadaniu pn. „Profilaktyka zdrowia psychicznego”</i> podjęła kompleksowe działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego 2. <i>Fundacja Terapia To Nie Wstyd w zadaniu pn. „Kampania Społeczna Terapia to NIE Wstyd”</i> przeprowadziła innowacyjną akcję społeczną dla mieszkańców Opola. 10 września w centrum Opola, w specjalnie do tego przygotowanym Terapiobusie oraz obok niego, terapeuci udzielali specjalistycznych konsultacji oraz porad psychologicznych i rodzicielskich. Informowali o miejscach, w których można uzyskać dalsze specjalistyczne wsparcie psychologiczne. 3. <i>Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych w zadaniu pn. „TUSobie radzimy - JESTEM dla Opola”</i> podjęło się ochronie zdrowia psychicznego oraz psychoedukacji dzieci i młodzieży i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu z życia społecznego, edukacyjnego czy zawodowego oraz dało wsparcie ich rodzinom. <p>Miasto zorganizowało w 2023 r. „Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego” pn. „Zadbaj o siebie – Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne!”, który rozpoczął się 10 września – W Dzień Zapobiegania Samobójstwom i trwał do dnia 10 października – Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego. Zorganizowane zostały całonocne wydarzenia, gdzie w dedykowanych strefach pomocowo – edukacyjnych udzielane było wsparcie psychologiczne. Największym znakiem rozpoznawczym kampanii był Terapiobus, czyli mobilny gabinet terapeutyczny, w którym oferowane były bezpłatne konsultacje z doświadczonymi specjalistami. Wiele osób miało możliwość po raz pierwszy skorzystać z profesjonalnej pomocy w zakresie zdrowia psychicznego. Pod koniec miesiąca dla zdrowia psychicznego odbyły się tematyczne wydarzenia, m.in. konferencja metodyczna pt. „O poMOCy dla zdrowia psychicznego”, warsztaty i atrakcje sportowe dla dzieci w Toyota Park.</p>

Źródło: opracowanie własne

W grudniu 2020 r. Miasto Opole podpisało umowę o dofinansowanie projektu pn. „Wsparcie Miasta Opoli na rzecz obywateli z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym”. Realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejski Zarząd Lokali Komunalnych, Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II i Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu. Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Głównym celem projektu było udzielanie kompleksowej pomocy obywatelom Ukrainy oraz wsparcie w zakresie integracji w środowisku lokalnym obywateli Ukrainy, którzy przyjechali do województwa opolskiego w związku z prowadzonymi działaniami zbrojnymi na terytorium Ukrainy. W ramach zadania realizowanego przez MOPR zaplanowano remont i wyposażenie mieszkania dla 5 osób - rodziny pełniącej funkcję rodziny zastępczej: 2 opiekunów oraz 3 dzieci. Skład rodziny pełniącej funkcję rodziny zastępczej stanowili obywatele z Ukrainy, którzy przybyli do Opoli po wybuchu wojny.

3.1.9. Kultura, turystyka, zabytki i współpraca zagraniczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gmin obejmują m.in. sprawy kultury, ochrony zabytków i opieki nad nimi, sprawy turystyki oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. W okresie sprawozdawczym działalność prowadziły miejskie jednostki organizacyjne – instytucje kultury – Miejska Biblioteka Publiczna, Galeria Sztuki Współczesnej, Opolski Teatr Lalki i Aktora, Muzeum Polskiej Piosenki oraz Narodowe Centrum Polskiej Piosenki. W okresie tym Miasto aktywnie zarządzało również obiektami stanowiącymi istotne atrakcje turystyczne.

Na koniec okresu sprawozdawczego Miejska Biblioteka Publiczna miała ponad 34 tys. czytelników, dla których zakupiono ponad 6 tys. egzemplarzy wydawnictw. Do końca 2023 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej odbyło się 2 869 wydarzeń, w których uczestniczyło 171 275 osób. MBP jest też ważnym miejscem aktywności społeczności lokalnej, wspierającym realizację potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców. W 2023 r. Galeria Sztuki Współczesnej organizowała wystawy (w tym również plenerowe), akcje edukacyjno-społeczne (w tym m.in. Festiwal Wyspy Bolko, Weekend z Benem Muthoferem, oprowadzanie rowerowe po plenerowej edycji Ilustraganu, Kino na pl. Teatralnym), spotkania autorskie z twórcami, a także ogólnopolski konkurs plastyczny dla dzieci pt. „Zwierzodrzew”. Prowadzono również działalność edukacyjną Galerii - oprowadzenia, warsztaty, wykłady i kursy.

W Opolskim Teatrze Lalki i Aktora zorganizowano w 2023 r. łącznie ponad 0,5 tys. wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło 44 tys. osób. Ponadto w październiku, w siedzibie OTLiA odbył się XXXI Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek, podczas którego najlepsze zespoły teatralne z całej Polski zaprezentowały 12 tytułów w nuncie konkursowym. W ciągu siedmiu festiwalowych dni odbyło się ponad 40 wydarzeń towarzyszących OFTL (pokazy etud teatralnych, warsztaty, wystawy, projekcje, wykład, a także koncert na zakończenie Festiwalu). W festiwalu i wydarzeniach okołofestiwalowych udział wzięło 5 500 uczestników.

Aktywne działania podejmowało również Muzeum Polskiej Piosenki (m.in. organizacja obchodów 60-lecia Festiwalu Polskiej Piosenki, w tym retrospektywnej wystawy „60 x Opole. Festiwal Legenda”), a także Narodowe Centrum Polskiej Piosenki, które poza działalnością koncertową prowadziło działania cykliczne, jak Siesta na tarasie czy koncerty promenadowe.

Tab.32. Realizacja wybranych działań w miejskich jednostkach kultury (2023 r.)

Lp.	Instytucja kultury	Uszczegółowienie
1	Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu	<ul style="list-style-type: none"> Na dzień 31.12.2023 r. zarejestrowanych było 34 341 czytelników. MBP dla swoich oddziałów i filii zakupiła 6 617 egz. wydawnictw. Do końca 2023 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej odbyło się 2 869 wydarzeń, w których uczestniczyło 171 275 osób. Roczna liczba wyświetleń stron: Facebook, Instagram, YouTube, Tik Tok, Twitter, strona www instytucji - 3 520 587.
2	Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu	<ul style="list-style-type: none"> Do końca 2023 r. z oferty Muzeum skorzystało 40 649 osób (zwiedzanie, prelekcje, spotkania, wystawy, warsztaty, koncerty, imprezy plenerowe i działania edukacyjne), wydarzenia online 606 754. Roczna liczba wyświetleń stron: Facebook, Instagram, YouTube, Tik Tok, Twitter, strona www instytucji - 1 030 329.
3	Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu	<ul style="list-style-type: none"> W 2023 roku zorganizowano wystawy i akcje (performance, spektakle, pokazy multimedialne i muzyczne itp.): 23 wystawy w siedzibie, 16 pokazów różnych wystaw plenerowych, 420 różnego rodzaju imprez na żywo (spotkania, spacer, wykłady, oprowadzania, warsztaty i lekcje, projekcje, koncerty, performance). Przygotowano wydawnictwa/druki – 12 szt. Frekwencja działań zorganizowanych przez Galerię Sztuki Współczesnej w 2023 roku wyniosła 146 144, roczna liczba wyświetleń stron: Facebook, Instagram, YouTube, strona www instytucji – 755 001. Prowadzona była działalność edukacyjna Galerii - oprowadzenia, warsztaty, wykłady, kursy.
4	Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu	<p>W 2023 r. Opolski Teatr Lalki i Aktora zorganizował:</p> <ul style="list-style-type: none"> 367 przedstawień w siedzibie dla 33712 widzów, 1 przedstawienie poza siedzibą dla 93 widzów, 27 przedstawień w ramach XXXI Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek dla 3110 widzów, 99 lekcji teatralnych do spektakli dla 2153 uczestników, 8 warsztatów dla 183 uczestników oraz wydarzenia jednorazowe. <p>Łącznie w 2023 roku Teatr zorganizował 533 wydarzenia kulturalne, w których uczestniczyło 44 328 osób, roczna liczba wyświetleń stron: Facebook, YouTube, strona www instytucji – 9 833 928.</p>
5	Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu	<p>W 2023 r. Centrum zorganizowało następującą liczbę wydarzeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dział organizacji imprez: 110 (stacjonarni uczestnicy 89 660), 14 wydarzeń realizowanych online (roczna liczba wyświetleń stron: Facebook, Instagram, YouTube, strona www instytucji, Spotify NCPP – 3.227.000) Klub Osiedlowy Metalchem: 794 zajęć dla 14 800 uczestników oraz Dom Kultury TSKN na Śląsku Opolskim 190 przedsięwzięcia dla 2 807 uczestników.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym zrealizowano wydarzenia społeczne i kulturalne dla uczestników o różnych zainteresowaniach i o szerokim przedziale wiekowym (tab. 33).

Tab.33. Wybrane wydarzenia społeczne i kulturalne zorganizowane w 2023 r. w Opolu

Miesiąc	Uszczegółowienie
styczeń	<ul style="list-style-type: none"> • Orszak Trzech Króli - współorganizacja z Młodzieżowym Domem Kultury przemarszu z Pl. Jana Pawła II na opolski Rynek, zakończonego koncertem kołęd.
luty	<ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja z Teatrem Ekostudio 16. Zimowego Lasu Sztuki, wydarzenia kulturalnego dla mieszkańców Opola.
marzec	<ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja koncertu galowego pn. Chwała Niezłomnym. Wystąpił zespół The Wellness Sound, koncert odbył się w Kościele Przemienienia Pańskiego w Opolu.
maj	<ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja na Rynku w Opolu Pikniku z okazji Święta Konstytucji 3 Maja. • Dni Opola - coroczne święto miasta: koncerty, wystawy, spotkania z artystami, animacje, warsztaty, nowe gwiazdy w Alei Gwiazd Polskiej Piosenki, a także mnóstwo wydarzeń dla najmłodszych. • Realizacja autorskiego wydarzenia 100% House Music na Małym Rynku w ramach Dni Opola.
czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> • Przy współpracy z TVP zorganizowano jubileuszowy 60. Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu, któremu towarzyszyły liczne wydarzenia okołofestiwalowe (m.in. retrospektywna wystawa „60 x Opole. Festiwal Legenda”, odsłonięcie nowych gwiazd w Alei: Andrzeja Rybińskiego, Stanisławy Celińskiej, Wandy Kwietniewskiej i Marka Piekarczyka, koncerty plenerowe na Rynku). • Realizacja autorskiego wydarzenia After Party na Małym Rynku w ramach imprez okołofestiwalowych oraz Nocy Kultury. • Współorganizacja Nocy Kultury, podczas której odbyły się 42 różnorodne wydarzenia kulturalne, w tym warsztaty, projekcje filmów, prezentacje, wystawy, pokazy, gry, spotkania autorskie, imprezy taneczne, koncerty.
listopad	<ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja z Młodzieżowym Domem Kultury Pikniku Niepodległościowego na Rynku. W ramach organizacji znalazła się m.in. inscenizacja historyczna. • Organizacja w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym uroczystej gali wręczenia Nagród Miasta Opola w Dziedzinie Kultury. Nagrody są przyznawane corocznie i mają na celu uhonorowanie osób, które w sposób szczególny, poprzez swoją działalność twórczą i popularyzatorską, przyczyniają się do rozwoju i promocji miasta. Nagrody są przyznawane w 7 kategoriach. W 2023 roku nagrody przyznano po raz 27, zgłoszono rekordową liczbę nominacji (47).

Źródło: opracowanie własne

Poza wydarzeniami wskazanymi w tabeli, zrealizowano również m.in:

- wydarzenia w ramach obchodów 100-lecia powstania Dzielnicy I Związku Polaków w Niemczech w Opolu współorganizowane z Archiwum Państwowym w Opolu (gry miejskiej, wystawy oraz konkursu fotograficznego podczas Nocy Kultury 23.06.2023 r.),
- prezentację spektaklu „Dziennik Anny Frank” przez Opolski Teatr Lalki i Aktora w ramach Opolskiego Dnia Judaizmu,
- przygotowanie wniosku aplikacyjnego w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 we współpracy z miejskimi i wojewódzkimi instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz innymi kreatorami kultury w mieście.

Miasto realizuje również zadania w obszarze stypendiów dla wybitnie uzdolnionych uczniów szkół artystycznych: Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia oraz Zespołu Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego w Opolu. Stypendia przyznawane są wybitnie uzdolnionym uczniom obu szkół artystycznych od 1992 roku. W roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024, z każdej z tych szkół stypendia mogło otrzymywać 6 uczniów. Stypendium przyznawane było na dany rok szkolny. W roku 2022/2023 w kwocie 400 zł miesięcznie, natomiast w roku szkolnym 2023/2024 w kwocie 450 zł dla każdego ucznia. Mają one wartość podwójną: oprócz poprawy kondycji finansowej stypendysty stanowią bardzo ważny czynnik motywujący do pracy i wpływający na kreatywność młodych artystów

będz muzyków. Liczba przyznanych stypendiów artystycznych wyniosła: w roku szkolnym 2022/23 – 11 osób, w roku 2023/24 – 12 osób. Łącznie w 2023 r. 23 osoby.

Do zadań własnych gminy w okresie sprawozdawczym należały także sprawy w obszarze ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W końcu 2023 r. w gminnej ewidencji zabytków znajdowały się 3 154 obiekty. Na podstawie podjętych uchwał w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, niestanowiących wyłącznej własności Gminy, w 2023 r. Miasto przyznało 10 dotacji na zadania w zakresie ochrony zabytków. W ramach dwóch naborów wniosków w 2023 r. przyznano dotacje na łączną kwotę 400 tys. zł. Podpisano 10 umów na realizację planowanych prac remontowo-konserwatorskich.

Tab. 34. Wybrane dane w obszarze ochrony zabytków

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata				
		2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba obiektów w gminnej ewidencji zabytków	3 157	3 157	3 154	3154	3154
2	Liczba przyznanych dotacji na zadania w zakresie ochrony zabytków wraz z łączną kwotą ⁵	18 dotacji 1 179 000 zł (w tym 1 100 000 zł z budżetu Miasta)	12 dotacji 821 800,00 zł (w tym 791 800 zł z budżetu Miasta i 30 000 zł z JST woj. opolskiego)	13 dotacji 546 891,81 zł	10 dotacji 370 785,37 zł	10 dotacji 400 000,00 zł
3	Liczba przeprowadzonych renowacji zabytkowych kapliczek na terenie miasta wraz z kwotą nakładów ⁶	3 kapliczki 59,8 tys. zł	1 kapliczka 10 tys. zł	2 kapliczki 74,4 tys. zł	2 kapliczki 87,4 tys. zł	1 zabytkowa figura 52,0 tys. zł

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. realizowano również inne zadanie wskazane w tab. 35.

⁵ Bez dotacji w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

⁶ W 2020 r. przeprowadzono ostatni kończący etap prac renowacyjnych kapliczki przy ul. W. Biosa w Opolu. W 2021 r. przeprowadzono kompleksową renowację zabytkowej kapliczki pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny znajdującej się przy ul. Wolności oraz kompleksową renowację zabytkowej kapliczki pod wezwaniem Serca Pana Jezusa przy ul. Pelargonii 9-11. W 2022 r. przeprowadzono kompleksową renowację kapliczki pw. Matki Boskiej, znajdującej się u zbiegu ul. Krakowskiej i Powolnego oraz kompleksową renowację kapliczki pw. Matki Boskiej (odpustowej) przy ul. Ochronnej.

Tab. 35. Pozostałe zadania zrealizowane w 2023 roku w obszarze kultury i zabytków

Lp.	Nazwa zadania	Zakres
1	Uroczyste odsłonięcie pomnika rotmistrza Witolda Pileckiego	<p>Przygotowanie uroczystości odsłonięcia pomnika Rotmistrza Witolda Pileckiego w Opolu wraz z wydarzeniami towarzyszącymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wystawą plenerową pt. "Witold Pilecki" na ul. Krakowskiej, opracowaną przez IPN Oddział w Opolu, debatą na Uniwersytecie Opolskim pt. "Witold Pilecki – nie tylko ochotnik do Auschwitz", w której licznie uczestniczyła młodzież z opolskich szkół średnich oraz studenci Uniwersytetu Opolskiego, spotkaniem z Jackiem Fairweatherem – brytyjskim dziennikarzem, który swoją książką „Ochotnik. Prawdziwa historia tajnej misji Witolda Pileckiego” rozświetlił postać rotmistrza również poza granicami Polski, za co został nagrodzony przez nowojorski Instytut Piłsudskiego, a książka zdobyła tytuł Książki Roku 2019 w jednym z najbardziej prestiżowych konkursów literackich w Wielkiej Brytanii – Costa Book Awards. <p>Pomnik Rotmistrza Witolda Pileckiego został włączony do Systemu Informacji Turystyczno – Edukacyjnej dla miasta Opola pn. „Poznaj Historię”. System ten w nowoczesny i ciekawy sposób przybliży mieszkańcom oraz turystom m.in. najważniejsze pomniki i rzeźby w mieście poprzez umożliwienie odsłuchania mini słuchowisk bezpośrednio na smartfonie. W ramach tego systemu pomnik zostanie oznakowany specjalną tabliczką z QR kodem oraz znacznikiem NFC.</p> <p>Ponadto we wrześniu zorganizowano wizytę siostrzeńca Rotmistrza Witolda Pileckiego, Marka Ostrowskiego.</p>
2	Uroczyste odsłonięcie rzeźby plenerowej „Pegaz” autorstwa Mariana Nowaka na placu Jana Pawła II	<p>Odsłonięcie rzeźby plenerowej „Pegaz” autorstwa Mariana Nowaka na Placu Jana Pawła II w Opolu po przeprowadzonej renowacji oraz wydarzenia towarzyszące przygotowane przez Galerię Sztuki Współczesnej: projekcja filmu „Nie tylko Pegaz”, warsztaty sitodruku i wykonywania przypinek, podczas których można było nadrukować wizerunek Pegaza na koszulce lub torbie oraz spacer śladami Mariana Nowaka.</p>
3	Konserwacja zabytkowej figury św. Jana Nepomucena przy ul. Jagiełły w Opolu-Czarnowąsach – Dzielnica I	<p>Wykonano remont konserwatorski zabytkowej figury św. Jana Nepomucena, znajdującej się przy ul. Jagiełły w Opolu-Czarnowąsach-Dzielnica I. Prace wykonano w pełnym zakresie, zgodnie z Programem Prac Konserwatorskich oraz pozwoleniem Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p> <p>Prace wykonano na wysokim poziomie konserwatorskim przy zastosowaniu wysokiej klasy materiałów i metod konserwatorskich. Prace wykonano dzięki inicjatywie mieszkańców oraz Rady Dzielnicy I, przy współudziale Miasta Opola, które odpowiadało za realizację inwestycji.</p>
4	Opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2024-2027 – etap I	<p>Opracowano pierwszą część Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2024-2027, w zakresie: uwarunkowań zewnętrznych ochrony dziedzictwa kulturowego, charakterystyki zasobów i analizy stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy, oceny stanu dziedzictwa kulturowego gminy oraz analizy szans i zagrożeń. Zakończenie prac nad opracowaniem GPOnZ Miasta Opola na lata 2024-2027 planowane jest na I półrocze br.</p>
5	Aktualizacja, a także opracowanie nowych kart Gminnej Ewidencji Zabytków Opola	<p>Wykonano 297 kart ewidencyjnych Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Opola dla zabytków z terenu Starego Miasta, wskazanych do włączenia do GEZ w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2020-2023, wnioskowanych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz innych kart z terenu miasta Opola wskazanych do włączenia.</p>

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole realizowało również zadania w zakresie aplikowania o dofinansowanie ze środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W wyniku przeprowadzonych dwóch naborów Miastu udało się pozyskać dofinansowanie na:

- dwa zadania własne, tj. na renowację Publicznej Szkoły Podstawowej nr 13 oraz sali gimnastycznej przy ul. Książąt Opolskich 21 oraz na realizację projektu „Ocalić od zapomnienia polskie ślady na cmentarzu przy ul. Wrocławskiej w Opolu oraz zabytki sztuki sakralnej Śląska Opolskiego”,
- trzy zadania realizowane przez podmioty zewnętrzne, tj. na: konserwację i renowację elewacji korpusu południowego oraz kruchty wejściowej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu, częściowy remont elewacji zewnętrznych Komendy Miejskiej i Komendy Wojewódzkiej Policji przy ul. Powolnego / Korfanteo oraz na remont i przebudowę pokrycia dachu Klasztoru Franciszkanów wraz z kompleksowym remontem istniejącej więźby dachowej.

Łączna wartość pozyskanego dofinansowania zewnętrznego na wskazanych powyżej pięć inwestycji wyniosła w okresie sprawozdawczym prawie 13 mln zł.

W okresie sprawozdawczym Miasto zarządzało wybranymi atrakcjami turystycznymi przeznaczonymi do zwiedzania, m.in. Zamkiem Górnym, Wieżą Piastowską, wieżą Ratusza, a także punktem Miejskiej Informacji Turystycznej. Liczba osób odwiedzających Wieżę Piastowską utrzymuje się na stałym, dobrym poziomie, co pokazuje, że Wieża cieszy się dużym zainteresowaniem przez cały rok. Rosnąca z roku na rok frekwencja Zamku Górnego, pokazuje, że projekt doposażenia obiektu ze środków unijnych przynosi założone efekty. Spadek liczby odwiedzających w przypadku Wieży ratuszowej spowodowany jest udostępnieniem Wieży wyłącznie w okresie wakacyjnym (lipiec – sierpień).

Jedną z największych atrakcji od wielu lat jest opolski Ogród Zoologiczny z blisko trzystoma gatunkami zwierząt. W 2023 roku ZOO odwiedziło ponad 282 tys. osób. Ogród uczestniczył w międzynarodowych programach hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem.

Tab.36. Podstawowe dane statystyczne w obszarze turystyki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba turystów Wieża Piastowska [osoby]	11 314	11 993	4 682	9 569	13 826	12 820
2	Liczba turystów Wieża Ratuszowa [osoby]	1 491	1 329	-	685	1 102	883
3	Liczba turystów – Zamek Górny [osoby]	-	6 899	1 365	1 767	3 963	4 721
4	Liczba turystów Miejskiej Informacji Turystycznej [osoby]	19 696	16 414	4 651	9 303	10 759	12 412
5	Liczba zwiedzających ZOO [tys.os.]	266,9	274,4	176,9	318,5	287,8	282,4
6	Liczba gatunków zwierząt w ZOO [szt.]	319	330	304	290	302	387
7	Liczba zajęć dydaktycznych w ZOO [szt.]	200	176	-	-	78	15
8	Liczba uczestników zajęć dydaktycznych w ZOO Opole [osoby]	3 629	3 634	-	-	1 756	420

Źródło: opracowanie własne

W obszarze turystyki oraz kultury zrealizowano również następujące prace/zadania:

- prezentacja oferty turystycznej Opola podczas: dolnośląskich targów turystycznych „Otwarcie Sezonu Turystycznego na Dolnym Śląsku” we Wrocławiu, śląskich targów turystyki weekendowej – „Atrakcje regionów” w Chorzowie, wydarzeń turystycznych Opolszczyzny na Zamku w Mosznej, Zamku w Niemodlinie oraz Parku Nauki i Rozrywki w Krasiejowie,
- zorganizowanie stoiska turystycznego dla miasta partnerskiego Poczdam podczas Targów Turystyki „W stronę słońca w Opolu”,
- przygotowanie i organizacja odświeżenia „gwiazd” (odlewy z brązu) Agnieszki Osieckiej, Zenona Laskowika, Jacka Fedorowicza w Alei Gwiazd Polskiej Piosenki podczas Dni Opola,
- organizacja wydarzenia fortepianowego z udziałem pianisty na Opolskim Rynku podczas 60. KFPP,
- wdrożenie pomnika Rotmistrza W. Pileckiego do aplikacji „Poznaj Historię”, dzięki której osoby zwiedzające Opole mogą poznawać historię danego pomnika, postaci czy miejsca w ciekawej, nowoczesnej formie.

Do zadań Miasta należy współpraca międzynarodowa – obsługa organizacyjna, merytoryczna oraz protokolarna uroczystości i wydarzeń związanych ze współpracą zagraniczną, w tym wizyt delegacji zagranicznych oraz przedstawicieli korpusu konsularnego w Opolu, a także wyjazdów delegacji z Opola za granicę. Najważniejszym elementem współpracy międzynarodowej są przedsięwzięcia realizowane z 11 miastami partnerskimi, a także kilkoma miastami zaprzyjaźnionymi. W ramach współpracy międzynarodowej Miasta zrealizowano 40 przedsięwzięć. Do tej liczby należy dodać co najmniej 20 wydarzeń zrealizowanych przez stowarzyszenia, kluby, zespoły i organizacje, które pozyskały środki na te działania w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie zadań publicznych na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania i współpracy między społeczeństwami. Wspomniane wydarzenia odbyły się w rozmaitych obszarach i objęły różne grupy wiekowe, społeczne i zawodowe. Do najważniejszych projektów należały:

- Uroczysta gala rozdania nagród „Solidarni z Ukrainą”, która odbyła się w dniu 17 lutego w Opolu z udziałem przedstawicieli miast partnerskich – Grasse (Francja), Iwano-Frankiwnsk (Ukraina), Mülheim an der Ruhr (Niemcy). Wydarzenie miało na celu uhonorowanie osób i instytucji, które w szczególny sposób okazały wsparcie obywatelom Ukrainy w obliczu agresji rosyjskiej. Wśród nagrodzonych znalazło się kilka miast partnerskich Opola.
- Obchody Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Székesfehérvárze w dniach 22-24 marca z udziałem delegacji i zespołu muzycznego z Opola.
- Projekt pn. „Partnerstwo we współczesnej Europie – retrospekcja i nowa optyka zagadnienia”, który został zrealizowany w Opolu w dniach 18-20 maja i obejmował cykl warsztatów i debat, podczas których uczestnicy dyskutowali w temacie partnerstwa. Projekt odbył się z udziałem przedstawicieli miast partnerskich i zaprzyjaźnionych – Alytus (Litwa), Bonn (Niemcy), Bruntál (Czechy), Poczdam (Niemcy), Székesfehérvár (Węgry). Miasto Opole było liderem projektu. Na realizację otrzymano dofinansowanie z UE w ramach programu CERV („Obywatele, Równość, Prawa, Wartości”).
- Obchody 50-lecia partnerstwa Opola z Poczdamem, w ramach których w obu miastach w ciągu całego roku miały miejsce różne wydarzenia kulturalne, m.in. koncerty w wykonaniu orkiestr i chórów, wystawy, projekcja filmu dokumentalnego, spotkania i dyskusje. Główne obchody odbyły się we wrześniu.

3.1.10. Sport i rekreacja

W 2023 r. po raz kolejny udało się poprawić stan miejskiej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Pod względem inwestycji sportowych oddanych, najważniejsze były boiska szkolne przy PSP nr 21 w Śródmieściu i Zespole Szkolno-Przedszkolnym w dzielnicy Wójtowa Wieś. W 2023 r. bardzo sprawnie przebiegała budowa największej inwestycji sportowej w historii miasta - nowego stadionu piłkarskiego. Spośród trzech lat przeznaczonych na budowę (2022-24), miniony rok oznaczał największe natężenie prac, a w związku z tym wydatek największej części kwoty potrzebnej na realizację inwestycji. W 2023 roku było to nieco ponad 68 mln zł. Dodatkowo w 2023 roku dokonano modernizacji dwóch bardzo chętnie odwiedzanych przez mieszkańców obiektów - pływalni "Wodna Nuta" i lodowiska "Toropol".

W piramidzie szkolenia sportowego podstawą jest sport dzieci i młodzieży. Dobrze funkcjonuje on w obszarze oświaty. Funkcjonują w niej klasy mistrzostwa sportowego w IX LO (piłka ręczna chłopców i piłka nożna chłopców) oraz klasy sportowe w tym samym liceum, w których uczestniczy młodzież trenująca: koszykówkę (chłopcy), siatkówkę (dziewczęta) oraz lekkoatletykę.

Rozwój sportu realizowany jest poprzez odpowiednie wydziały Urzędu Miasta Opola (z wiodącym Wydziałem Sportu), Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Międzyszkolny Ośrodek Sportowy. Współdziałanie kilku wydziałów Urzędu Miasta Opola oraz jednostek (MOSiR i MOS) z klubami sportowymi działającymi w Opolu, daje możliwość uczestnictwa w zajęciach sportowych dużej grupie dzieci i młodzieży. Co ważne, na terenie naszego miasta występują kluby, prowadzące zajęcia w bardzo dużej liczbie dyscyplin sportowych. Uczestnictwo dużej grupy dzieci i młodzieży w treningach różnych dyscyplin przekłada się natomiast na wyniki. W prowadzonej przez Instytut Sportu klasyfikacji sportu młodzieżowego, w punktacji za osiągnięte rezultaty w czterech kategoriach wiekowych: młodzieżowiec - do lat 23, junior - do lat 19, junior młodszy - do lat 17 i młodzik - do lat 15, Miasto Opole w okresie sprawozdawczym zajęło 18. lokatę w kraju (o jedną pozycję niżej niż w 2022 roku, a na tym samym miejscu Opole było w 2021 roku). Biorąc pod uwagę, że Opole pod względem liczby mieszkańców jest 27. miastem w Polsce, tę lokatę w klasyfikacji można uznać za bardzo dobrą. Za nami są większe miasta takie jak m.in.: Bielsko-Biała, Bytom, Kielce, Częstochowa, Gliwice, Radom, Sosnowiec, Zabrze, Ruda Śląska i Rybnik. W naszym mieście jest duża liczba dzieci trenujących na co dzień jakąś dyscyplinę w klubach sportowych. W każdym roczniku w mieście Opolu w szkole podstawowej jest około 1100 uczniów. Średnio wśród uczniów szkół podstawowych, w każdym roczniku, regularnie w zajęciach prowadzonych przez kluby, uczestniczy około 150-170 dzieci. Najpopularniejsze dyscypliny to: piłka nożna, taekwondo i judo.

W roku sprawozdawczym realizowanych było wiele imprez sportowo-rekreacyjnych na obiektach miejskich. Najważniejsze z nich to: Dzień Sportu, IV Rajd Rowerowy oraz kilkanaście imprez biegowych dla amatorów. Jeśli chodzi o poważne wydarzenia sportowe o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym, to warto wymienić: metę jednego z etapów niezwykle prestiżowego wyścigu kolarskiego Tour de Pologne (poprzedni taki przypadek mieliśmy w Opolu w 2012 roku), turniej żużlowy Złoty Kask (stadion ul. Wschodnia) oraz Mistrzostwa Europy w Brazylijskim Jiu-Jitsu (Stegu Arena).

Realizacja zadań w okresie sprawozdawczym objęła m.in. prowadzenie spraw związanych z upowszechnianiem kultury fizycznej, prowadzeniem nadzoru, przyznawaniem nagród i stypendiów w dziedzinie sportu, a także realizację otwartych konkursów z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (tab. 37).

Tab.37. Realizacja wybranych działań w obszarze sportu w okresie sprawozdawczym

Lp.	Działanie	Opis realizacji
1	Prowadzenie spraw związanych z upowszechnianiem kultury fizycznej	Działanie zrealizowano poprzez szeroki system wsparcia dla klubów i organizacji sportowych w zakresie prowadzonej przez nie działalności (wsparcie merytoryczne i finansowe). Udzielono dotacje na dofinansowanie 52 projektów o tematyce sportowej i rekreacyjnej i na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych.
2	Prowadzenie nadzoru nad klubami sportowymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej oraz uczniowskimi klubami sportowymi	Zrealizowano zgodnie z <i>Ustawą o stowarzyszeniach, Ustawą o sporcie oraz Rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki ws. ewidencji klubów sportowych</i> . W ramach Urzędu prowadzono rejestr klubów sportowych, kontrolowano działalność klubów i prawidłowość wydatkowania środków publicznych.
3	Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem przez Prezydenta nagród i stypendiów w dziedzinie sportu	Zrealizowano poprzez: - wypłatę comiesięcznych stypendiów sportowych - stypendia zostały przyznane na okres 10 miesięcy, 68 zawodnikom, którzy spełnili kryteria określone w Uchwale Nr XLIV/860/21 Rady Miasta Opola z dnia 30 września 2021 r. w sprawie okresowych stypendiów sportowych, nagród za osiągnięte wyniki sportowe oraz nagród dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe. - wypłatę nagród (zawodnikom i trenerom), którzy osiągnęli wyniki sportowe zgodne z ww. uchwałą - wypłacono 42 nagrody dla zawodników i trenerów
4	Realizacja otwartych konkursów z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, realizacja programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi	Zrealizowano poprzez dofinansowanie 25 zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Objęto dofinansowaniem cykliczne zajęcia pozalekcyjne organizowane przez kluby sportowe dla dzieci i młodzieży. Programem objęto 2105 osób.

Źródło: opracowanie własne

Prezydent Miasta wykonywał postanowienia uchwał w zakresie wspierania rozwoju sportu, stypendiów sportowych i nagród za osiągnięte wyniki sportowe, współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wykazu kąpielisk. Realizację ww. uchwał przedstawiono w tab. 38.

Tab.38. Realizacja wybranych uchwał Rady Miasta Opola w zakresie wspierania rozwoju sportu

Lp.	Uchwała Rady Miasta	Realizacja w okresie sprawozdawczym
1	Uchwała w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu na terenie Miasta Opola	Udzielono klubom sportowym 55 dotacji w trybie jednorocznym i wieloletnim, przeznaczonych na rozwój opolskiego sportu w wybranych dyscyplinach oraz organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, na łączną kwotę 6,5 mln zł.
2	Uchwała w sprawie stypendiów, wyróżnień i nagród za osiągnięte wyniki sportowe oraz za osiągnięcia w działalności sportowej	Stypendia wypłacono 68 zawodnikom w 8 dyscyplinach sportowych, na łączną kwotę: 626 770,00 zł. Stypendia były wypłacane co miesiąc od 1 kwietnia do 31 grudnia 2023 r., 2 wypłaty w grudniu 2023 r.). Nagrody wypłacono łącznie 42 zawodnikom i trenerom, na kwotę 83 471,00 zł, w pięciu dyscyplinach sportowych.
3	Program współpracy Miasta Opola z organizacjami	Wzmocnienie organizacji pozarządowych będących klubami sportowymi, jako realizatorów zadań publicznych istotnych dla rozwoju

	pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2023	społecznego – zajęcia pozalekcyjne i półkolonie dla dzieci i młodzieży. Celem jest zapobieganie uzależnieniom. Udzielono 25 dotacji na łączną kwotę 446 tys. zł.
4	Uchwała w sprawie określenia sezonu kąpielowego i wykazu kąpielisk na terenie Miasta Opola na rok 2023	Zgodnie z ustawą Prawo wodne z 20 lipca 2017 r. uchwalono umieszczenie 2 kąpielisk na terenie Miasta Opola – na jeziorze Malina przy ulicy Olimpijskiej w Opolu i kamionce Bolko przy Alei Przyjaźni w Opolu, które funkcjonowały w okresie letnim od czerwca do sierpnia 2023 roku. Realizatorem uchwał był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Opolu

Źródło: opracowanie własne

Tab.39. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sportu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Dotacje dla klubów sportowych	111	111	83	84	91	80
2	Liczba zarejestrowanych klubów sportowych	91	94	96	98	96	97
3	Stypendia i nagrody sportowe	257	205	184	215	134	110

Źródło: opracowanie własne

Wiele istotnych zadań w obszarze sportu i rekreacji realizuje w mieście Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Jednostka ta prowadzi działalność o charakterze użyteczności publicznej, której celem jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji, turystyki, a także wszelkich działań usługowych możliwych do wykonania w administrowanych obiektach tj. wynajem pomieszczeń stowarzyszeniom sportowym, działalność handlowa i hotelarska. W okresie sprawozdawczym zarządzał 48 obiektami, w tym m.in. dwoma krytymi pływalniami, basenem letnim, sztucznym lodowiskiem, halą sportową Stegu Arena, kompleksem Toyota Park, stadionem lekkoatletycznym, stadionem piłkarskim, stadionem żużlowym, szeregiem boisk sportowych: piłkarskich i lekkoatletycznych, od dużego kompleksu Centrum Sportu, poprzez Orliki, do dzielnicowych boisk i placów zabaw, obiektami rekreacyjnymi typu Otwarte Strefy Aktywności, kąpieliska Bolko i Malina, obiektami turystycznymi – Wieża Piastowska i Ratuszowa, Zamek Górny oraz Miejska Informacja Turystyczna. MOSiR był organizatorem lub współorganizatorem znaczących wydarzeń sportowych w Opolu, a także wydarzeń rekreacyjnych. Na obiektach MOSiR, kluby sportowe z terenu miasta Opola, organizują swoje mecze ligowe w popularnych dyscyplinach sportowych takich jak: żużel, piłka ręczna, piłka nożna czy siatkówka. Trenują na nich przedstawiciele dyscyplin osiągających bardzo dobre rezultaty w rywalizacji krajowej i międzynarodowej – lekkoatleci, pływacy, tyżwiarze short tracku.

MOSiR w 2023 roku nie wykonywał nowych inwestycji budowlanych. Przeprowadził natomiast potrzebne remonty w obecnie istniejących obiektach. Największe i najważniejsze modernizacje zostały przeprowadzone na pływalni "Wodna Nuta" i lodowisku "Toropol".

3.1.11. Promocja miasta

W myśl ustawy o samorządzie gminnym promocja gminy jest jej zadaniem własnym. W 2023 roku przeprowadzono szereg działań w obszarze promocji miasta, które objęły swoim zakresem m.in. organizację cyklicznych wydarzeń promocyjnych, działalność wydawniczą, promocję miasta w mediach regionalnych i ogólnopolskich, a także współpracę ze związkami miast i gmin. Podsumowanie działalności w omawianym obszarze przedstawiono w tab. nr 40-41.

Tab.40. Podstawowe dane statystyczne w obszarze promocji miasta (stan na koniec roku)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba rozpatrzonych wniosków o Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Opola	221	217	89	98	120	148
2	Liczba rozpatrzonych wniosków o wydanie materiałów promocyjnych	535	356	80	135	199	242
3	Liczba wydanych materiałów promocyjnych [w tys.]	91	70	18	45	52	63

Źródło: opracowanie własne

Tab.41. Realizacja wybranych działań w obszarze promocji miasta

Obszar działalności	Opis [podsumowanie działalności]
Kampania promocyjna "Opole 60"	<p>W roku 2023 Miasto Opole zrealizowało kampanię promującą 60-lecie Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki, a w jej ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogólnopolski konkurs na plakat jubileuszowy, • Film dokumentalny „Nieznane historie znanego Festiwalu”, • Stronę internetową oraz cykl materiałów prasowych poświęconych historii festiwalu – Opole60 (we współpracy z Muzeum Polskiej Piosenki), • Muzyczny mural poświęcony Zbigniewowi Wodeckiemu, • Plebiscyt dla mieszkańców na Największy Przebój i Największą Gwiazdę Opolskich Festiwali (we współpracy z Gazetą Wyborczą w Opolu), • Płytę CD z największymi przebojami KFPP (we współpracy z Radiem Opole), • Strefę Widza KFPP na opolskim rynku, • Odświeżenie nowych gwiazd w Alei Gwiazd Polskiej Piosenki.
Promocja projektu „Wodny Świat Czesko-Polskiego Pogranicza”	<p>Miasto Opole w związku z planowanym otwarciem "Akwarium" w ZOO Opole, a także nowej inwestycji w partnerskim ogrodzie zoologicznym w <i>Dvůr Králové</i>, zrealizowało szereg działań promocyjnych skierowanych do odbiorców w Polsce i Czechach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • film dokumentalny o powstających inwestycjach, • wystawę plenerową promującą oba ogrody zoologiczne, która została zaprezentowana w 6 lokalizacjach po obu stronach granicy, • folder i ulotkę promującą nowe atrakcje turystyczne, • materiały prasowe skierowane do mediów polsko i czeskojęzycznych.
Lokowanie Opola w serialu "Behawiorysta" na antenie TVN	<p>W ramach współpracy ze stacją telewizyjną TVN wyemitowano w najlepszym czasie antenowym 8 odcinków serialu kryminalnego "Behawiorysta" na motywach powieści Remigiusza Mroza. Każdy odcinek serialu obejrzało za pośrednictwem telewizji średnio 700 tysięcy widzów. Akcja serialu z udziałem między innymi Roberta Więckiewicza została osadzona w Opolu. Poprzez lokowanie w produkcji telewizyjnej Opole zyskało możliwość prezentacji szerokiej publiczności miejsc i atrakcji, które warto odwiedzić i zobaczyć w naszym mieście.</p>
Organizacja miejskich wydarzeń promocyjnych	<p>W 2023 roku zorganizowano szereg cyklicznych imprez i wydarzeń, których najważniejszym celem jest podniesienie atrakcyjności turystycznej Opola, takich jak: Święto Wojciechowe, Festiwal Opolskich Smaków, Festiwal teatrów ulicznych „Open Opole”, Święto Piwa, Jarmark Bożonarodzeniowy.</p>
Działalność wydawnicza	<p>Kontynuowano wydawanie Magazynu Miejskiego „Opole i Kropka” – 12 numerów w nakładzie 6 tys. egzemplarzy.</p>

Obszar działalności	Opis [podsumowanie działalności]
Prowadzenie współpracy ze związkami miast i gmin w skład których wchodzi Opole.	Miasto Opole rozwijało współpracę polegającą na wzajemnym informowaniu o realizowanych działaniach oraz podejmowaniu wspólnych inicjatyw w ramach następujących związków i stowarzyszeń: Związek Powiatów Polskich, Stowarzyszenie Park Przemysłowy Metalchem, Związek Miast Polskich, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad. W ramach współpracy z Opolską Regionalną Organizacją Turystyczną, Miasto uczestniczyło w 2023 roku w szeregu targów turystycznych: Otwarcie Sezonu Turystycznego na Dolnym Śląsku w Wałbrzychu, Targi turystyki weekendowej w Chorzowie oraz Mobilne Centra Informacji Turystycznej w woj. opolskim oraz Czechach.

Źródło: opracowanie własne

3.1.12. Gospodarka

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Zadania te realizowane były przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy oraz Biuro Obsługi Inwestora w Urzędzie Miasta Opola. PUP w okresie sprawozdawczym realizował m.in. zadania w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, udzielania świadczeń finansowych osobom bezrobotnym, a także w zakresie kształcenia ustawicznego. Jednostka ta swoim zasięgiem obejmowała Miasto Opole oraz powiat opolski (ziemski). Ważne zadania realizowane były również przez Park Naukowo-Technologiczny.

Tab.42. Realizacja wybranych działań w obszarze rynku pracy w 2023 r. (PUP Opole)

Obszar	Opis działalności
Aktywizacja osób bezrobotnych	<p>PUP na bieżąco analizuje strukturę bezrobocia uwzględniającą potrzeby bezrobotnego, osoby te wymagają wsparcia i pomocy od swojego doradcy klienta i/lub doradcy zawodowego, ale przede wszystkim w formie skierowania do różnych form aktywizacji lub udzielenia wsparcia finansowego mającego na celu jedno tj. podjęcie zatrudnienia lub działalności gospodarczej i wejścia na stałe na rynek pracy. Dlatego też, PUP w Opolu mając na względzie zaaktywizowanie jak największej liczby osób bezrobotnych, oprócz środków otrzymanych ogólnie z ministerstwa (w tym na projekty EFS+) tj. 16 873 501,66 zł dodatkowo pozyskał 791 640,61 zł (rezerwa ministra 528 490,61 zł oraz PFRON 263 150,00 zł, w tym miasto Opole 184 895,00 zł). Dzięki łącznej kwocie 17 665 142,27 zł zaktywizowano (nowoskierowani) 1 103 osoby bezrobotne (z Opola 552), wśród których przeważały osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby do 30 roku życia, osoby po 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby o niskich kwalifikacjach.</p> <p>Osoby bezrobotne mogły korzystać ze wszystkich usług i instrumentów rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wśród których były staże (ogółem 286, z Opola 145), szkolenia (81, z Opola 45), dotacje (258, z Opola 127), prace społecznie użyteczne (110, z Opola 41), refundowanie kosztów utworzenia stanowiska pracy (86, z Opola 45), bon zatrudnieniowy (73, z Opola 35), prace interwencyjne (52, z Opola 19), bon na zasiedlenie (51, z Opola 36), roboty publiczne (46, z Opola 15), bon szkoleniowy (20, z Opola 13), studia podyplomowe (19, z Opola 14), dofinansowanie za zatrudnienie osób pow. 50 roku życia (17, z Opola 13), koszty egzaminu umożliwiającego uzyskanie uprawnień biegłego rewidenta sfinansowano 1 osobie (z Opola) oraz 3 obywatelom Ukrainy mieszkającym w Opolu sfinansowano opłatę pobieraną za postępowanie nostryfikacyjne w sprawie ukończenia studiów o określonym poziomie. Dodatkowymi działaniami wspierającymi aktywizację dokonywano zwrotów kosztów dojazdu, opieki nad dzieckiem lub osoba zależną, organizowano Targi pracy, Giełdy pracy, wszystkie zarejestrowane osoby korzystały wielokrotnie z usług pośrednictwa pracy, czy poradnictwa zawodowego w formie indywidualnych warsztatów tematycznych. Dodatkowo kontynuowany był jeden projekt konkursowy "Młodzi Przedsiębiorcy" w ramach PO WER 2014-2020.</p>

Obszar	Opis działalności
Świadczenia finansowe dla osób bezrobotnych	<p>Drugim najważniejszym obszarem działalności PUP jest obsługa formalna osób bezrobotnych od rejestracji (7 229 osób zarejestrowało się w 2023 roku), po obsługę i wypłatę zasiłków (1 683 osób zarejestrowało się z uprawnieniami do pobierania zasiłku, w ramach których wypłacono 7 810 948,76 zł). Wydano 16 372 decyzje administracyjne, 7 255 zaświadczeń oraz wysłano 1 905 odpowiedzi na pisma skierowane do urzędu. Na wniosek osób posiadających prawo do pobierania zasiłku 489 osobom przyznano dodatek aktywizacyjny, w ramach którego wypłacono 704 633,30 zł. Dodatkowo za osoby z prawem do zasiłku odprowadzono składkę zdrowotną zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych za środków publicznych - wydatki z tego tytułu zamknęły się w kwocie 752 454,66 zł.</p>
Kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników	<p>W 2023 r. środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego przyznano 148 pracodawcom, w tym 124 z sektora prywatnego (77 mikroprzedsiębiorcom, 18 małym, 22 średnim i 7 dużym przedsiębiorcom) i 24 z sektora publicznego, na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego 766 pracowników i pracodawców. Wydatki KFS z tego tytułu wyniosły w 2023 roku 2 257 610,24 zł. Dofinansowano 100 pracodawców z miasta Opola. Najpopularniejszymi kierunkami kształcenia były kursy specjalistyczne dla pracowników działów księgowości i kadr oraz szkolenia dla fryzjerów, kierowców zawodowych oraz pracowników opieki zdrowotnej i społecznej.</p>
Wsparcie pracodawców w zatrudnieniu cudzoziemców	<p>W 2023 roku zarejestrowano 21 208 Oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom: Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii oraz Ukrainy, z czego najliczniejszą grupę 40% zarejestrowanych oświadczeń dotyczy obywateli Białorusi, natomiast 29% zarejestrowanych oświadczeń dotyczy obywateli Ukrainy. W przypadku 14 879 oświadczeń zgłoszono informacje o podjęciu lub niepodjęciu zatrudnienia (z czego zatrudniono 7 319 cudzoziemców, a w przypadku 7 560 cudzoziemców nie doszło do zatrudnienia). Dla 6 329 oświadczeń nie zgłoszono żadnych informacji.</p> <p>W 2023 roku pracodawcy zgłosili 49 873 powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom Ukrainy, od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. urząd posiadał w realizacji 31 ofert pracy skierowanych dla obywateli Ukrainy na 68 stanowisk.</p> <p>W 2023 roku złożono 48 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową (TYPU S), z czego pracodawcy otrzymali 24 zezwolenia.</p>
Działania na rzecz Ukrainy	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Opolu w 2023 roku podejmował działania zmierzające do efektywnej aktywizacji zawodowej obywateli Ukrainy, którzy ze względu na trwające działania wojenne na terenie Ukrainy zarejestrowali się jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do odbycia stażu skierowano 14 obywateli Ukrainy, • w ramach prac interwencyjnych zatrudnienie uzyskał 1 obywatel Ukrainy, • w ramach robót publicznych zatrudnienie uzyskały 2 osoby, • zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego uzyskało 6 osób, • w ramach doposażenia stanowiska pracy zatrudniono 12 obywateli Ukrainy, • jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 6 osób. <p>W czerwcu 2023 r. zrealizowano 5 spotkań grupowej informacji zawodowej pn. „Rejestracja w urzędzie pracy oraz formy wsparcia realizowane przez PUP Opole i partnerów rynku pracy” Zajęcia zostały przygotowane i zrealizowane dla osób pochodzących z Ukrainy zamieszkałych w miejscach zakwaterowania zbiorowego wyznaczonych przez Wojewodę Opolskiego. Ich głównym celem było motywowanie do podejmowania aktywności zawodowej w Polsce oraz dostarczenie informacji przydatnych w procesie poszukiwania pracy w Polsce, w zajęciach uczestniczyło 75 osób.</p> <p>Aktualnie w ewidencji tutejszego urzędu figuruje 136 osób – obywateli Ukrainy, w tym 60 osób w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.</p>

W okresie sprawozdawczym Miasto obsługiwało inwestorów, a także uczestniczyło w wydarzeniach okołobiznesowych promujących Opole. W ofercie inwestycyjnej dostępnych było ok. 160 ha terenów inwestycyjnych. Na obszarze terenu inwestycyjnego „Wrzoski”, w 2023 r. prowadzono prace w zakresie uzbrojenia terenów inwestycyjnych w infrastrukturę drogową, energetyczną, gazową oraz wodną, m.in. pod kątem wielkoskalowych dostaw mediów. We współpracy z jednostkami org. urzędu pozyskano dofinansowanie na uzbrojenie w infrastrukturę drogową oraz wodną terenu inwestycyjnego Wrzoski, a także ogłoszono przetarg na dokumentację techniczną. Kontynuowano projektowanie zasilania w wodę i gaz dla terenu przez odpowiednich dystrybutorów mediów. Pozyskano warunki na zasilenie terenu mocą min. 360 MW. Obowiązuje również plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu inwestycyjnego Opole-Wrzoski. Prowadzono konsolidowanie struktury własnościowej dla obecnych oraz przyszłościowych terenów inwestycyjnych w celu stworzenia optymalnej oferty inwestycyjnej. Realizowano aktywną politykę promocji gospodarczej wśród dużych projektów inwestycyjnych, odpowiadających potencjałowi terenów inwestycyjnych we Wrzoscach.

W Opolu sukcesywnie powiększają się nowe sektory gospodarki tj.:

- automotive - Polaris, IAC, Global Steering Systems, UFI, TitanX, Brokelman
- automatyka przemysłowa - IFM Ecolink, KBA
- ITO - ATOS, Stefanini, BCF, Future Processing, Axiome, Axabee
- B+R - IAV, Danone, IFM Ecolink
- BPO - Capita, Stefanini, Capgemini, PWC, opta data.

Wśród najnowszych inwestycji są:

- IAV - światowy potentat branży inżynierskiej sektora automotive,
- ifm - IV etap / pierwsza w regionie fabryka obwodów drukowanych,
- TitanX - II etap / systemy chłodzenia dla samochodów elektrycznych w tym baterii,
- Enercon - producent generatorów turbin wiatrowych.

Podsumowując, rynek FDI w Opolu to:

- 35 inwestycji, 6 000 nowych miejsc pracy tj. 10% obecnego rynku pracy (58 000 ogółem miejsc pracy 12.2021 r.), 1 500 mln zł. inwestycji.
- 60 tys. m² nowej pow. biurowej. Więcej niż pozostałe mniejsze miasta w Polsce łącznie. Zgodnie z raportem MRiT i ABSL. Drugie miejsce wśród miast TIER 3 za Rzeszowem.
- 180 tys. m² nowej pow. przemysłowej (w planie 40 tys. m²). 12 miejsce w kraju między Lublinem (336 tys. mieszkańców) a Olsztynem (170 tys. mieszkańców). Zgodnie z raportem JLL za 2021 r.

Biuro koordynowało wraz z PNT w Opolu, prace nad przystąpieniem Opolu do klastra Sinotaic, ogólnopolskiej instytucji specjalizującej się w bezpieczeństwie sieci teleinformatycznych.

Opole staje się również ważnym punktem na mapie centrów badawczo-rozwojowych tworzących najnowsze trendy w branży automotive. W 2023 r. IAV rozpoczęło w Opolu projektowanie nowych rozwiązań softwarowych i hardwarowych dla Volkswagen Group.

Opolscy inwestorzy rozbudowują swoje zakłady - Ifm buduje nową halę, w której powstawać będą projektowane w Opolu obwody elektroniczne, a TitanX, dostawca układów chłodzenia, wprowadzi nowe produkty dedykowane chłodzeniu baterii oraz elektroniki w autach elektrycznych w nowej hali produkcyjnej.

Tab.43. Podstawowe dane statystyczne w obszarze gospodarki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Stopa bezrobocia w Opolu [w %, stan na koniec roku]	3,2	2,8	3,8	3,2	3,1	2,9
2	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Opolu [w tys., stan w końcu roku]	2,6	2,2	3,0	2,5	2,4	2,2
3	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw [w tys. osób, średniorocznie]	27,3	28,9	27,3	27,0	27,7	29,2
4	Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w Opolu	795	1179	929	1105	874	726
5	Liczba obsługiwanych inwestorów	39	41	41	40	43	40
6	Dostępne w ofercie tereny inwestycyjne [ha]	100	122	122	122	162	158

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS i danych własnych

Miasto realizowało również zadania w obszarze zwolnień i ulg podatkowych dla przedsiębiorców udzielonych na podstawie uchwał Rady Miasta Opola (pomoc regionalna, pomoc de minimis).

Pomoc regionalna

Zwolnieniem z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną na podstawie uchwał Rady Miasta Opola Nr XXII/389/16 z dnia 28 stycznia 2016 r. oraz uchwały Nr XXXVII/724/17 z dnia 26 stycznia 2017 r. - objęto 5 przedsiębiorców. Kwota zwolnień wyniosła 2.341.473,01 zł, w tym: na podstawie uchwały Nr XXII/389/16 udzielono zwolnienia w kwocie 950.178,25 zł, na podstawie uchwały Nr XXXVII/724/17 w kwocie 1.391.294,76 zł.

Pomoc de minimis

Na podstawie uchwały LVII/863/14 Rady Miasta Opola z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020 oraz uchwały Rady Miasta Opola z dnia 25 lutego 2021 r. nr XXXVII/737/21 w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom udzielono zwolnień w 2023 roku na kwotę 1.094.264,64 zł, o przedmiotowe zwolnienie wystąpiło 38 podmioty, z tego 4 wnioski zostały załatwione odmownie.

Tab.44. Zwolnienia w rozbiciu na rodzaje przedmiotów korzystających ze zwolnienia.

	Tytuł zwolnienia							
	Zwolnienie z tytułu nowo wybudowanych budynków, budowli lub ich części		Zwolnienie z tytułu nowo nabytych gruntów, budynków i budowli lub ich części przeznaczone do prowadzenia dział. gospodarczej oraz dokonanie na tych nieruchomościach nakładów inwestycyjnych nie mniejszych niż 5-krotność podatku od nieruchomości		Zwolnienie gruntów, budynków, budowli w przypadku rozpoczęcia wykorzystywania ich do prowadzenia działalności wcześniej nie związanych z działalnością pod warunkiem poniesienia nakładów inwestycyjnych nie mniejszych niż 5-krotność podatku od nieruchomości		Zwolnienie z tytułu zatrudnienia	
	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł
Osoby prawne	10	305 902,04	2	41 442,03	2	31 523,11	0	0,00
Osoby fizyczne	10	593.636,91	9	80 157,15	0	0,00	1	41 603,40
Ogółem	20	899.538,95	11	121 599,18	2	31 523,11	1	41 603,40

Źródło: opracowanie własne

Ważną instytucją otoczenia biznesu jest Park Naukowo-Technologiczny w Opolu – który tworzy nie tylko miejsce współpracy nauki z biznesem oraz tworzenia i wdrażania innowacji, ale stał się również ośrodkiem miastotwórczym. Miasto Opole w okresie sprawozdawczym posiadało 100% udziałów w spółce. Rok 2023 był jedenastym rokiem działalności spółki. Rozwój Parku, a wraz z nim nowoczesnych technologii, oznacza przede wszystkim kluczowy dla Opolu rozwój gospodarki opartej na wiedzy i kompetencji. Spółka realizuje działania mające na celu przyciąganie do miasta kompetencji badawczo-rozwojowych, wykorzystując w tym obszarze wykwalifikowaną kadrę, uczelnie wyższe oraz nowoczesną infrastrukturę. W zakresie nowoczesnej infrastruktury i działalności miastotwórczej PNT w Opolu oddał do użytku pierwsze w Polsce Centrum Usług Publicznych (CUP), w którym są obsługiwani zarówno mieszkańcy jak i firmy z Opolu i Aglomeracji Opolskiej. Jest to jeden z najnowocześniejszych budynków w Polsce, który kreuje nową przestrzeń biznesową w Opolu. W tym miejscu powstał już kolejny budynek Krajowej Administracji Skarbowej, dwa bloki mieszkalne, działka obok została przekazana na rozbudowę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, a w centralnym miejscu działkę zakupił Uniwersytet WSB Merito.

W chwili obecnej w skład Parku wchodzi m.in.: budynek Inkubatora Przedsiębiorczości, budynek laboratoryjno-doświadczalny, budynek Wysokich Technologii IT i Centrum Projektowania Inżynierskiego wraz z Centrum Przetwarzania Danych, budynek Zaplecza wdrożeniowego i biurowego z przeznaczeniem na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw oraz wspomniany budynek Centrum Usług Publicznych o powierzchni całkowitej blisko 16 tys. m², wynajęty w 98,8%. Nowy budynek został wybudowany w technologii zrównoważonej środowiskowo z certyfikatem LEED.

W 2023 roku PNT w Opolu sp. z o.o. realizowała dwa projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej. Pierwszy z nich to „Smart Secure Cities” w ramach programu Komisji Europejskiej DIGITAL-2021-EDIH-INITIAL-01, realizowany w sektorze Cyberbezpieczeństwa przez Data Center PNT. Drugi to „Utworzenie i funkcjonowanie Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego w Opolu” w partnerstwie z Urzędem Miasta Opolu, Centrum Kształcenia Zawodowego oraz Stowarzyszeniem „Polska Izba Rozwoju Elektromobilności”.

Świadczone usługi przez PNT w Opolu sp. z o.o. w okresie sprawozdawczym cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród przedsiębiorców w kwestii wynajmu powierzchni biurowej, laboratoryjnej i produkcyjnej. Na dzień 31.12.2023 roku Park Naukowo – Technologiczny w Opolu sp. z o.o. odnotowała 100% obłożenie powierzchni przeznaczonej pod wynajem. Przestrzenie wynajęte na dzień 31.12.2023 r.: budynek inkubatora przedsiębiorczości (9 firm – 540,96 m²), budynek laboratoryjno – doświadczalny (5 firm – 1005,08 m²), budynek wysokich technologii IT (13 firm – 1 123,42 m²), budynek zaplecza wdrożeniowego i biurowego (17 firm – 7 300 m²). Łącznie pod adresem PNT w Opolu swoją działalność gospodarczą prowadzi 149 firm - wliczając przedsiębiorstwa korzystające z usługi Wirtualne Biuro. Spółka świadczy również usługę coworkingu. W 2023 roku z usługi tej skorzystało 20 podmiotów – 12 firm oraz 8 osób fizycznych. Udostępnienie infrastruktury PNT w Opolu wiąże się z możliwością wsparcia finansowego przedsiębiorstw. Młode firmy, działające na rynku do 3 lat, lokujące się w budynku Inkubatora Przedsiębiorczości oraz Zaplecza wdrożeniowego i biurowego korzystają z usług na preferencyjnych warunkach. Odbywa się to w ramach pomocy publicznej – oferowane stawki są niższe niż te rynkowe. Dużym powodzeniem cieszą się również usługi Centrum Przetwarzania Danych.

3.2. Przestrzeń i środowisko

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, ochrona środowiska i przyrody były w okresie sprawozdawczym jednym z zadań własnych gmin. W obszarze tym podejmowano szereg działań m.in. w zakresie planowania miejscowego, ochrony powietrza, ochrony przyrody i zieleni, edukacji, rolnictwa, ochrony zwierząt i spraw geodezyjno-kartograficznych. Obejmowały one zarówno realizację zadań z zakresu administracji rządowej, jak i zadania własne.

3.2.1. Planowanie przestrzenne

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazuje, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych. W szczególności do zadań tych w okresie sprawozdawczym należało uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy czym należy podkreślić, iż uchwalenie takich dokumentów poprzedzone jest złożoną procedurą, niekiedy długotrwałą obejmującą kilka lat.

W 2023 r. uchwalono 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy czym 3 dokumenty zastąpiły w części lub w całości ustalenia wcześniej obowiązujących planów, a 12 dotyczyło obszarów, na których nie było dotychczas obowiązujących planów. Dodać należy, iż w procedurze opracowania planu miejscowego, poza uchwaleniem, ważnym etapem jest wejście w życie dokumentu. Nie wszystkie dokumenty uchwalone w danym roku stają się obowiązującym prawem miejscowym, ponieważ uchwalenie planu np. w grudniu skutkuje wejściem w życie dopiero w nowym roku kalendarzowym. Poza tym część uchwalonych dokumentów będzie obowiązywać w pełnym zakresie, a część z nich zostaje uchylona przez nadzór prawny Wojewody Opolskiego lub Wojewódzki Sąd Administracyjny (Naczelny Sąd Administracyjny). W roku sprawozdawczym 1 plan został w części uchylony przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, ale wyrok nie jest jeszcze ostateczny, ponieważ wniesiono skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Poza tym 1 plan został zaskarżony do sądu administracyjnego i sprawa jeszcze jest w toku, a 1 plan został w części uchylony przez Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Opolskiego.

W roku sprawozdawczym miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto w sumie 589 ha, co stanowiło blisko 4% powierzchni miasta. Powierzchnia terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zwiększyła się więc do 50% powierzchni miasta. Na koniec 2023 r. w Opolu obowiązywały 133 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a 1 oczekiwał na wejście w życie. W sumie powierzchnia objęta uchwalonymi planami miejscowymi wynosiła 7 496 ha.

W 2023 r. przystąpiono do opracowania 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 13 na obszarach, dla których jeszcze nie ma planów, a 7 na obszarach objętych ustaleniami obowiązujących planów. Powierzchnia terenów objętych przystąpieniem do sporządzenia planu wynosiła blisko 1 884 ha, co stanowi 12,6% powierzchni miasta.

Tab.45. Podstawowe dane statystyczne w obszarze planowania przestrzennego

Lp.	Nazwa wskaźnika	rok					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Powierzchnia miasta objęta MPZP [w ha]	4 182,6	5 210,8	5 613,8	5 702,1	6 963,2	7496,0
2	Udział MPZP w powierzchni miasta [w %]	28,1	35	37	38,3	46,7	50,3

Źródło: opracowanie własne

W końcu okresu sprawozdawczego w Opolu aktualne i obowiązujące były następujące dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola obejmujące miasto w granicach administracyjnych,
- 133 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- uchwała w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu, obejmująca miasto w granicach administracyjnych,
- lokalne standardy urbanistyczne na terenie Opola, obejmujące miasto w granicach administracyjnych.

3.2.2. Rewitalizacja

W 2020 r. została podjęta uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Opolu, obejmująca powierzchnię 2 348,3 ha, stanowiącą 16% powierzchni miasta wyznaczonej jako obszar zdegradowany, w tym 1 242 ha, stanowiące 8,3% powierzchni miasta wyznaczonej jako obszar rewitalizacji.

Dla obszaru rewitalizacji przyjęto uchwałą nr LXIX/1211/23 Rady Miasta Opola z dnia 23 lutego 2023 r. Gminny Program Rewitalizacji Opola (GPR), w którym zapisano 19 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z przyjętym GPR przygotowano i przeprowadzono konsultacje projektu uchwały w sprawie ustanowienia specjalnej strefy rewitalizacji.

Rada Miasta Opola podjęła uchwałą nr LXXX/1386/23 Rady Miasta Opola z w dniu 30 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w Opolu i strefa ta będzie obowiązywała przez 10 lat. Załącznikiem do przedmiotowej uchwały są szczegółowe zasady udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w odniesieniu do nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji miasta Opola.

3.2.3. Urbanistyka, architektura i budownictwo

Ważnym obszarem działalności Urzędu Miasta Opola w okresie sprawozdawczym były sprawy dotyczące urbanistyki, architektury i budownictwa. Zagadnienia te wiązały się z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej (zadania powiatowe) oraz zadań własnych gminy. Realizowano je w ramach Wydział Urbanistyki, Architektury i Budownictwa, w ramach którego działa również Architekt Miejski. W ramach pracy wydziału realizuje się m.in:

- wykonywanie zadań z zakresu planowania przestrzennego w gminie, określonych w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisach dotyczących gospodarki nieruchomościami, a w szczególności:
 - a) udostępnianie, wydawanie informacji o przeznaczeniu terenów oraz wypisów i wyrysów z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola, wydawanie informacji dotyczących obszaru rewitalizacji,
 - b) ustalanie lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy dla pozostałych inwestycji,
 - c) naliczanie opłaty na rzecz Miasta od wzrostu wartości nieruchomości tzw. renty planistycznej,
 - d) opiniowanie wstępnych projektów podziałów nieruchomości,
- wykonywanie zadań z zakresu obowiązków starosty jako organu administracji architektoniczno–budowlanej określonych przepisami ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publ. (tzw. specustawy drogowej), ustawy o ułatwieniach

w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszk. oraz inwestycji towarzyszących (tzw. specustawy mieszkaniowej), prawa budowlanego oraz wynikających z ustawy o własności lokali,

- koordynowanie działań w zakresie planowania przestrzennego oraz w zakresie zachowania walorów estetycznych, plastycznych i użytkowych Miasta,
- zadania wynikające z realizacji uchwały Rady Miasta Opola w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu.

Tab. 46. Podstawowe dane stat. w obszarze pracy Wydziału Urbanistyki, Architektury i Budownictwa

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok		
		2021	2022	2023
1	Liczba złożonych wniosków o uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy	496	382	324
2	Liczba złożonych wniosków o uzyskanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego	48	58	49
3	Liczba złożonych wniosków dot. uzyskania decyzji w zakresie realizacji inwestycji drogowych (ZRID)	11	11	6
4	Liczba złożonych wniosków o udzielenie decyzji o pozwoleniu na budowę	1096	685	615
5	Liczba złożonych wniosków o udzielenie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę	89	67	49
6	Liczba złożonych wniosków dot. zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części	42	56	35
7	Liczba złożonych wniosków dot. zgłoszenia robót budowlanych	745	675	545
8	Liczba złożonych wniosków dot. zgłoszenia robót budowlanych wymagających zatwierdzenia projektu budowlanego	215	311	246
9	Liczba złożonych wniosków o wydanie zaświadczenia o samodzielności lokalu	341	440	318
10	Liczba wniosków o wydanie dziennika budowy	1629	793	662
11	Liczba wniosków dot. udostępniania, wydawania informacji o przeznaczeniu terenów, wypisów i wyrysów z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola oraz wydawanie informacji dot. obszaru rewitalizacji	2225	1725	1262
12	Liczba spraw dot. naliczania opłaty na rzecz Miasta od wzrostu wartości nieruchomości tzw. renty planistycznej	89	76	43
13	Liczba wniosków dot. wydania opinii w zakresie podziałów działek	147	128	124
14	Liczba spraw prowadzonych w ramach zapisów uchwały Rady Miasta Opola Nr XIII/199/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu	3	159	345
15	Liczba wniosków dot. wydania opinii w sprawie lokalizacji ogródków gastronomicznych i reklam	42	326	211
16	Liczba opinii wewnętrznych wydawanych przez Architekta Miejskiego dot. zgłoszeń ogródków	14	18	24
17	Liczba wniosków o przeprowadzenie elektronicznych konsultacji dot. reklam, małej architektury, ogrodzeń i stoisk handlowych	23	30	31
18	Liczba działań interwencyjnych w terenie w sprawie reklam	3	159	345

Źródło: opracowanie własne

3.2.4. Geodezja i kartografia

W okresie sprawozdawczym realizowane były sprawy dotyczące geodezji i kartografii. Zagadnienie to wiązało się z realizacją zadań: z zakresu administracji rządowej (zadania powiatowe) oraz zadań własnych gminy.

Tab.47. Realizacja wybranych zadań z zakresu adm. rządowej w obszarze geodezji i kartografii

Lp.	Obszar	Podsumowanie działalności w 2023 r.
1.	Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków	<ul style="list-style-type: none"> aktualizacja bazy danych – wprowadzenie 17 188 zmian (na podstawie 17 984 zarejestrowanych dokumentów), w tym 690 zmian łącznie z częścią graficzną (mapa numeryczna) dostosowanie danych do obowiązujących przepisów prawa w zakresie : <ul style="list-style-type: none"> przenumerowanie działek ewidencyjnych na 5 obrębach ewidencyjnych dla ok. 10 680 działek aktualizacji użytków gruntowych <i>“grunty pod rowami”</i> i <i>“grunty pod stawami”</i> przetworzenie do wersji cyfrowej 3 240 aktów notarialnych wdrożenie przyjmowania z ksiąg wieczystych elektronicznych zawiadomień o zmianach danych ewidencyjnych utworzenie usługi sieciowej WMS/WFS udostępniająca dane powiatowe rejestru cen nieruchomości (RCN)
2.	Prowadzenie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) oraz bazy danych obiektów topograficznych objętych zakresem mapy zasadniczej (BDOT500)	<ul style="list-style-type: none"> aktualizacja bazy danych BDOT, GESUT – wprowadzenie 1 828 zmian aktualizacja bazy danych GESUT o wyniki narad koordynacyjnych: wprowadzenie 170 zmian dostosowanie danych do obowiązujących przepisów prawa w zakresie przewodów sieci ciepłowniczej utworzenie usługi sieciowej WFS udostępniającej dane z powiatowej bazy danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) dla Głównego Geodety Kraju w celu prowadzenia i aktualizacji krajowej bazy GESUT (K-GESUT)
3.	Koordinacja usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie narad koordynacyjnych w formie elektronicznej: 71 liczba zrealizowanych wniosków o uzgodnienie przebiegu projektowanych sieci/przyłączy uzbrojenia terenu na naradach koordynacyjnych: 170, w tym 120 wniosków za pomocą aplikacji do obsługi projektantów iProjektant zagwarantowanie dostępu dla nowych przedstawicieli gestorów sieci uzbrojenia terenu do aplikacji i.Narady obsługującej elektroniczne narady koordynacyjne: 15
4.	Udostępnianie dokumentów i informacji z ewidencji gruntów i budynków	<ul style="list-style-type: none"> wypisy i wyrysy – 2 786 wniosków, w tym 203 złożone za pomocą środków komunikacji elektronicznej udzielenie informacji komornikom sądowym: 222 wnioski, w tym 52 złożone za pomocą komunikacji elektronicznej oraz 33 zrealizowanych w aplikacji i.Komornik liczba dokumentów przygotowanych w ramach złożonych wniosków oraz z urzędu – ok. 17 633 w tym 101 w postaci elektronicznej
5.	Udostępnianie zbiorów danych, materiałów, informacji z zasobu geodezyjno-kartograficznego	<ul style="list-style-type: none"> 2 876 wniosków:, w tym 591 złożonych za pomocą środków komunikacji elektronicznej liczba wydanych map: 2 200, w tym w formie elektronicznej: 865
6.	Wydawanie informacji z rejestru cen nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> 288 wniosków, w tym: 39 złożone za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz 197 zrealizowanych w aplikacji i.Rzeczoznawca
7.	Obsługa zgłoszeń prac geodezyjnych	<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych zgłoszeń: 2 054, w tym 2 043 zgłoszeń za pomocą aplikacji do obsługi wykonawców prac geodezyjnych i.Kerg

Lp.	Obszar	Podsumowanie działalności w 2023 r.
8.	Weryfikacja i przyjęcie do zasobu geodezyjno-kartograficznego wyników opracowań geodezyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba pozytywnych protokołów weryfikacji: 1 809 • liczba negatywnych protokołów weryfikacji: 1 139 • liczba operatów technicznych przyjętych do zasobu: 2 030 Całość prac zrealizowana elektronicznie
9.	Cyfryzacja materiałów zasobu geodezyjno-kartograficznego - przetwarzanie materiałów zasobu do postaci dok. elektronicznych	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji analogowej (operaty techniczne) do zlecenia dot. przetworzenia do postaci cyfrowej - ok. 17 000 stron dokumentów • prace związane z porządkowaniem i usystematyz. dokumentacji cyfrowej dot. operatów geod. wg aktualnych przepisów
10.	Zagwarantowanie dostępu do e-usług zapewniających elektroniczną obsługę spraw i wniosków	<ul style="list-style-type: none"> • umowy z wykonawcami prac geodezyjnych: 31 • umowy z projektantami: 10 • umowy z rzeczoznawcami majątkowymi: 17

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. przeprowadzono konwersję baz danych prowadzonych w systemie Geo-Info w celu dostosowania istniejącego modelu baz danych do znowelizowanych przepisów określonych w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Konwersji podlegały bazy danych:

- ewidencji gruntów i budynków (EGiB) wraz z rejestrem cen nieruchomości (RCN),
- geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT),
- obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:500 – 1:5000 (BDOT 500),
- bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych (BDSOG).

Tab.48. Realizacja wybranych zadań z zakresu zadań własnych gminy

Lp.	Obszar	Podsumowanie działalności w 2023 r.
1.	Podziały nieruchomości	• wydano 171 decyzji
2.	Rozgraniczenia nieruchomości	• wydano 1 decyzję
3.	Gleboznawcza klasyfikacja gruntów	• wydano 6 decyzji
4.	Nazewnictwo ulic i placów	• przygotowano 8 projektów uchwał w zakresie nazewnictwa
5.	Numeracja porządkowa nieruchomości	• nadano 247 numerów porządkowych dla budynków oraz zaktualizowano bazę ewidencji ulic i adresów

Źródło: opracowanie własne

3.2.5. Ochrona powietrza

W związku z wcześniej podjętymi przez Miasto działaniami na rzecz ograniczenia niskiej emisji, w 2023 r. kontynuowano realizację programu finansowego pn.: „Program czyste powietrze - oddech dla Opola”, dla mieszkańców zamierzających dokonać zmiany ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie proekologiczne. Celem Programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem stałym oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu, poprzez stworzenie systemu zachęt do zakupu i montażu proekologicznego ogrzewania.

Od 2020 r. zrezygnowano z udzielania dotacji do zakupu i montażu proekologicznego ogrzewania dla nowych budynków, ponieważ od 1 lipca 2018 roku obowiązuje zakaz sprzedaży starych kotłów na paliwo stałe i obecnie każdy inwestor ma obowiązek instalacji ekologicznego ogrzewania w nowym

budynku. Celem ograniczenia jeszcze bardziej niskiej emisji na terenie miasta, zrezygnowano również z udzielania dotacji do kotłów na paliwo węglowe.

W 2023 roku rozpoczęto realizację Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie, który jest finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu właściciele lokali mieszkalnych mieli możliwość otrzymania dotacji na zmianę ogrzewania opartego na paliwie stałym w lokalu na ogrzewanie proekologiczne oraz dodatkowo do zakupu i montażu w lokalu mieszkalnym: nowej instalacji c.o. i c.w.u., okien lub drzwi oddzielających lokal od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego, wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w lokalu mieszkalnym oraz wykonania dokumentacji projektowej dotyczącej powyższego zakresu.

łącznie w 2023 r. udzielono 178 dotacji (170 dotacji w ramach „Programu Czyste powietrze - oddech dla Opola”, z czego z budżetu miasta Opola udzielono dotacji na kwotę ok. 2,34 mln zł - Czyste powietrze – oddech dla Opola oraz w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie w 2023 r. udzielono dotacji 8 właścicielom lokali mieszkalnych w łącznej wysokości 58 195,23 zł.

Od 2011 r. przyznano łącznie 2 623 dotacji, w tym: 2 576 dotacji osobom fizycznym (dwóch Beneficjentów otrzymało dotacje na zmianę sposobu ogrzewania oraz na źródło wspomagające) i 45 dotacje wspólnotom mieszkaniowym, na łączną kwotę ok. 17,18 mln zł, z czego:

- 2 249 na zmianę sposobu ogrzewania,
- 136 na zakup i montaż kolektorów słonecznych,
- 57 na ekologiczne ogrzewanie w nowo wybudowanych obiektach,
- 244 na zakup i montaż pomp ciepła (w tym 7 pomp gruntowych).

Tab.49. Podstawowe dane statystyczne w obszarze ochrony powietrza w ramach udzielonych dotacji

Rok	Liczba udzielonych dotacji na wymianę źródła ciepła w danym roku	Liczba zlikwidowanych pieców/kotłów w danym roku	Liczba pieców/kotłów węglowych pozostałych do zlikwidowania na terenie Miasta Opola	Efekt ekologiczny	
				PM10 [kg/rok]	B(a)P [kg/rok]
2023	178*	203	5 485	11 779,94	6,71
2022	232**	195	5 688	10 859,89	6,19
2021	370***	368	5 883****	18 481,97	10,52
2020	286****	339	6 012	16 355,72	9,32
2019	338	377	6 351	15 000,91	8,55
2018	397	499	6 728	14 942,49	8,39
Suma	1 801	1 981	-	87 420,92	49,68

źródło: opracowanie własne.

* 8 Beneficjentów otrzymało dotację z programów : „Czyste powietrze – oddech dla Opola”, „Ciepłe mieszkanie”.

**74 Beneficjentów otrzymało dotację z programów: „Czyste powietrze - oddech dla Opola”, „Ekologiczne Opole - wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla miasta”.

***91 Beneficjentów otrzymało dotację z programów: „Czyste powietrze - oddech dla Opola”, „Ekologiczne Opole - wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla miasta”.

****30 Beneficjentów otrzymało dotację z programów: „Czyste powietrze - oddech dla Opola”, „Ekologiczne Opole - wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla miasta”.

***** Dane z inwentaryzacji źródeł niskiej emisji, zaktualizowane danymi z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W celu edukacyjno – informacyjnym w 2023 r. kontynuowano zadanie pn. „System informacyjny do monitorowania i informowania o stanie jakości powietrza dla miasta Opola w czasie zbliżonym do rzeczywistego w postaci e-usługi”, w ramach zawartej w 2022 r. umowy z firmą AIRLY Sp. z o.o., m.in. na świadczenie e-usługi w zakresie prezentowania na mapie wyników pomiarów stężeń pyłu PM10 z sieci

43 czujników. Dane z czujników wysyłane są na serwery, następnie po odpowiedniej agregacji danych i ich obliczeniu udostępniane są w formie mapy na <https://airly.eu/opole/> oraz w darmowych aplikacjach mobilnych na system Android oraz iOS. Aplikację AIRLY można pobrać bezpłatnie w sklepie z aplikacjami i na bieżąco monitorować powietrze na terenie miasta.

Dodatkowo w 2023 r. była przeprowadzona kampania edukacyjna pokazująca korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji - zwiększenie świadomości mieszkańców Opola odnośnie wykorzystywania różnych źródeł energii", w ramach kampanii zostało zorganizowane m.in. EKOSTOISKO w trakcie trwania Pikniku Rodzinnego nad Odrą w dniu 17 czerwca 2023 r. Na przedmiotowym EKOSTOISKU zorganizowane były m.in. warsztaty i prelekcje dla dzieci i dorosłych z tematyką związaną z ochroną powietrza. Ponadto przygotowane i wystawione były spektakle ekologiczne we wszystkich przedszkolach i szkołach podstawowych (klasy 1-3) publicznych na terenie Opola, łącznie zostało przedstawionych 60 spektakli. W klasach 1-3 zostały zorganizowane również warsztaty dla dzieci z wykorzystaniem zestawów odnawialnych źródeł energii. Miasto Opole brało udział w organizowanych przez Gazetę Wyborczą „Wielkim teście wiedzy o klimacie”, w ramach którego 100 uczniów ze szkół średnich w Opolu, uczestniczyło w ogólnopolskim teście wiedzy o klimacie.

W zakresie edukacji ekologicznej realizowano również kampanię edukacyjną dla wszystkich placówek oświatowych w Opolu – konkurs „Śmieci mniej - Ziemi lżej, edycja XVII.

W lutym 2018 r. został uchwalony zaktualizowany „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola”, który raz uległ zmianie w 2023 r. W ramach realizacji zadań wynikających z PGN, planowane są m.in. modernizacje miejskiej sieci ciepłowniczej, nowe przyłączenia budynków mieszkalnych do m.s.c. oraz zadania dotyczące termomodernizacji budynków publicznych i prywatnych.

Aktualnie Miasto uczestniczy w projekcie pn. *Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego* z Programu Life, który będzie trwać do końca 2024 r. W projekcie uczestniczą: Województwo Opolskie jako Lider Projektu, 42 gminy z województwa opolskiego, Politechnika Opolska, Ministerstwo Rozwoju, Kraj Morawsko-Śląski i Kraj Ołomuniecki z Republiki Czeskiej. Celem ww. projektu jest zwiększenie zdolności i poprawa jakości administracji publicznej województwa opolskiego na wszystkich poziomach, w związku z działaniami naprawczymi określonymi w Programie ochrony powietrza (POP). W ramach realizacji projektu został zatrudniony od września 2021 r. Gminny Koordynator POP. W 2023 roku przeprowadził spotkanie dla mieszkańców miasta Opola dotyczące m.in. stanu jakości powietrza i dotacji na wymianę źródeł ciepła. W ramach przeprowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych zostało wydanych 400 materiałów. Były one wydawane w Urzędzie Miasta Opola, podczas kontroli źródeł ciepła, w CDO i CAS oraz w przedszkolach i żłobkach. Udzielane zostały również porady dla mieszkańców dotyczące wymiany źródeł ciepła oraz możliwości skorzystania ze wsparcia finansowego w formie dotacji. Dodatkowo Gminny Koordynator POP wykonywał u mieszkańców w 2023 roku 6 bezpłatnych badań kamerą termowizyjną, które miały na celu wykryć wszystkie miejsca zwiększonego przenikania ciepła z budynku lub lokalu oraz pomóc w zaplanowaniu wykonania potencjalnych prac termomodernizacyjnych.

Podsumowując działania miasta w zakresie poprawy jakości powietrza, należy wskazać na wyniki „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie opolskim za 2023 r.” sporządzonej przez GIOŚ, wg tych danych jakość powietrza w Opolu w ostatnich latach ulega poprawie. Należy podkreślić, że w długoletniej historii prowadzenia pomiarów pyłu zawieszonego PM10 na terenie miasta Opola, w roku 2023 po raz pierwszy nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych tego zanieczyszczenia. Lepszy stan powietrza to efekt wymian starych kotłów na bardziej ekologiczne formy ogrzewania zarówno w Opolu, jak i w województwach sąsiednich, jednak nie bez znaczenia, są również korzystniejsze warunki meteorologiczne.

3.2.6. Ochrona przyrody i zieleni, edukacja ekologiczna

Zieleń w mieście jest bardzo ważnym elementem zrównoważonego rozwoju. Pełniąc funkcje ekologiczne, techniczne i zdrowotne, przyczynia się do poprawy warunków aerasanitarnych, obniżenia temperatury w miastach, infiltracji wód opadowych i tłumienia hałasu. Na zieleni w mieście składają się głównie parki, zieleńce, skwery, zieleni uliczna oraz lasy (komunalne, prywatne i państwowe, których powierzchnia na terenie miasta wynosi ponad 1 500 ha). Powierzchnia terenów zieleni urzędowej Opola wynosi ok. 112 ha (z wyłączeniem zieleni przyulicznej i prywatnej). Największe i najbardziej znaczące skupiska zieleni tworzyły w okresie sprawozdawczym 4 parki miejskie, tj. Park Miejski na Wyspie Bolko, Park Nadodrzański, Park Miejski na os. Armii Krajowej oraz Park 800-lecia, tereny zieleni przy tężni przy ul. Tarnopolskiej. Zieleń w mieście uzupełniały także cmentarze, zieleni osiedlowa oraz użytki ekologiczne, tj. łąki w Nowej Wsi Królewskiej, Grudzicki Grąd i Kamionka Piast. O dużej roli i wadze zieleni w mieście stanowiły także pomniki przyrody (30 pomnikowych okazów drzew).

Utrzymanie zieleni miejskiej było w 2023 r. zadaniem bardzo ważnym i obejmowało szereg prac, które miały zapewnić m.in. reprezentacyjny wygląd terenów, ale także przede wszystkim właściwy stan istniejącej roślinności (trawników, rabat, drzew i krzewów), celem zachowania ciągłości systemów ekologicznych miasta. Utrzymanie zieleni to także zapewnienie czystości i utrzymywanie urządzeń małej architektury.

Z uwagi na potrzebę zazieleniania miasta, na terenie Opola realizowano nasadzenia drzew, jako uzupełniające i stanowiące rekompensatę usuniętych drzew w mieście. Liczne miejsca w strefie reprezentacyjnej Opola zostały zagospodarowane, jako kwietniki. Na Pl. Kopernika, przy deptaku pomiędzy Zamkiem Górnym a Solarisem, na Pl. Jana Pawła II oraz ul. Krakowskiej ustawione są tzw. mobilne łąki kwietne, które mają za zadanie ukwiecać tereny, których zagospodarowanie zielenią jest ograniczone, ze względu na pełnione przez nie funkcje.

W ramach szeroko realizowanych działań z zakresu ochrony przyrody w mieście, wymienić należy:

- utrzymywanie na terenie miasta obiektów i obszarów objętych ochroną prawną, tj. pomników przyrody i użytków ekologicznych,
- przeprowadzanie zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody na terenie Opola,
- rozbudowę sieci budek lęgowych dla ptaków i budek dla nietoperzy (łącznie zamontowanych jest prawie 800 szt. budek lęgowych dla ptaków, prawie 90 szt. budek dla nietoperzy),
- ustawienie na terenie zieleni miejskiej karmników dla ptaków, zawieszenie budek lęgowych dla wiewiórek, ustawienie zimowisk dla jeży oraz domków dla owadów i poidel dla ptaków.

3.2.7. Rolnictwo i ochrona zwierząt

Na bieżąco prowadzono wszelkie sprawy, interwencje, zgłoszenia związane z rolnictwem. Dodatkowo w ramach nadzoru nad Miejską Spółką Wodną w Opolu, co roku przyznawane są dotacje na utrzymywanie rowów rolniczych (w 2023 roku dotacja wyniosła 130 tys. zł, za którą wykonano kompleksową konserwację około 14 km rowów).

Mając na uwadze dobro zwierząt, w okresie sprawozdawczym realizowany był także *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt*. W ramach programu podejmowano następujące działania: zapewnienie zwierzętom bezdomnym miejsca w Miejskim Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Opolu, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, wskazanie gospodarstw rolnych w celu zapewnienia miejsca zwierzętom gospodarskim, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych, edukacja społeczeństwa. Prowadzone też były działania polegające na odławianiu dzikich zwierząt z terenu miasta w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz zapewnienia ochrony dzikim gatunkom zwierząt.

Tab.50. **Podstawowe dane statystyczne w obszarze działalności Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt**

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Adopcja bezdomnych kotów (szt.)	231	205	156	197	219	197
2	Adopcja bezdomnych psów (szt.)	133	111	111	81	94	82
3	Adopcja bezdomnych szczeniąt (szt.)	36	30	18	4	9	24
4	Hotelowanie kotów (szt.)	7	13	9	13	13	0
5	Hotelowanie psów (szt.)	222	188	161	261	220	100

źródło: opracowanie własne

3.2.8. Gospodarka odpadami

System gospodarki odpadami komunalnymi oparty jest na przeprowadzonym przez gminę postępowaniu przetargowym. Podstawowym aktem prawnym regulującym gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie gmin jest ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W 2023 r. Miasto kontynuowało założenia systemu gospodarki odpadami komunalnymi wdrożone w latach ubiegłych.

Pracownicy Urzędu Miasta Opola sprawują nadzór nad prawidłową realizacją systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym przyjmują i wyjaśniają zgłoszenia mieszkańców w zakresie nieprawidłowości związanych z odpadami komunalnymi. W analizowanym roku wykonywane były umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów wynikające z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2025 r. Z analizy danych wynika, że w 2023 r. systemem gospodarki odpadami komunalnymi objętych było 114 490 osób, czyli o ponad 1% więcej niż w roku ubiegłym. W 2023 r. masa odebranych odpadów komunalnych nieznacznie zmalała r/r. Dotyczyło to zarówno ilości odpadów selektywnie zebranych, jak i ilości odebranych odpadów zmieszanych.

W 2023 r. dokonano zmiany lokalizacji jednego z dwóch stacjonarnych PSZOK. W październiku 2023 r. został otwarty nowy stacjonarny PSZOK przy ul. Przeskok 1 (dzielnica Groszowice), który zastąpił działający do końca 2023 r. PSZOK zlokalizowany przy ul. Podmiejskiej 69 na terenie Centrum Zagospodarowania Odpadów. Przez trzy pierwsze kwartały 2023 r. na terenie Miasta Opola funkcjonowały dwa stacjonarne PSZOK: przy ul. Podmiejskiej 69, przy ul. Kępskiej 5K (dzielnica Zakrzów), w ostatnim kwartale 2023 r. funkcjonowały trzy stacjonarne PSZOK: przy ul. Podmiejskiej 69, przy ul. Kępskiej 5K oraz przy ul. Przeskok 1.

W 2023 r. rozbudowana została infrastruktura związana z gospodarką odpadami komunalnymi o dwie gabloty MPE oraz dwa PWK. Miejskie Punkty Elektroodpadów ustawiono przy ul. Brynickiej oraz przy zbiegu ulic ul. Traugutta i ul. Gorzołki. Natomiast nowe Punkty Wymiany Książek (PWK) ustawione zostały przy ul. Parandowskiego przy urządzeniach siłowych oraz przy ul. Szczęśliwej na pętli autobusowej. Łącznie w 2023 r. na terenie Opola ustawionych było 34 punktów MPE oraz 13 PWK.

W 2023 r. kontynuowano realizację projektu pn. *Eko-nawyki dobre praktyki - gospodarka o obiegu zamkniętym*, których głównym założeniem jest szeroko rozumiana edukacja ekologiczna. Edukacja podobnie jak w roku poprzednim skierowana była na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Przeprowadzono konkurs pn. „Opolskie EkoGranty 2022/2023”, który skierowany był do publicznych przedszkoli i szkół podstawowych Opola. Zgłoszone przedszkola i szkoły zobligowane były do wykonania działań edukacyjnych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi w tym do przeprowadzenia ekolekcji w każdej grupie/klasie. Podczas trwania konkursu łącznie ponad 12,5 tony odpadów.

W 2023 r. Opole w ramach projektu „Od pralki do ula” realizowanego przy współpracy z Fundacją Odzyskaj Środowisko dołączyło do miast na Szlaku Pasiek z Recyklingu. W lipcu 2023 r. na dachu Centrum Usług Publicznych została otwarta Pasieka w Sercu Opola, która składa się z 5 uli wykonanych z elementów pochodzących z recyklingu: bęben pralki oraz drzwiczki z pralki, które służą za poidełko dla pszczoł. Kolejną inicjatywą edukacyjną była akcja „Olej zdasz, drzewko masz!”. Pod taką nazwą w 2023 r. rozpoczęła się pilotażowa, proekologiczna akcja zbiórki zużytego oleju jadalnego realizowana na terenie Opola wspólnie z firmą EMKA S.A. W ramach tej akcji w dniu 26 października 2023 r. w Opolu ustawiono 35 specjalnych pojemników do zbierania zużytego oleju jadalnego. Dodatkowo przeprowadzony został konkurs „Śmieci mniej - Ziemi lżej”. Był on adresowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół każdego typu z terenu Opola.

W 2023 r. z powodzeniem funkcjonowała ReUżytkownia, w której przeprowadzono szereg działań edukacyjnych, warsztaty, jak również zbierano surowce takie jak baterie, plastikowe zakrętki, elektroodpady, makulaturę oraz wiele innych. W 2023 roku kontynuowano główne założenia w ReUżytkowni. W 2023 r. ReUżytkownię odwiedziło 35 062 osób, co stanowi 37% wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym. Podejmowane przez Miasto działania edukacyjne są procesem ciągłym, prowadzonym na wielu płaszczyznach i skierowane do wszystkich grup wiekowych.

Tab.51. Podstawowe dane statystyczne w obszarze gospodarki odpadami w Opolu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata				
		2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba osób w gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi ⁷	112 187	111 950	111 959	113 309	114 490
2	Ilość odpadów selektywnie odebranych w stosunku do ogólnej ilości odebranych odpadów [%]	35,83	37,67	41,83	42,27	42,71
3	Waga przedmiotów, które nie stały się odpadami i trafiły do ReUżytkowni – działania GOZ [kg]	-	-	1 935	15 046	18 055
4	Waga przedmiotów, które zostały zabrane z ReUżytkowni [kg]	-	-	1 104	14 935	17 837
5	Liczba osób, które zostały przededukowane i odwiedziły ReUżytkownię	-	-	1 593	25 543	35 062
6	Liczba pkt odbioru odpadów	14 710	15 002	15 406	15 556	15 706
7	Masa odebranych odpadów w Mg, w tym:	51 880	53 307	53 601	52 504	51 512
	<i>Zmieszane odpady opakowaniowe</i>	6 627	4 914	4 639	4 643	4 585
	<i>Opakowania z papieru i tektury</i>	-	1 704 ⁸	2 783 ⁹	2 909	2 929
	<i>Opakowania ze szkła</i>	2 475	2 633	2 865	2 964	2 767
	<i>Odpady kuchenne ulegające biodegradacji</i>	6 835	8 893	9 689	9 745	9 844
	<i>Inne odpady nieulegające biodegradacji</i>	312	261	303	227	187
	<i>Niesegregowane odpady komunalne</i>	33 292	32 331	30 875	30 082	29 323
	<i>Odpady wielkogabarytowe</i>	2 339	2 571	2 447	1 934	1 877

Źródło: opracowanie własne

⁷ Liczba osób wskazana w deklaracjach jest wartością zmienną w czasie, z uwagi na możliwość opodatkowania właściciela nieruchomości z datą obowiązywania wstecz.

⁸ Opakowania z papieru i tektury wydzielone zostały ze strumienia zmieszanych odpadów opakowaniowych z dniem 1 stycznia 2020 r. poprzez wprowadzenie obowiązku selektywnego zbierania tego typu odpadów do pojemników (worków) niebieskich.

⁹ Od 1 kwietnia 2021 r. opakowania z papieru i tektury zbierane są w zabudowie jednorodzinnej do pojemników (wcześniej od 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2021 r. zbierane były w workach).

3.3. Infrastruktura, transport i inwestycje

3.3.1. Drogi i ścieżki rowerowe

Na koniec 2023 r. pod zarządem Miasta Opola było prawie 418 km dróg. Długość ścieżek rowerowych w granicach administracyjnych miasta wyniosła ok. 112 km. W końcu roku w mieście były 152 obiekty inżynierskie o łącznej długości 6,7 km, a także 207 przepustów.

Zadania miasta w obszarze dróg realizował Miejski Zarząd Dróg. Podstawowym zadaniem jednostki w okresie sprawozdawczym było planowanie, budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych w granicach administracyjnych Opola.

Tab.52. Podstawowe dane w obszarze dróg i obiektów inżynierskich (stan na koniec roku)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Długość dróg zarządzanych przez Miasto (km)	403,2	408,8	408,5*	408,3*	409,4*	417,7*
2	Długość ścieżek rowerowych w mieście (km)	90,1	93,5	103,9	108,8	112,4	112,4
3	Liczba obiektów inżynierskich (szt.)	117	118	116	144	152	152
4	Łączna długość obiektów inżynierskich (m)	5 346	5 346	5 295	6 509	6 682	6 682
5	Ilość przepustów (szt.)	165	165	187	204	207	207

Źródło: opracowanie własne; *Dodatkowo w administrowaniu Miasta znajduje się około 282 km dróg wewnętrznych

W 2023 r. realizowano zadania w zakresie inwestycji i remontów w obszarze robót drogowych i na obiektach inżynierskich, a w przypadku występowania kolizji z robotami drogowymi, również towarzyszących robót drogowych. Ponadto dokonywano odbiorów inwestycji i remontów oraz podejmowano decyzje o oddaniu drogi do eksploatacji.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano szereg inwestycji. Do najważniejszych z nich możemy zaliczyć zakończenie w ramach zadania „Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opola”, przebudowy skrzyżowania ul. Luboszyckiej z ul. Nysy Łużyckiej, w ramach której wybudowano chodniki z betonowej kostki brukowej, drogę dla rowerów z betonu asfaltowego, jezdnie, oświetlenie drogowe, wybudowano sugerowane przejście dla pieszych oraz kanalizację deszczową. Zakończono też część obejmującą rozbudowę ul. Zwierzynieckiej wraz z przebudową skrzyżowania ul. Zwierzynieckiej z pl. Wolności w Opolu – poszerzono jezdnie ul. Zwierzynieckiej i dzięki temu wprowadzono ruch dwukierunkowy, wybudowano nowe wyspy dzielące na Placu Wolności, zmieniono organizację ruchu na Małym Rynku.

W ubiegłym roku na podstawie porozumienia w sprawie wspólnej realizacji robót budowlanych przy ul. Prószkowskiej w dzielnicy Wójtowa Wieś w Opolu, polegających na budowie drogi wewnętrznej dla zabudowy wielorodzinnej, zrealizowano wspólnie z Opolskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. dwie inwestycje: „Budowa drogi dojazdowej wewnętrznej w dzielnicy Wójtowa Wieś” oraz „Budowa drogi dojazdowej do ul. Prószkowskiej wraz z budową przejścia dla pieszych”.

W 2023 r. zaprojektowano i wykonano pas jezdni do skrzyżowania z ul. 1 Maja w ul. Armii Krajowej o długości 116 m w ramach zadania „Czas na przesiadkę w Aglomeracji Opolskiej” oraz przebudowano drogę dla pieszych i rowerów o długości 365 m; w ramach zadania „Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z odwodnieniem jezdni wzdłuż ul. Jagiełły (droga 454) na odcinku od mostu na rzece Mała Panew do skrzyżowania z ul. Wolności”.

W celu poprawy bezpieczeństwa pieszych zainstalowano aktywne przejścia dla pieszych na ulicach: Gospodarczej, Wrocławskiej i Spychalskiego.

Miejski Zarząd Dróg w Opolu w ramach zadania „Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu” w okresie sprawozdawczym był w trakcie realizacji trzech ważnych inwestycji drogowych dofinansowanych z Rządowego Programu Polski Ład (zadania zakończone w 2024 r.):

- „Budowa drogi publicznej gminnej ul. Róży Wiatrów” - zadanie to obejmuje budowę nowej drogi na ul. Róży Wiatrów o długości 1,4 km, budowę nowych chodników, drogi dla pieszych i rowerów, zjazdów, nowego odwodnienia wraz z budową zbiornika retencyjnego oraz przepompowni, kanału technologicznego oraz budowę nowego oświetlenia ulicznego.
- „Centrum Przesiadkowe Opole Południe” w zakresie: „Budowa parkingu przy Wyspie Bolko” - zadanie to obejmuje budowę nowego parkingu przy kładce im. Joachima Halupczoka: 346 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, 8 miejsc dla autokarów, 16 miejsc dla osób niepełnosprawnych, 11 miejsc dla motocykli, parking dla rowerów oraz 4 miejsca dla pojazdów elektrycznych.
- „Rozbudowa drogi publicznej – ul. Krapkowickiej w rejonie skrzyżowania z linią kolejową” - zadanie to obejmuje przebudowę ul. Krapkowickiej z poszerzeniem jezdni, obniżenie poziomu jezdni pod wiaduktem kolejowym z zabezpieczeniem murami oporowymi, budowa chodnika i ścieżki rowerowej, przebudowa zjazdów indywidualnych i publicznych oraz przebudowa niezbędnej infrastruktury.

W ramach zadania „Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opola”, dofinansowanego z Rządowego Funduszu Dróg, w trakcie realizacji w okresie sprawozdawczym były jeszcze 3 zadania tj.:

- „Rozbudowa skrzyżowania ulic Prószkowska – Mehla – Wyszomirskiego z budową zatok autobusowych w Opolu” – zadanie obejmuje wykonanie nowej nawierzchni jezdni ul. Mehla o długości 429 m wraz z budową nowej kanalizacji deszczowej i przebudową zjazdów. Na skrzyżowaniu ulic Prószkowska Mehla Wyszomirskiego: poszerzenie ulicy Prószkowskiej do 7 m na długości 148 m, budowa dwóch zatok autobusowych, budowa zatoki postojowej, budowa nowych chodników po obu stronach ul. Prószkowskiej, przebudowa zjazdów oraz budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu wraz z wpięciem jej do systemu ITS.
- „Budowa dróg gminnych publicznych ul. Żytomierskiej i odcinka ul. Lwowskiej od skrzyżowania z ul. Kresową do ul. Wygonowej w Opolu” – zadanie obejmuje wykonanie nowej drogi ul. Żytomierskiej długości 262 m, nowej drogi dla pieszych po dwóch stronach jezdni, budowa zjazdów, nowego oświetlenia ulicznego oraz odwodnienia drogi. Zadanie obejmuje również budowę nowej drogi ul. Lwowskiej o długości 330 m, nowej drogi dla rowerów, nowego chodnika oraz oświetlenia. Ponadto skrzyżowanie wyniesione ulic Lwowskiej i Żytomierskiej.
- „Budowa drogi gminnej wraz z zarurowaniem rowu przydrożnego, odwodnieniem i oświetleniem przy ul. Jaśminowej i ul. Herbacianej w Opolu” - zadanie obejmuje wykonanie nowej jezdni ul. Herbacianej z kostki betonowej o dl. 193 m i nowej jezdni ul. Jaśminowej o dł. 160 m. Ponadto wybudowano nowe chodniki z kostki o dł. 312 m, wybudowano kanalizację deszczową oraz wykonano przejście dla pieszych na ul. Wolności.

Tab.53. Wybrane inwestycje na drogach/ w ciągach dróg w mieście Opolu w 2023 r.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Zakres rzeczowy, uwagi
Zrealizowane			
1	„Czas na przesiadkę w Aglomeracji Opolskiej” w zakresie „Budowy pasa do skrętu w prawo w ul. Armii Krajowej z ul. 1 Maja”	2023	W ramach zadania opracowano dokumentację techniczną oraz na jej podstawie wykonano pas jezdni do skrętu w prawo z ul. 1 Maja w ul. Armii Krajowej o długości 116 m. Przesunięto oświetlenie uliczne oraz sygnalizację świetlną wraz z jej wpięciem do systemu ITS.
2	„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 435, ul. Niemodlińskiej w zakresie poszerzenia chodnika od działki nr 69/6 do działki nr 81/2”	2023	Wykonano chodnik z betonowej kostki brukowej o pow. 248 m ² i długość 100 m, zjazdy z betonowej kostki brukowej o pow. 73 m ² , zieleń przydrożną o pow. 256 m ² , kanał technologiczny oraz oświetlenie uliczne w ilości 4 szt. słupów.
3	„Budowa drogi dojazdowej wewnętrznej w dzielnicy Wójtowa Wieś”	2023	Zadanie obejmowało budowę chodnika z betonowej kostki brukowej o pow. 426 m ² , dł. 213 m, jezdni z betonu asfaltowego o pow. 1 276 m ² , dł. 232 m, zieleń przydrożną o pow. 715 m ² , kanał technologiczny, oświetlenie drogowe w ilości 7 szt. słupów oświetleniowych oraz budowa kanalizacji deszczowej.
4	Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z odwodnieniem jezdni wzdłuż ul. Jagiełły (droga 454) na odcinku od mostu na rzece Mała Panew do skrzyżowania z ul. Wolności	2023	Zadanie obejmowało opracowanie dokumentacji technicznej oraz wykonanie drogi dla pieszych i rowerów o dł. 365 m, schodów terenowych z betonowej kostki brukowej, muru oporowego, bariery drogowej U-11a oraz gabionu kamiennego .
5	„Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opolu w zakresie Przebudowa skrzyżowania ul. Nysy Łużyckiej – drogi wojewódzkiej nr 435 z ul. Luboszycką – drogą powiatową nr 1703 O i odcinka ul. Nysy Łużyckiej od ul. Luboszyckiej do ul. Sienkiewicza”	2023	W ramach zadania wybudowano chodniki z betonowej kostki brukowej o pow. 671,10 m ² , dł. około 220 m, drogę dla rowerów z betonu asfaltowego o pow. 68,74 m ² o dł. 27 m, jezdnie o pow. 708 m ² , dł. około 266 m, zieleń przydrożna o pow. 385,60 m ² , bariery betonowe, oświetlenie drogowe w ilości 2 szt. słupów, wybudowano sugerowane przejście dla pieszych oraz kanalizację deszczową.
6	„Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opolu w zakresie „Rozbudowa ul. Zwierzynieckiej w Opolu”	2023	W ramach zadania poszerzono jezdnie ul. Zwierzynieckiej i dzięki temu wprowadzono ruch dwukierunkowy, wybudowano nowe wyspy dzielące na Placu Wolności, zmieniono organizację ruchu na Małym Rynku. Łącznie wykonano chodniki o powierzchni 855 m ² , doświetlenie przejścia dla pieszych oraz przesunięcie kanalizacji deszczowej.
7	„Budowa drogi dojazdowej do ul. Prószkowskiej wraz z budową przejścia dla pieszych ”	2023	Wykonano brakujący fragment jezdni między ul. Prószkowską a ul. Nastrojową o pow. 254 m ² dł. 46 m, chodnik z kostki betonowej o pow. 96 m ² o dł. 48 m, przejście dla pieszych z sygnalizacją świetlną, kanał technologiczny o dł. 39,62 m, kanalizację deszczową oraz oświetlenie drogowe w ilości 3 szt. słupów.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Zakres rzeczowy, uwagi
8	„Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez budowę wyniesionego przejścia dla pieszych na ul. Gospodarczej w Opolu”;	2023	Zbudowano wyniesione przejścia dla pieszych na ul. Gospodarczej na wysokości wejścia do Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 w Opolu wraz z inteligentnym systemem aktywnego doświetlenia LED, zasilanego z panelu fotowoltaicznego. Zadanie współfinansowane z dotacji Urzędu Wojewódzkiego w Opolu w ramach Programu Razem Bezpieczniej.
9	Inwestycje Budżetu Obywatelskiego realizowane z funduszy Rad Dzielnicy	2023	„Montaż aktywnych przejść dla pieszych – bezpieczny pieszy” - w zakresie zadania wykonano aktywne przejścia dla pieszych na ul. Wrocławskiej i ul. Spychalskiego w Opolu.
W trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego			
1	Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu	2022-2024	W ramach zadania realizowane są inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> • „Budowa drogi publicznej gminnej ul. Róży Wiatrów” - budowa nowej drogi publicznej gminnej oraz wypłata odszkodowań za przejęte grunty; • „Budowa parkingu przy Wyspie Bolko” - budowa miejskiego parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, kanalizacja deszczowa itp.); • „Rozbudowa drogi publicznej – ul. Krapkowickiej w rejonie skrzyżowania z linią kolejową” - przebudowa nawierzchni drogi z poszerzeniem jezdni, obniżenie poziomu jezdni pod wiaduktem kolejowym z zabezpieczeniem murami oporowymi, budowa chodnika i ścieżki rowerowej, przebudowa zjazdów indywidualnych i publicznych oraz przebudowa niezbędnej infrastruktury.
2	„Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opola”	2023-2024	W ramach zadania realizowane są inwestycje: <ul style="list-style-type: none"> • „Budowa drogi gminnej przy ul. Jaśminowej i ul. Herbacianej”; • „Budowa dróg gminnych ul. Żytomierskiej i odcinka ul. Lwowskiej od skrzyżowania z ul. Kresową do ul. Wygonowej”; • „Rozbudowa skrzyżowania ulic Prószkowska - Mehla - Wyszomirskiego z budową zatok autobusowych w Opolu”.
3	Przebudowa odcinków ulicy 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej wraz ze zmianą organizacji ruchu na ulicach sąsiednich	2023-2024	Zadanie obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzgodnieniami i uzyskaniem decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej, a następnie realizację przebudowy ulicy 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej.

Źródło: opracowanie własne

W ubiegłym roku wykonywano również zadania związane z eksploatacją i konserwacją dróg oraz obiektów inżynierskich, w tym mostów. Zadania te objęły bieżące utrzymanie i remonty bieżące, zarówno na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz wewnętrznych.

W 2023 r. udało się zrealizować ważne remonty wpływające znacząco na poprawę stanu technicznego jezdni tj. „Remont nawierzchni wiaduktu drogowego nad linią kolejową nr 144 w ciągu ul. Reymonta” o powierzchni 1 065 m² oraz „Remont nawierzchni jezdni w ciągu drogi krajowej ul. Powstańców Warszawskich w Opolu” o długości 1 465 m i powierzchni 13 300 m².

Realizowano również prace w zakresie poprawy bezpieczeństwa pieszych na chodnikach. W okresie sprawozdawczym powierzchnia wykonanych remontów nawierzchni jezdni wyniosła ponad 71 tys. m², zaś chodników wyniosła prawie 6 tys.m².

Tab.54. Dane dotyczące zadań związanych z eksploatacją i konserwacją dróg oraz obiektów inżynierskich w mieście Opolu w 2023 r. wg typu drogi

Lp.	Typ drogi	Powierzchnia wykonanych nawierzchni	Przykładowe inwestycje
1	Drogi krajowe	17 678 m ²	<ul style="list-style-type: none"> wymiana nawierzchni jezdni na ul. Powstańców Warszawskich o pow. 13 300 m², remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych o pow. 4 378 m².
2	Drogi wojewódzkie	11 772 m ²	<ul style="list-style-type: none"> wymiana nawierzchni wiaduktu drogowego nad linią kolejową nr 144 w ciągu ul. Reymonta o pow. 1 065 m², remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych o pow. 10 707 m².
3	Drogi powiatowe	13 677 m ²	<ul style="list-style-type: none"> remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych o pow. 13 677 m².
4	Drogi gminne	12 247 m ²	<ul style="list-style-type: none"> wymiana nawierzchni jezdni na: ul. Hlouszka pow. 681 m², ul. W. Łokietka pow. 655 m², ul. Katowickiej pow. 1 248 m², ul. Pasiecznej pow. 668 m² i ul. Maków pow. 257 m², ul. Wawrzyńca Świerzego pow. 572 m². remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych o pow. 8 166 m².
5	Drogi wewnętrzne	15 678 m ²	<ul style="list-style-type: none"> wymiana nawierzchni jezdni na: ul. Ks. S. Wyszyńskiego, pow. 394 m², ul. K. J. „Ostroga” pow. 642 m², remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych o pow. 14 642 m².

Źródło: opracowanie własne

Tab.55. Powierzchnia wykonanych nawierzchni chodników wg typu drogi w 2023 r. w Opolu

Lp.	Typ drogi	Powierzchnia wykonanych nawierzchni
1	Drogi krajowe	110 m ²
2	Drogi wojewódzkie	820 m ²
3	Drogi powiatowe	450 m ²
4	Drogi gminne	3 866 m ²
5	Drogi wewnętrzne	405 m ²

Źródło: opracowanie własne

Na wszystkich kategoriach dróg wykonano roboty związane z ustawieniem, demontażem i prostowaniem słupków drogowych, montażem i demontażem tablic, montażem i demontażem tarcz znaków, myciem tarcz znaków, wykonaniem opasek z bednarki na słupy oświetleniowe, montażem i demontażem tymczasowego oświetlenia, montażem i demontażem barier energochłonnych, montażem i demontażem pylonów, montażem i demontażem wygradzenia łańcuchowego, malowaniem słupów, naklejaniem etykiet, ustawieniem i demontażem zapór, montażem i demontażem progu zwalniającego, montażem i demontażem lusterek drogowych. Na wszystkich kategoriach dróg odnowiono oznakowanie poziome cienkowarstwowe, grubowarstwowe, chemoutwardzalne (np. przejścia dla pieszych, linie na skrzyżowaniach, linie segregacyjne i krawędziowe ciągłe i przerywane).

W okresie sprawozdawczym prowadzono także prace na obiektach inżynierskich. W 2023 roku w ramach bieżącego utrzymania obiektów inżynierskich wykonano m. in.:

- zabezpieczenie antykorozyjne stalowej balustrady na klapie chodnikowej od strony południowej, wiadukt nad LK277 Opole Groszowice - Wrocław Brochów w ciągu ul. J. i R. Kowalczyków,
- naprawę betonowej kapy chodnikowej w rejonie studzienki rewizyjnej - most nad rzeką Odrą w ciągu ul. Nysy Łużyckiej,
- naprawę ekranów przeciwporażeniowych na wiadukcie nad LK144 Tarnowskie Góry - Opole Główne w ciągu ul. Armii Krajowej,
- utrzymanie czystości na obiektach inżynierskich, w tym oczyszczenie wpustów, przepustów, dylatacji, poręczy, nisz pod łożyskowych i barier poręczy,
- naprawę rur odwodnienia mostu nad kanałem Ulgi w ciągu ul. Spychalskiego,
- montaż balustrady przy przepuście w ciągu ul. Strażackiej,
- naprawę powierzchni betonowych wraz z zabezpieczeniem antykorozyjnym przęseł wiaduktów na drodze powiatowej 1707, ul. Głogowska w ciągu ul. Wschodniej,
- regulację wpustów deszczowych na wiadukcie w ciągu Obwodnicy Północnej DK 94C nad linią kolejową nr 277 Opole Groszowice – Wrocław Brochów.

W okresie sprawozdawczym Miasto (MZD) realizowało także inne zadania w obrębie pasa drogowego. Przedsięwzięcia te obejmowały:

- koordynowanie robót prowadzonych w obrębie pasa drogowego,
- uzgadnianie dokumentacji technicznej w zakresie określonym przepisami prawa,
- zapewnienie utrzymania i ochrony zieleni w pasie drogowym oraz realizację zadań z zakresu eksploatacji, utrzymania i ochrony terenów zieleni znajdujących się poza pasami drogowymi dróg publicznych (parki, skwery, zieleńce z wyłączeniem cmentarzy, lasów komunalnych i form ochrony przyrody), na gruntach będących we władaniu Gminy Opole, a przekazanych w tym celu Miejskiemu Zarządowi Dróg,
- zapewnienie oczyszczania i utrzymania porządku w liniach rozgraniczających drogi oraz realizację zadań związanych z interwencyjnym sprzątnięciem terenów będących we władaniu Gminy Opole, bez ustalonego zarządcy,
- realizację zadań związanych z korzystaniem przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych, w tym budowa, przebudowa i remont,
- prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem umów na obsługę funkcjonowania Strefy Płatnego Parkowania w mieście Opolu, w tym prowadzenie bezpośredniej współpracy z administratorem strefy oraz windykacja należności z tytułu dochodów budżetowych w zakresie opłat dodatkowych za ich nieuiszczenie oraz kierowanie spraw do organu egzekucyjnego.

W okresie sprawozdawczym do zadań Miasta należało również usuwanie pojazdów z dróg na podstawie art. 130a ustawy *Prawo o ruchu drogowym*. W 2023 r. na zlecenie miasta Opola usuwaniem pojazdów z dróg na podstawie art. 130a ustawy *Prawo o ruchu drogowym* zajmował się Zakład Komunalny Sp. z o.o. W ubiegłym roku nastąpił po raz kolejny wzrost liczby usuwanych pojazdów z dróg miasta (374 pojazdów w 2023 r. w porównaniu do 335 pojazdów w 2022 r., do 292 pojazdów w 2021 r. i 247 pojazdów w 2020 r.). Rok 2023 był pierwszym pełnym rokiem po pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, więc można go bezpośrednio porównać do 2019 r. czyli ostatniego pełnego roku przed jej wybuchem. Liczba usuniętych pojazdów z dróg nieznacznie (o 11 aut) przekroczyła liczbę z 2019 r., który dotychczas był rekordowym rokiem pod tym względem. Najczęstsze powody usunięcia pojazdu to nadal niewłaściwe parkowanie, zagrożenie bezpieczeństwu ruchu drogowego, kierowanie pojazdem bez wymaganych uprawnień oraz jazda pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

W 2023 r. realizowano również zadania związane z usuwaniem pojazdów na podstawie art. 50 a *Prawa o ruchu drogowym*. Podstawą do usunięcia pojazdu był brak tablic rejestracyjnych oraz stan techniczny, który wskazywał na ich długotrwałe nieużytkowanie. Ilość usuniętych pojazdów utrzymuje się na podobnym poziomie od 2021 r. i jest uzależniona od posiadanych środków finansowych na pokrycie kosztów holowania i parkowania.

Tab.56. **Podstawowe dane dotyczące pojazdów usuniętych z dróg**

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba pojazdów usuniętych z dróg miasta na podstawie art. 130a ustawy <i>Prawo o ruchu drogowym</i>	317	363	247	292	335	374
2	Liczba pojazdów usuniętych z dróg miasta na podstawie art. 50a ustawy <i>Prawo o ruchu drogowym</i>	34	31	32	22	20	21

Źródło: opracowanie własne.

3.3.2. Infrastruktura techniczna

Miasto Opole w okresie sprawozdawczym realizowało zadania związane z bieżącą eksploatacją oraz rozbudową sieci oświetlenia miejskiego oraz miejskiej kanalizacji deszczowej. Ponadto realizowało oraz nadzorowało czynności związane z eksploatacją: miejskiej kanalizacji deszczowej, rowów komunalnych, fontann, miasteczka ruchu drogowego, tężni solankowej, ścieżek rowerowych zlokalizowanych poza pasami drogowymi oraz cmentarzy.

W końcu 2023 r. będąca w eksploatacji sieć oświetleniowa, stanowiąca własność miasta, liczyła ok. 11 tys. punktów oświetleniowych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba oprav wzrosła o 5%. W mieście eksploatowanych jest przez Wydział Infrastruktury Technicznej i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Opola ponadto 42 km rowów komunalnych, ok. 309 km sieci kanalizacji deszczowej, 8 fontann, tężnia solankowa, miasteczko ruchu drogowego, ok. 7,6 km ciągów pieszo – rowerowych zlokalizowanych poza pasem drogowym, a także 17 cmentarzy komunalnych.

Tab.57. Podstawowe dane statystyczne w obszarze infrastruktury technicznej

Lp.	Nazwa wskaźnika		Lata					
			2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Sieć oświetleniowa stanowiąca własność miasta [szt.]	słupy	7864	8 137	8 439	8 610	8613	8626
		oprawy	9 416	9 904	10 206	10 500	10 509	11 030
2	Rowy komunalne [km]		41	41	41	41	41	42
3	Fontanny [szt.]		6	8	8	8	8	8
4	Cmentarze komunalne [szt.]		17	17	17	17	17	17
5	Kanalizacja deszczowa – szacunkowo [km]		200	200	200	200	305	309,4
6	Tężnia solankowa		-	-	-	-	-	1
7	Ciągi pieszo-rowerowe poza pasem drogowym [km]		7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6

Źródło: opracowanie własne.

W dalszym ciągu realizowano **Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023**, w ramach którego udzielane jest wsparcie na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej. Celem programu jest poprawa warunków korzystania z Rodzinnych Ogródów Działkowych przez obecnych działkowców, jak również zwiększenie dostępności lokalnej do ROD. Stowarzyszenie ogrodowe, którego funkcjonowanie jest uregulowane w MPZP lub w studium zagospodarowania przestrzennego oraz działające na terenie Miasta Opole może ubiegać się o dofinansowanie konkretnego działania nie częściej niż raz w roku. Przyznawana dotacja na zadania realizowane w danych ROD stanowi nie więcej niż 50% wartości realizowanego zadania, lecz nie więcej niż 100 tys. zł w danym roku budżetowym ROD. W 2023 r. udzielono dotacji sześciu ROD działającym w ramach Polskiego Związku Działkowców oraz ogrodowi działkowemu prowadzonemu przez Stowarzyszenie Ogrodowe Nowa Wieś Królewska, na łączną kwotę ok. 385 tys. zł.

Tab.58. Dane dotyczące realizacji **Programu rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023**, którym przyznano dotację z budżetu Miasta Opola na dofinansowanie zadań dla ROD w 2023 r.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia ogrodowego / nazwa ROD	Nazwa zadania	Całkowity koszt zadania wskazany we wniosku [zł]	Przyznana kwota dotacji [zł]
1	PZD / ROD Kopciuszek	Naprawa linii napowietrznej niskiego napięcia dla ROD; Zakup wyposażenia ogrodu: biura, pomieszczeń gospod., narzędzi ogrodowych	150.000,00	75.000,00
2	PZD / ROD Kolejarz	Montaż instalacji fotowoltaicznej	140.000,00	70.000,00
3	PZD / ROD Stokrotka	Wykonanie sieci wodociągowej Etap V/2023 w ROD „Stokrotka” w Opolu	401.500,00	100.000,00
4	PZD / ROD Chabry	Utwardzenie dwóch placów na terenie ogrodu pod kontenery na odpady	14.760,00	7.380,00
5	Stowarzyszenie Ogrodowe NWK	Wykonanie przewiertu sterowanego i zabudowanie rury wodociąg. (...) – działki ul. Marka z Jemielnicy	40.000,00	20.000,00
6	PZD / ROD Oaza	Odtworzenie rowu, naprawa przepustów z zamontowaniem klap zwrotnych	41.706,80	20.853,40
7	PZD / ROD Działkowiec Opolski	Modernizacja hydroforni ogrodu – etap I	200.000,00	100.000,00

Źródło: opracowanie własne.

Rozbudowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej realizowana jest w imieniu Gminy Opole przez Spółkę Wodociągi i Kanalizacja w Opolu Sp. z o.o. w oparciu o zatwierdzony przez Radę Miasta Opola Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych.

Tab.59. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (dane WIK)

Lp.		Lata					Uwagi
		2019	2020	2021	2022	2023	
1	Długość sieci wodociągowej /km/ - budowa	13,4	9,8	7,9	9,4	5,5	Stan na koniec roku: 496,3 – w Opolu, długość sumaryczna sieci WIK 511,8
2	Długość sieci kanalizacji sanitarnej /km/ - budowa	2,5	6,9	6,5	5,7	1,5	Stan na koniec roku: 505,6 – w Opolu, długość sumaryczna sieci WIK 668,5

Źródło: opracowanie własne

Rada Miasta Opola Uchwałą Nr XIV/249/19 z dnia 4 lipca 2019 r. z późn. zm. przyjęła również wsparcie finansowe inwestycji – przebudowy Polderu Żelazna. Realizacja zadania miała na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Opola w rejonie ul. Partyzanckiej, w tym zabezpieczenie Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przy ul. Północnej. W związku z nowelizacją ustawy Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie stało się stroną umów przedsięwzięć inwestycyjnych m.in. współfinansowanych ze środków unijnych. W 2021 r. wyłoniono wykonawcę I etapu prac budowlanych w zakresie inwestycji pn. „Budowa i przebudowa wałów przeciwpowodziowych zamykających wraz z budową i przebudową obiektów towarzyszących”, który uległ zmianie w 2023 r. oraz w 2021 r. wyłoniono wykonawcę prac budowlanych w zakresie inwestycji pn. „Przebudowa przepompowni Żelazna wraz z przebudową obiektów towarzyszących”. Wydatkowane z budżetu Miasta Opola środki stanowiły wkład własny Miasta Opola na rzecz inwestycji. Zadanie było także współfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane w grudniu 2023 r., a Miasto Opole w 2023 r. współfinansowało inwestycję w kwocie 14 268 820, 17 zł.

W 2023 r. zrealizowano szereg inwestycji w zakresie budowy oświetlenia i sieci kanalizacji deszczowej, a w szczególności:

- oświetlenie parkingu przy ul. Cmentarnej i Domańskiego,
- przebudowę drogi w zakresie budowy oświetlenia ulicy Opolskiej – etap II,
- modernizację oświetlenia przy ul. Budowlanych,
- wykonanie przebudowy kanalizacji deszczowej w ul. Partyzanckiej.

W 2023 r. realizowane były również zadania w zakresie planowanych inwestycji oświetleniowych i związanych z modernizacją sieci kanalizacji deszczowej, polegające na opracowaniu dokumentacji technicznych, dla takich zadań jak:

- przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia ul. Brzegowej w okolicy stadionu "Groszmal",
- wykonanie projektu oświetlenia ul. Rajskiej - Dzielnica XII,
- przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia wzdłuż ul. Krzanowickiej od nr 31 do ul. Czarnowąskiej - Dzielnica II,
- wykonanie dokumentacji technicznej dot. modernizacji kanału deszczowego Ø500 przy ul. Jagiełły,
- wykonanie dokumentacji technicznej dot. przebudowy kanału deszcz. przy ul. Budowlanych 52,
- wykonanie dokumentacji techn. dot. przebudowy wylotu kanalizacji deszczowej przy ul. Kurpiowskiej.
- wykonanie dokumentacji technicznej dot. przebudowy przepompowni w ul. Oświęcimskiej.

Tab.60. Realizacja wybranych działań w obszarze infrastruktury technicznej w 2023 r.

Działania inwestycyjne		
Lp.	Zadanie	Opis realizacji
1	Budowa oświetlenia parkingu przy ul. Cmentarnej i Domańskiego	Budowa oświetlenia parkingu. W zakresie inwestycji wykonano 4 punkty oświetleniowe.
2	Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia ulicy Opolskiej – etap II	W ramach zadania zostały wykonane prace polegające na przebudowie drogi w zakresie budowy oświetlenia. Podczas realizacji etapu II wybudowano 13 latarni oświetleniowych.
3	Modernizacja oświetlenia przy ul. Budowlanych	Wymiana istniejących opraw sodowych na oprawy oświetleniowe typu LED, na odcinku od przejazdu kolejowego do ul. Harcerskiej w ilości 37 szt. opraw.
4	Przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Partyzanckiej	W ramach zadania zostały wykonane prace związane z przebudową kanalizacji deszczowej w ul. Partyzanckiej.
Działania projektowe		
1	Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia ul. Brzegowej w okolicy stadionu "Groszmal" - Dzielnica VII	W ramach zadania zlecono wykonanie projektu przebudowy drogi w zakresie budowy oświetlenia ul. Brzegowej w okolicy stadionu "Groszmal".
2	Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia przy ulicy Rajskiej - Dzielnica XII	W ramach zadania została wykonana dokumentacja pn. Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia przy ulicy Rajskiej.
3	Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia wzdłuż ul. Krzanowickiej od nr 31 do ul. Czarnowąskiej - Dzielnica II	W ramach zadania została wykonana aktualizacja dokumentacji pn. Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia wzdłuż ul. Krzanowickiej od nr 31 do ul. Czarnowąskiej.
4	Modernizacja kanału deszczowego Ø500 przy ul. Jagiełły w Opolu	Wykonano dokumentację techniczną pn. Modernizacja kanału deszczowego Ø500 przy ul. Jagiełły w Opolu.
5	Przebudowa kanału deszczowego przy ul. Budowlanych 52 w Opolu	Wykonano dokumentację techniczną pn. Przebudowa kanału deszczowego przy ul. Budowlanych 52 w Opolu.
6	Przebudowa wylotu kanalizacji deszczowej przy ul. Kurpiowskiej w Opolu	W ramach zadania została wykonana dokumentacja techniczna pn. Przebudowa wylotu kanalizacji deszczowej przy ul. Kurpiowskiej w Opolu.
7	Przebudowa przepompowni w ul. Oświęcimskiej w Opolu	W ramach zadania została wykonana dokumentacja techniczna pn. Przebudowa przepompowni w ul. Oświęcimskiej w Opolu.

Źródło: opracowanie własne

W 2023 r. Geolog Miejski prowadził 13 spraw należących do właściwości powiatowej administracji geologicznej, wynikających z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, w tym m.in. zatwierdził 3 projekty robót geologicznych, zatwierdził 2 dokumentacje geologiczne oraz prowadził 8 spraw związanych z udzieleniem informacji geologicznej.

Dodatkowo w roku sprawozdawczym wydano 93 warunki w zakresie możliwości podłączenia projektowanej kanalizacji deszczowej do istniejącej sieci oraz dokonano 39 uzgodnień projektów dotyczących sieci kanalizacji deszczowej.

Miasto Opole w ramach zadania zleconego jednostkom samorządu terytorialnego ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wypłaciło 4 rekompensaty oraz 9 wyrównań dla przedsiębiorstw energetycznych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ww. ustawy, w łącznej wysokości 3.174.510,48 zł.

Miasto podejmowało również, jako zadanie własne, działalność w zakresie telekomunikacji w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb Wspólnoty. Urząd Miasta realizował zadania z zakresu rozwoju Optycznej Sieci Teleinformatycznej Opola (OSTO). Działalność ta objęła m.in. realizację dokumentacji

projektowo-kosztorysowych rozbudowy sieci OSTO. Zakres działalności obejmował również nadzór oraz odbiór prac teletechnicznych związanych z zadaniami dot. rozbudowy ul. Zwierzynieckiej w Opolu, przebudowy placu dworcowego" oraz budowy "Centrum Przesiadkowe Opole Południe". Do zakresu działalności należał również udział w przygotowaniach Opisu Przedmiotu Zamówienia dla zadań polegających na opracowaniu kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowych realizowanych przez Miejski Zarząd Dróg w Opolu, a także udział w naradach koordynacyjnych projektowanych sieci i uzbrojenia terenu. Ponadto, nadzorowano prace polegające na remontach oraz budowach dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych w zakresie istniejącej infrastruktury sieci OSTO.

W okresie sprawozdawczym osiągnięto poniższe wskaźniki realizacji:

- a) wybudowano: kanalizacja teletechniczna: 0,317 km otworów; kanalizacja wtórna: 0,107 km otworów; studnie teletechniczne: 2 szt.; kable światłowodowe: 0,841 km,
- b) wydzierżawiono: kanalizacja teletechniczna: 4,234 km otworów.

Tab.61. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sieci teletechnicznych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata				
		2019	2020	2021	2022	2023
1	Długość wybudowanej kanalizacji teletechnicznej [w kmotw]	56,2	58,0	58,2	61,1	61,4
2	Długość wybudowanej linii światłowodowej [w km]	53,7	54,2	54,6	62,3	63,2
3	Liczba jednostek podłączonych do sieci OSTO	59	60	60	61	61
4	Liczba jednostek korzystających z usługi dostępu do Internetu za pośrednictwem sieci OSTO	31	29	29	30	30
5	Liczba obowiązujących umów na dzierżawę infr. sieci OSTO	-	-	6	8	12

Źródło: opracowanie własne

W celu podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa Urząd Miasta Opola przystąpił do Systemu zarządzania cyberbezpieczeństwem S46 – projektu Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego, który ma za zadanie przyczynić się do podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa i skuteczniejszego zwalczania cyberzagrożeń. Istotą tego ogólnokrajowego systemu komunikacyjno-analityczno-wizualizacyjnego jest wspieranie zgłaszania i obsługi incydentów, wymianę informacji i rozwój współpracy pomiędzy uczestnikami Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa w ramach inicjatywy REACT-EU.

Ponadto, Miasto prowadzi i aktualizuje na bieżąco System Informacji Przestrzennej Urzędu. W tym celu w okresie sprawozdawczym realizowano specjalistyczne naloty fotogrametryczne z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych, w celu pozyskania wysokiej jakości zdjęć. Objęły one ponad 56% powierzchni miasta. Jednocześnie system ten jest nieustannie rozwijany. Ostatnimi nowościami są: mapa ewidencji azbestu, mapa wizualizująca dane dotyczące kotłów zasilanych paliwami stałymi, mapa z lokalizacjami lokali wyborczych oraz informacją o lokalu dla każdego adresu. Miasto przekazuje dane przestrzenne za pośrednictwem portalu danych www.dane.gov.pl do czego jest zobowiązane przez ustawę o otwartych danych i ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego.

W 2023 r. Miasto przystąpiło do tworzenia Opolskiego Klastra Energii. Opole i miejskie spółki podpisały w listopadzie list intencyjny w zakresie porozumienia służącego budowaniu lokalnego bezpieczeństwa energetycznego i gospodarki niskoemisyjnej. Celem przedsięwzięcia jest integracja podmiotów związanych z sektorem energetycznym i odnawialnych źródeł energii oraz branż, których działalność produkcyjna, usługowa, badawcza i naukowa sprzyja zapewnieniu zrównoważonego rozwoju środowiska lokalnego. Klastr będzie zajmował się współpracą w zakresie wytwarzania, magazynowania, równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji energii elektrycznej lub paliw. W skład

porozumienia wchodzi Miasto Opole i spółki: Energetyka Ciepła Opolszczyzny, Zakład Komunalny, Wodociągi i Kanalizacja, Park Naukowo-Technologiczny oraz Miejski Zakład Komunikacyjny.

3.3.3. Komunikacja miejska

Komunikacja miejska w Opolu świadczona była w okresie sprawozdawczym przez jednego operatora – należący w 100% do miasta Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu. Na ul. Luboszyckiej znajduje się jedyna zajezdnia MZK Sp. z o.o., która jest wyposażona w halę napraw z podnośnikiem dla autobusów przegubowych, stację diagnostyczną, lakiernię i myjnię, a także ładowarki do autobusów elektrycznych. Spółka zobowiązana była do świadczenia usług przewozowych w granicach administracyjnych Opola oraz w granicach administracyjnych gmin, z którymi Miasto podpisało porozumienia międzygminne. Liczby kursów na liniach obsługujących obszary 3 gmin objętych porozumieniami międzygminnymi (Dąbrowa, Komprachcice i Prószków) ustalane są z samorządami tych gmin. Partycypują one w kosztach komunikacji miejskiej realizowanej na swoim terenie.

W 2023 r. długość linii komunikacji miejskiej wyniosła 348 km, z czego w Opolu 328 km, a poza nim 20 km. W trakcie roku nastąpiły spore zmiany w funkcjonowaniu linii autobusowych. Z początkiem roku z uwagi na ograniczenia budżetowe zawieszono wszystkie 5 linii nocnych, pozostawiając 18 linii dziennych. Od września natomiast, po analizie całej sieci połączeń i dostępności środków, przywrócono dwie, zmodernizowane linie nocne oraz uruchomiono nową linię przyspieszoną łączącą wschód z zachodem miasta. Na koniec roku funkcjonowało zatem 21 linii autobusowych, a 4 z nich obejmowały także obszar gmin sąsiednich. Łącznie w komunikacji miejskiej wykonano prawie 5,8 mln wozokilometrów tj. o ok. 1,7 % mniej niż rok wcześniej. Zwiększenie długości tras linii w Opolu wynikało z uruchomienia nowej linii nr 1 oraz rozpoczęcia obsługi Centrum Usług Publicznych linią nr 3, natomiast zmniejszenie liczby kilometrów poza granicami Opola wynikało z modyfikacji przebiegu linii w Gminie Komprachcice. Na funkcjonowanie komunikacji miejskiej przeznaczono w formie rekompensaty 62,8 mln złotych, czyli o 3,8 mln zł więcej niż w 2022 r.

Tab. 62. Podstawowe dane statystyczne w obszarze komunikacji miejskiej

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Długość linii komunikacji miejskiej w km, w tym:	328	340	338	342	338	348
	<i>w Opolu</i>	304	309	307	312	314	328
	<i>poza Opolem</i>	24	31	31	31	24	20
2	Liczba linii komunikacji miejskiej	23	23	23	23	23	21
	<i>w tym poza Opolem</i>	3	5	5	5	4	4
3	Liczba wozokm wykonywanych w komunikacji miejskiej [w mln]	5,8	5,9	5,6	5,7	5,9	5,8
4	Kwota rekompensaty na funkcjonowanie komunikacji miejskiej [w mln zł]	43,9	47,3	46,2	48,8	59,0	62,8

Źródło: opracowanie własne

Miasto Opole kontynuowało w 2023 r. inwestycje w obszarze komunikacji miejskiej. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. zakupił 6 elektrobusów o długości 12 m i 2 elektrobusy o długości 18 m oraz wybudował pantografową stację ładowania na pętli na ul. Pużaka, a także 4 szt. dwustanowiskowych ładowarek typu plug-in na zajezdni wraz z ładowarką serwisową. Autobusy elektryczne rozpoczęły obsługę pasażerów w grudniu 2023 r.

3.3.4. Inwestycje poza pasem drogowym i oświatą

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało szereg inwestycji poza pasem drogowym. Były to zarówno inwestycje w obszarze rewitalizacji miasta, zagospodarowania przestrzeni publicznej, czy też w zakresie transportu publicznego. Duża część zadań została zrealizowana w ramach okresu sprawozdawczego, a część z nich w tym okresie się rozpoczęła. Wykaz wybranych inwestycji, wraz z ich krótkim opisem, przedstawiono w tab. 63.

Tab. 63. Przykładowe inwestycje zrealizowane i realizowane w 2023 r.

Zdjęcia	Krótki opis inwestycji/ przedsięwzięcia
Budowa Centrum Usług Publicznych w Opolu	
	<p>CUP w Opolu zostało oficjalnie otwarte w maju 2023 r. W ramach inwestycji, która rozpoczęła się w 2020 r. powstał nowoczesny budynek z czterema kondygnacjami naziemnymi i jedną podziemną, w której mieści się parking.</p> <p>Do budynku CUP przeniesiono te wydziały z Urzędu Miasta i jednostki mu podległe, które w zakresie swoich kompetencji, mają obsługę klienta. Do czasu zrealizowania inwestycji, wszelkie sprawy urzędowe mieszkańcy, przedsiębiorcy byli zmuszeni załatwiać w kilku lokalizacjach.</p> <p>W nowym budynku zarówno praca urzędników jak i załatwianie spraw przez mieszkańców odbywa się w komfortowych i nowoczesnych warunkach, a petenci mogą załatwiać kilka różnych spraw kompleksowo w jednym miejscu.</p>
Budowa tężni solankowej	
	<p>Obiekt uroczystie otwarto w kwietniu 2023 r. Wybudowana tężnia ma 31 metrów długości, ponad 4 metry szerokości i 8 metrów wysokości. Wraz z otaczającą pergolą ze strefami inhalacyjnymi konstrukcja zajmuje łączny obszar ponad 532 m kw. Jest to największy tego typu obiekt na Opolszczyźnie. Zrealizowana inwestycja pozytywnie wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców, którzy zyskali nowoczesną przestrzeń rekreacyjno-relaksacyjną na obszarze jednego z największych osiedli mieszkaniowych w Opolu.</p> <p>W bezpośrednim sąsiedztwie tężni utworzono strefę relaksu, w ramach której wydzielone zostały cztery przestrzenie o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym wraz z integracyjnym placem zabaw.</p> <p>W ramach inwestycji zamontowano monitoring i oświetlenie, a także wykonano nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych.</p>
Przebudowa fontanny multimedialnej na terenie Stawu Zamkowego w Opolu	
	<p>Fontannę uruchomiono na początku maja 2024 r.</p> <p>W 2023 r. zrealizowano procedurę przetargową, zawarto umowę na zadanie oraz realizowano prace budowlano-montażowe. W roku sprawozdawczym zrealizowano zakres oparty na robotach rozbiórkowych istniejącej płyty dennej i podkładu misy fontanny oraz pracach żelbetowych. Wykonano instalację tłoczną i instalację odwodnienia niecki fontanny i niecki stawu.</p> <p>Inwestycja jest współfinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.</p>

Zdjęcia	Krótki opis inwestycji/ przedsięwzięcia
Plac „Kory” Olgi Sipowicz w Opolu	
	<p>Budowę placu zakończono w 2023 r. Położony jest on bezpośrednio przed głównym dworcem kolejowym. W skład inwestycji weszła przebudowa oraz remont istniejącego układu drogowego, ciągów pieszych, małej architektury, terenów zieleni oraz przebudowa istniejących sieci wedle wskazań gestorów.</p> <p>Przebudowa zakładała utworzenie strefy zielonej - została ona zaprojektowana na siatce okręgów, którą wytyczają osie widokowe dworca głównego oraz sąsiadującej po stronie zachodniej poczty. Strefę tę wyróżnia duża ilość rozbitej zieleni w postaci górki na okręgach, które tworzą wiele kameralnych przestrzeni. Zaprojektowano zarówno przestrzenie zacienione jak i nasłonecznione, miejsca spotkań w postaci „pawilonu odpoczynku”, a także plac zabaw dla dzieci, pagórki oraz wysoką zielenią dodatkowo izolującą akustycznie. Przedsięwzięcie objęło również wyeksponowanie poprzez zmianę lokalizacji zabytkowego parowozu Tkt48-127.</p> <p>W wyniku konsultacji społecznych, w styczniu 2024 r., Rada Miasta Opola postanowiła nadać placowi dworcowemu nazwę - Plac „Kory” Olgi Sipowicz.</p>
Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi	
	<p>Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z o.o. w 2023 r. zakończył realizację projektu pn. „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi”, który swoim zakresem obejmował m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup 6 autobusów elektrycznych, akumulatorowych MAXI oraz 2 przegubowych autobusów elektrycznych akumulatorowych MEGA18. • budowę pantografowej stacji szybkiego ładowania autobusów elektrycznych o mocy 300 kW na przystanku Pużaka-Pętla, • zakup, instalację i montaż 4 szt. dwustanowiskowych ładowarek typu plug-in, na zajezdni autobusowej MZK, • zakup 1 szt. mobilnej ładowarki serwisowej plug-in wolnego ładowania. <p>Projekt zrealizowano dzięki dofinansowaniu z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2024 – 2020.</p>
Elektromobilne Opole – Etap II	
	<p>W 2023 r. Miasto Opole rozpoczęło realizację projektu pn. “Elektromobilne Opole – Etap II”, w ramach którego w 2024 r. zostaną zrealizowane następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup 9 szt. autobusów elektrycznych klasy MAXI, • budowa pantografowej stacji szybkiego ładowania autobusów elektrycznych o mocy 300 KW na przystanku komunikacyjnym Pużaka – Pętla wraz z nadzorem inwestorskim, • zakup, dostawa i montaż na terenie zajezdni Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego sp. z o.o. 4 szt. dwustanowiskowych ładowarek zajezdniowych typu plug-in, każda o mocy 120 KW. <p>Projekt zostanie zrealizowany dzięki dofinansowaniu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.</p>

Zdjęcia	Krótki opis inwestycji/ przedsięwzięcia
Stadion Opolski	
	<p>Rok 2023 był drugim z trzech kolejnych, na które podzielona została największa w historii miasta inwestycja sportowa – budowa nowego stadionu piłkarskiego. W dzielnicy Półwieś, u zbiegu ulic Technologicznej i Północnej, w sąsiedztwie Parku Naukowo-Technologicznego i Centrum Wystawienniczo-Kongresowego, powstaje w pełni zadaszony obiekt o pojemności 11 600 osób. Opole jest jednym z ostatnich miast w Polsce liczących powyżej 100 tys. mieszkańców i mających drużyny piłkarskie na szczelbu centralnym, które buduje nowy stadion.</p> <p>Umowa została podpisana w grudniu 2021 roku, a termin jej zakończenia przypada na grudzień 2024 roku. W 2023 roku prowadzono szereg prac związanych z budową. Gotowa jest już cała bryła stadionu wraz z dachem. W całym roku sprawozdawczym budowa przebiegała bez zakłóceń i zgodnie z harmonogramem. Obiekt składać się będzie z trzech niezabudowanych trybun (od strony: północnej, wschodniej i południowej) i trybuny głównej (od strony zachodniej), pod którą znajdą się m.in. szatnie dla zawodników czy pomieszczenia biurowe. Na trybunie głównej będą też łóżka VIP.</p>
Termomodernizacja budynku Toropolu	
	<p>W 2023 roku dokonano termomodernizacji budynku Toropolu, przy krytym lodowisku.</p> <p>Ocieplono budynek, wymieniono stolarkę okienną. Znaczącą inwestycją był montaż baterii fotowoltaicznych, który nie tylko spełnia postulaty ekologiczne, lecz przyczynia się również do poprawy wskaźników ekonomicznych funkcjonowania lodowiska.</p> <p>Inwestycja była współfinansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.</p>
Budowa Domu Pomocy Społecznej	
	<p>Na 2023 r. przypada zasadniczy etap budowy nowego budynku domu pomocy społecznej, powstającego przy ul. Chmielowickiej. Nowy dom przeznaczony jest dla 100 osób starszych, samotnych, niezamożnych i schorowanych.</p> <p>Zaplanowano także utworzenie 4 miejsc opieki krótkoterminowej w formie całodobowej, z których będą mogły skorzystać okresowo osoby będące na co dzień pod opieką rodzin w ramach tzw. „opieki wytchnieniowej”. W obiekcie będzie 90 pokoi mieszkalnych z łazienkami, w tym: 74 pokoje 1-osobowe, 10 pokoi 2-osobowych i 2 pokoje 3-osobowe.</p> <p>DPS w sposób kompleksowy poprawi komfort życia mieszkańców i zapewni mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa, zapewni usługi opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne i rehabilitacyjne na wysokim poziomie. Rozpoczęcie funkcjonowania nowego obiektu DPS zaplanowano na II kwartał 2024 roku.</p> <p>Inwestycja jest współfinansowana ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.</p>

Zdjęcia	Krótki opis inwestycji/ przedsięwzięcia
Nowe akwarium w ZOO	
	<p>Zadanie objęło wykonanie budynku akwariów wraz z zagospodarowaniem terenu. Obiekt jest miejscem ekspozycji akwariów m. in. ryby rzeki Kongo, rafy koralowej, ryby ławicowe, mureny, ryby Australii, płaszczki morskie, ryby Amazonii. Powstał również zewnętrzny zbiornik - Zakola Odry (Odrarium) z rybami rodzimymi (m.in. leszcze, płocie, brzany, sandacze, szczupaki). W mniejszym akwarium pokazywane są koniki morskie, krewetki i wężowidła.</p> <p>Zadanie jest elementem większego partnerskiego projektu pn. „Wodny świat czesko – polskiego pogranicza” zrealizowanego ze środków europejskich w ramach programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska 2014-2020. Projekt zakończył się w roku sprawozdawczym.</p>
Obszar zadań realizowanych dla Rad Dzielnic	
	<p>W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również zadania w obszarze przedsięwzięć lokalnych (dzielnicowych). Często były to zadania o mniejszym budżecie, ale istotne z punktu widzenia mieszkańców. Były to zarówno zadania o charakterze projektowym (przygotowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje), jak i realizacyjnym. M.in.: zamontowano nowe bramki na boisku LZS Sławice, wykonano i zamontowano tablice informacyjnych na terenie Dzielnic IX. Zlecono m.in. wykonanie projektu przebudowy drogi w zakresie budowy oświetlenia ul. Brzegowej w okolicy stadionu "Groszmal", wykonanie dokumentacji pn. Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia przy ulicy Rajskiej oraz aktualizacji dokumentacji pn. Przebudowa drogi w zakresie budowy oświetlenia wzdłuż ul. Krzanowickiej od nr 31 do ul. Czarnowąskiej.</p> <p>W obszarze realizacyjnym Dzielnic przeznaczyły również środki na: remonty, budowy, przebudowy, rozbudowy dróg; chodników; zakupu i rozmieszczenia m.in. obiektów małej architektury; oświetlenia; ławek; śmietników; rozbudowy oraz uzupełnienia wyposażenia m.in. placów zabaw; terenów zielonych, a także w zakresie wsparcia placówek oświatowych.</p>

Źródło: opracowanie własne

3.3.5. Gospodarowanie nieruchomościami oraz zasobem mieszkaniowym i lokalowym

Zgodnie z właściwymi przepisami prawa Miasto Opole realizowało zadania publiczne w zakresie gospodarki nieruchomościami oraz gospodarowania zasobem mieszkaniowym oraz lokalowym.

W 2023 r. Gmina Opole zbyła łącznie 25 nieruchomości, w tym: 8 nieruchomości gruntowych w drodze przetargu, 3 nieruchomości gruntowych w drodze bezprzetargowej, 1 w wyniku roszczenia z art. 209a ugn, 10 lokali mieszkalnych, w tym: 7 na rzecz najemców, 3 w drodze przetargu oraz 3 lokale użytkowe - garaże. Dodatkowo w 2023 roku nabyto odpłatnie do gminnego zasobu nieruchomości gruntowe z przeznaczeniem pod zainwestowanie: usługi, drogi i zieleń urządzoną o powierzchni łączniej 2,6247 ha, położone w obrębach: Gosławice, Opole, Malina, Kolonia Gosławicka, Czarnowąsy.

Pozyskano nieruchomości na cele publiczne i wypłacono odszkodowania na rzecz osób fizycznych za nieruchomości przeznaczone pod drogi publiczne o łączniej powierzchni 0,0810 ha oraz odszkodowania na rzecz osób prawnych za nieruchomości o łączniej powierzchni 0,2204 ha.

Ustanowiono 19 służebności przesyłu, przejazdu i przechodu na nieruchomościach gminnych, a na podstawie art. 109 ust. 1 pkt. 4 a i b, wydano 28 dokumentów o odstąpieniu od prawa pierwokupu oraz wystawiono ok. 191 zaświadczeń o przekształceniu użytkowania wieczystego we własność.

Wydział Gospodarki Nieruchomościami zawarł również, w imieniu Prezydenta Miasta Opola, 617 dzierżaw rolnych, 93 dzierżawy komercyjne, 239 umów udostępnienia, 93 umowy użyczenia krótkoterminowego oraz 9 umów użyczenia długoterminowego.

W 2023 r. Urząd Miasta Opola realizował szereg zadań z zakresu gospodarowania zasobem mieszkaniowym oraz lokalami użytkowymi (tab. 65).

Tab. 65. Podstawowe dane w obszarze gospodarowania zasobem mieszkaniowym i lokalowym

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Liczba lokali mieszkalnych	3 689	3 670	3 655	3 646	3 634	3 619
2	w tym liczba lokali socjalnych	557	550	584	567	464	462
3	Łączna powierzchnia lokali mieszkalnych (m ²)	179 063	178 166	177 435	176 906	176 495	175 920
4	Liczba oddanych do użytku nowych lokali komunalnych	12 (+1 m. chronione)	-	-	-	-	-
5	Liczba lokali użytkowych	410	362	360	360	355	356
6	Łączna powierzchnia lokali użytkowych (m ²)	47 735	46 087	45 447	45 515	45 462	45 499
7	Liczba garaży	639	635	637	636	636	633
8	Liczba budynków stanowiących własność Gminy Opole	191	191	189	189	191	192
9	Liczba budynków stanowiących współwłasność Gminy Opole (budynki wspólnot mieszk. z udziałem Gminy Opole)	862	859	857	854	853	852
10	Liczba placów zabaw	58	63	63	63	64	65
11	Liczba złożonych wniosków o przydział lokalu do remontu	180	182	148	193	158	150
12	Liczba wniosków zakwalifikowanych pozytywnie	73	67	63	73	71	63
13	Liczba zrealizowanych wniosków o przydział lokalu do remontu	29	20	7	7	20	27
14	Liczba złożonych wniosków o przydział lokalu socjalnego	172	158	116	131	115	146
15	Liczba wniosków zakwalifikowanych pozytywnie	78	78	56	42	37	66
16	Liczba zrealizowanych wniosków o przydział lokalu socjalnego	23	21	19	7	13	7

Źródło: opracowanie własne

3.4. Realizacja uchwał Rady Miasta w przekroju wg programów

W 2023 r. realizowano szereg uchwał podjętych przez Radę Miasta Opola na przestrzeni ostatnich lat. Tylko w ostatnich sześciu latach Rada Miasta Opola podjęła 1,6 tys. uchwał. Poza uchwałami w sprawie budżetu, wieloletniej prognozy finansowej, były to także uchwały w zakresie przyjęcia różnego typu programów społecznych, czy gospodarczych. Realizację uchwał wg wybranych programów społeczno-gospodarczych zaprezentowano w tab. 66.

Tab.66. Realizacja uchwał Rady Miasta Opola w 2023 r.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
1	LVII/863/14	<i>w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020</i>	2014-04-24	<p>W ramach Programu udzielono zwolnień z tyt. uchwały w 2023 r. na kwotę 1.094.264,64 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 715.397,46 zł - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, • 378.867,18 zł - osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą. <p>O przedmiotowe zwolnienie wystąpiły 38 podmioty.</p>
2	XXXVII/737/21	<i>w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom</i>	2021-02-25	<p>Zwolnienia obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwolnienia z tytułu nowo wybudowanych budynków, budowli lub ich części, • zwolnienie z tytułu nowo nabytych gruntów, budynków i budowli lub ich części przeznaczone do prowadzenia dział. gosp. pod warunkiem wykorzystania ich do tej dział. gosp. oraz dokonanie na tych nieruchomościach nakładów inwestycyjnych nie mniejszych niż pięciokrotność rocznej wartości podatku od nieruchomości w terminie do 1 roku od daty nabycia, • zwolnienia gruntów, budynków, budowli w przypadku rozpoczęcia wykorzystywania ich do prowadzenia działalności wcześniej nie związanych z działalnością pod warunkiem poniesienia nakładów inwestycyjnych nie mniejszych niż 5- krotność podatku od nieruchomości, • zwolnienia z tytułu zatrudnienia.

3-4	LXIV/1150/22	<i>w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2023</i>	2022-11-24	<p>Celem głównym programu była współpraca Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwijania zasad równego traktowania mieszkańców oraz wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych w sytuacjach kryzysowych. Mając na względzie cel główny, a także założone cele szczegółowe, współpraca odbywała się w formie finansowej i pozafinansowej. Na realizację zadań publicznych ujętych w ww. Programie zaplanowano środki finansowe w kwocie nie niższej niż 10 mln zł.</p> <p>Ostatecznie na realizację zadań w ramach Programu przeznaczono z budżetu miasta Opola kwotę 21 897 977,35 zł, z tego 21 105 843,92 zł w formie dotacji na realizację 283 zadań publicznych oraz 792 133,43 zł na wypłatę stypendiów i nagród.</p> <p>Prezydent Miasta Opola ogłosił 40 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie 443 oferty, z tego 48 ofert po dokonaniu oceny formalnej przez pracowników urzędu (nieprowadzenie przez organizacje działalności statutowej w dziedzinie objętej konkursem, niedostarczenie potwierdzenia złożenia oferty, zadania przedstawione w ofercie nie dot. obszaru pożytku publicznego, nie były skierowane do mieszkańców Opola ani nie realizowały interesu Miasta, oraz nie wpisywały się w priorytety i rodzaje zadań objętych ogłoszeniami konkursowymi) zostały odrzucone.</p> <p>Prezydent podpisał 281 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 158 oraz wsparcie 123. Całkowita wartość, zrealizowanych przez organizacje pozarządowe, zadań w ramach programu wyniosła 21 897 977,35 zł z tego dotacje z budżetu miasta Opola w kwocie 21 105 843,92 zł oraz wkład własny oferentów w łącznej wysokości 2 465 283,96 zł.</p> <p>Podczas roku sprawozdawczego, 139 organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów zrealizowało 283 zadania publiczne. Najwięcej środków finansowych przeznaczono na realizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 zadań w obszarze pomocy społecznej – ogółem 9 816 728,76 zł, • 80 zadań w obszarze kultury fizycznej - ogółem 6 945 686,42 zł, • 17 zadań w obszarze wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - ogółem 1 431 875,00 zł • 46 zadań w obszarze kultury, sztuki, ochrony dziedzictwa narodowego – ogółem 849 899,38 zł
	XLVII/900/21	<i>w sprawie Wieloletniego programu współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2022-2024</i>	2021-11-25	

5	XXXV/721/21	w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025	2021-01-28	<p>Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją wcześniej realizowanych miejskich programów na rzecz osób niepełnosprawnych i stanowi odpowiedź władz Miasta Opola na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Opola. Jest głównym dokumentem służącym realizacji polityki społecznej Miasta Opola ukierunkowanym na pomoc osobom, które w wyniku różnego typu niepełnosprawności doświadczają ograniczeń w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych. W 2023 r. realizowane były m.in następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kampania „Opole w Rytmie Życzliwości” (lekcje życzliwości w szkołach, Konferencja pn. „Różnorodni a nie dysfunkcyjni”, „Jarmark Niezwykłości Opolskie 2023), • Konkurs „Miejsca Przyjazne Seniorom i Osobom Niepełnosprawnym”- edycja 2023, • III Ogólnopolski Przegląd Piosenki Osób Niewidomych - Opole 2023; • XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych w Opolu.
6	LXVII/1194/23	w sprawie przyjęcia Programu Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”	2023-01-20	<p>Program jest dokumentem ujmującym w sposób kompleksowy kwestie senioralne. Polityka senioralna miasta to skoordynowany system działań, realizowanych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, którego celem jest samodzielne i godne życie starszych mieszkańców miasta. Bezpośrednim adresatem Programu są seniorzy - osoby, które ukończyły 60 lat i zamieszkują w Opolu. Program został zbudowany w oparciu o wynik szerokich konsultacji prowadzonych z aktywnymi środowiskami zaangażowanymi w życie miasta, jak i z samymi mieszkańcami. Decyzja o skoordynowaniu działań na rzecz starszych mieszkańców miasta wynika z szeregu uwarunkowań, do których należą między innymi wzrost udziału seniorów w strukturze demograficznej miasta, zróżnicowanie potrzeb i problemów tej grupy mieszkańców, a także ograniczenia systemu wsparcia dla seniorów. Polityka senioralna stanowi i stanowić będzie jeden z głównych elementów strategii polityki społecznej Opola.</p>

7	LXXX/1380/23	<p><i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2030</i></p>	2023-11-30	<p>Program przeciwdziałający przemocy domowej skierowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta Opola, w szczególności do osób zagrożonych przemocą domową; osób doznających przemocy domowej; świadków przemocy, osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową i sprawców przemocy, instytucji, służb, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.</p> <p>W ramach Programu zrealizowane zostały zadania profilaktyczne i terapeutyczne. W systemową realizację programu zaangażowane zostały podmioty delegujące swoich przedstawicieli do Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu oraz wiele innych instytucji i organizacji pozarządowych działających statutowo w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>Działania profilaktyczne w tym zakresie realizowane są m.in. w MOPR przez 2 podmioty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, gdzie pomocy udzielono 212 ofiarom przemocy oraz świadkom przemocy, • Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udzielał pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej - udzielono 771 specjalistycznych porad dla 269 osób doświadczających przemocy.
---	--------------	--	------------	---

8	LXIV/1153/22	<i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026</i>	2022-11-24	<p>Program charakteryzujący się interdyscyplinarnym podejściem do profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych od profilaktyki do leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych. Realizowany był przez organizacje pozarządowe oraz inne uprawnione podmioty statutowo działające w obszarze profilaktyki uzależnień, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opolską Policję, Straż Miejską, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Urząd Miasta Opola.</p> <p>Podejmowano zadania w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej. W okresie sprawozdawczym (2023 rok) min.: 16 organizacji pozarządowych oraz innych uprawnionych podmiotów otrzymało w ramach otwartych konkursów ofert dotacje na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień, m.in. 8 dotacji na poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych z których skorzystało 360 mieszkańców miasta Opola, 8 dotacji na wdrożenie rekomendowanych, autorskich programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień, podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, z oferty skorzystało 2.059 mieszkańców miasta Opola. Ponadto 30 publicznych szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz 1 niepubliczna szkoła podstawowa z terenu miasta Opola złożyły wnioski na sfinansowanie działań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026. Wnioski te dotyczyły m.in. wsparcia działań kształtujących postawy społeczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych jak również zdrowia psychicznego.</p>
9	II/25/18	<i>w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029</i>	2018-12-06	W 2023 r. prowadzono działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior”. Wydano 2708 kart „Opolska Rodzina” oraz 2262 kart „Opolski Senior”.
10	LXVII/1196/23	<i>w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2023 - 2030</i>	2023-01-26	W ramach realizacji zadania publicznego pn. „Ochrona i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 i 567) – ochrona zdrowia psychicznego” - przeprowadzono interwencje, konsultacje, sesje psychoterapeutyczne, wsparcie psychologiczne dla dorosłych, dzieci i młodzieży.

11	LXX/1222/23 RMO	<i>w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Opola w 2023 roku</i>	2023-03-28	<p>W ramach Programu prowadzona była m. in. sterylizacja/kastracja oraz leczenie kotów wolno żyjących z terenu Opola przez uprawnionych lekarzy weterynarii, którzy działają na zlecenie Miasta, we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ochrony zwierząt. W 2023 r. wykonano łącznie 589 zabiegów. Prowadzone było również znakowanie psów na terenie miasta na podstawie umów zawartych przez Opole (Ogród Zoologiczny) z Polskim Towarzystwem Identyfikacji Zwierząt, w ramach, której w 2023 roku zaszczepiono 785 psów i kotów. Ponadto udzielano dotacji z budżetu dla organizacji pozarządowych, na wspieranie lub powierzanie realizacji zadań publicznych, w ramach ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Opola otwartych konkursów ofert w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.</p> <p>W ramach konkursów na zadania związane z przeciwdziałaniem bezdomności zwierząt oraz ochroną gatunkową zwierząt przyznano w 2023 roku środki finansowe w wysokości 70 tys. zł. Przyznane dotacje organizacjom pozarządowym zostały wykorzystane na działalność związaną z ochroną zwierząt polegającą na udzielaniu pomocy weterynaryjnej, dokarmianiu zwierząt oraz edukacji mieszkańców w zakresie ochrony zwierząt.</p>
12	XLVIII/1006/17	<i>w sprawie uchwalenia „Aktualizacji Planu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Opola na lata 2010-2032”</i>	2017-09-28	<p>Na podstawie obowiązującego Regulaminu określającego zasady udzielania i rozliczania dotacji celowych dla przedsięwzięć z zakresu usuwania azbestu – w 2023 r. udzielono dotacji dla 24 osób fizycznych, dla których zgodnie z Regulaminem Miasto w drodze zapytania ofertowego wyłoniło jednego Wykonawcę, który zrealizował przedmiotowe zadanie. łącznie w wyniku realizacji zadania usunięto 65,099 Mg materiałów zawierających azbest.</p> <p>Zgodnie z umową z dnia 30 marca 2023 r. zawartą pomiędzy Miastem Opole a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, kwota wypłaconych dotacji w ramach zadania wynosiła 29 076,06 zł, pozostała kwota tj. 43 614,10 zł stanowiła udział środków własnych Miasta Opola, została opłacona ze środków budżetu Miasta pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska.</p> <p>Ponadto w ramach zadania dotację otrzymała również Spółdzielnia Mieszkaniowa, która usunęła 33,211 Mg wyrobów zawierających azbest z 14 nieruchomości. Koszt zadania wyniósł 190 007,95 zł, w tym kwota 169 760,25 zł stanowi udział środków własnych Miasta Opola. Pozostałe środki w kwocie 23 247,70 zł zostały przekazane przez WFOŚiGW w Opolu, na podstawie ww. umowy dotacji.</p>

13	LXVI/1187/22	<i>w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowych z budżetu Miasta Opola w ramach „Programu czyste powietrze - oddech dla Opola”</i>	2022-12-29	<p>Uchwała weszła w życie 16.01.2023 r. W 2023 roku w ramach realizacji Programu wpłynęły łącznie 192 wnioski o udzielenie dotacji na zmianę ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie proekologiczne w lokalu lub budynku, przy czym część wnioskodawców złożyło rezygnację, bądź otrzymało negatywną ocenę komisji ds. oceny wniosków o udzielenie dotacji celowych. Na podstawie ww. wniosków zostało zawartych 187 umów dotacyjnych.</p> <p>Z dniem 28.07.2023r. został zakończony nabór wniosków o udzielenie dotacji w ramach Programu na zadania planowane do wykonania w 2023r. Do dnia 15.10.2022 r. wpłynęło 170 wniosków R1 o wypłatę i rozliczenie dotacji. Ostatecznie rozliczono i wypłacono 170 dotacji celowych w kwocie 2. 337.776,01 zł.</p>
14	LVI/1103/18 i następne	<i>w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola”</i>	2018-02-22	<p>Na prośbę Wydziału Inwestycji Miejskich oraz Wydziału Oświaty Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) zmieniono raz w 2023 r.</p> <p>Aktualizacja związana była z koniecznością dodania do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zadania o numerze: A.193, pn.: „Termomodernizacja obiektu PSP nr 29 w Opolu”.</p>
15	XXXII/617/16 XLIII/844/21	<i>w sprawie przyjęcia Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy</i>	2016-10-27 2021-08-26	<p>Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało działania związane z profilaktyką i wczesnym wykrywaniem osteoporozy. Z bezpłatnych badań densytometrycznych skorzystali mieszkańcy miasta Opola z największej grupy ryzyka zachorowania na osteoporozę. Przebadano 2 535 osób.</p>
16	XLVII/930/17	<i>w sprawie przyjęcia Programu szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie</i>	2017-08-31	<p>Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało szczepienia przeciwko grypie. Z bezpłatnych szczepień profilaktycznych skorzystały osoby od 65 roku życia - mieszkańcy Opola. Zaszczepiono 2 865 osób.</p>

17	XIX/280/11 XL/800/21	w sprawie przyjęcia Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)	2011-11-24 2021-05-27	<p>Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało działania związane z profilaktyką raka szyjki macicy. Wykonywane były bezpłatne szczepienia profilaktyczne przeciwko wirusowi HPV u dziewcząt uczęszczających do szkół podstawowych na terenie miasta Opola oraz zamieszkałych w mieście Opolu i uczęszczających do szkół poza jego granicami, urodzonych:</p> <p>1) w 2011 r. – pełny cykl szczepienia (dwie dawki), 2) przed 2011 r., którym pierwsza dawka szczepionki w ramach zadania została zaaplikowana w 2022 r. – podanie drugiej dawki szczepionki.</p> <p>W wyjątkowych sytuacjach dopuszczono możliwość przyjęcia pełnego cyklu szczepienia (dwie dawki) przez dziewczęta urodzone w 2010 r., które z przyczyn od nich niezależnych (choroba, kwarantanna, izolacja, inne zdarzenie losowe, itp.) nie mogły zostać zaszczepione pierwszą dawką w 2022 r. Łącznie zaszczepiono 370 dziewcząt.</p>
18	XXVIII/548/20	w sprawie przyjęcia Programu leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – in vitro dla mieszkańców Opola	2020-07-02	<p>Na podstawie uchwały Miasto Opole dofinansowywało koszt jednego cyklu zapłodnienia pozaustrojowego lub adopcji zarodka. W ramach Programu wykonano łącznie 12 procedur rozrodu wspomaganego, z czego 7 procedur zakończyło się ciążą kliniczną. Urodziło się 10 dzieci.</p>
19	XLIX/929/21	w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Opolu na lata 2022 – 2024	2021-12-29	<p>Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem, a także zadania powiatu w ramach rodzinnej pieczy zastępczej Miasto Opole wykonuje za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, będącego jednocześnie organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast zadania powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej - także we współpracy z Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opolu, działających we współpracy ze środowiskiem lokalnym.</p>

20	XI/191/19	<i>w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu Miasta Opola dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych, przeznaczonych na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej - „Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023”</i>	2019-05-30	<p>Uchwała określa zasady udzielania oraz sposób rozliczania i kontroli dotacji celowych z budżetu Miasta Opola dla stowarzyszeń ogrodowych, które prowadzą rodzinne ogrody działkowe, na dofinansowanie zadań związanych z ich rozwojem.</p> <p>W ramach realizacji programu stowarzyszeniom ogrodowym udzielane jest wsparcie na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej, wpływającej na poprawę warunków korzystania z ROD przez działkowców lub zwiększającej dostępność społeczności lokalnej do tego ROD. Stowarzyszenie ogrodowe może ubiegać się o dofinansowanie zadania w danym ROD nie częściej niż raz w roku. Przyznawana dotacja stanowi w danym roku budżetowym nie więcej niż 50% wartości realizowanego zadania, lecz nie więcej niż 100 tys. zł na dofinansowanie zadania realizowanego w danych ROD.</p> <p>W 2023 r. udzielono dotacji sześciu rodzinnym ogrodom działkowym działającym w ramach Polskiego Związku Działkowców oraz ogrodomi działkowemu prowadzonemu przez Stowarzyszenie Ogrodowe Nowa Wieś Królewska, na łączną kwotę ok. 385.348,40 zł.</p> <p>Rok 2023 był ostatnim rokiem obowiązywania ww. Programu, w ramach którego w latach 2018-2023 udzielono ogrodom działkowym dotacji na łączną kwotę 1.357.206,27 zł.</p>
21	LXXVIII/1368/2 3	<i>w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu Miasta Opola dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych... - „Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2024-2028”</i>	2023-10-26	<p>Uchwała określa zasady udzielania oraz sposób rozliczania i kontroli dotacji celowych z budżetu Miasta Opola dla stowarzyszeń ogrodowych, które prowadzą rodzinne ogrody działkowe na dofinansowanie zadań związanych z ich rozwojem.</p> <p>W ramach realizacji programu stowarzyszeniom ogrodowym udzielane jest wsparcie na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej, wpływającej na poprawę warunków korzystania z ROD przez działkowców lub zwiększającej dostępność społeczności lokalnej do tego ROD. Stowarzyszenie ogrodowe może ubiegać się o dofinansowanie zadania w danym ROD nie częściej niż raz w roku. Przyznawana dotacja stanowi w danym roku budżetowym nie więcej niż 70% wartości realizowanego zadania, lecz nie więcej niż 150 tys. zł na dofinansowanie zadania realizowanego w danych ROD.</p> <p>Realizacja ww. Programu nastąpi w latach 2024-2028.</p>

22	VI/107/19	<i>w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla studentów uczelni z Opola wykazujących się znaczącymi osiągn.– (...) Stypendia Prezydenta Miasta Opola”</i>	2019-02-28	<p>W obszarze stypendiów naukowych Prezydenta Miasta Opola zrealizowano w 2023 r. program, skierowany do studentów, którego celem jest zachęcanie do stałego rozwoju i podnoszenia osiągniętych wyników.</p> <p>Studentom stypendia przyznane zostały za osiągnięcia naukowe i za osiągnięcia oraz zaangażowanie w działalność społeczną (w stowarzyszeniach i fundacjach) lub działalność na rzecz środowiska akademickiego. W jedenastym naborze wniosków o stypendium dla studentów w roku 2023 wniosek złożyły 52 osoby, przyznano łącznie 29 stypendiów na łączną kwotę ponad 78 tys. zł.</p>
23	LXIV/1156/22	<i>w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Opola</i>	2022-11-24	<p>Na podstawie tej uchwały funkcjonuje w Opolu komunikacja miejska. W ubiegłym roku doszło do pierwszej aktualizacji Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Opola, który był uchwalony przez Radę Miasta Opola w 2014 r.</p> <p>W 2023 r. MZK Sp. z o.o. jako operator publicznego transportu zbiorowego realizował na zamówienie miasta Opola obsługę 21 linii autobusowych, w tym 2 linii nocnych. Z kolei 4 linie autobusowe wyjeżdżały do gmin Dąbrowa i Komprachcice oraz Prószków.</p>
24	XXVI/529/20	<i>w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2020-2023"</i>	2020-05-28	<p>Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2020-2023 sporządzono zgodnie z art. 87 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zgodnie z wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Program stanowi kontynuację opracowanego Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Opola na lata 2016–2019, przyjętego Uchwałą nr XXV/474/16 Rady Miasta Opola z dnia 21 kwietnia 2016 r.</p>
25	LXIX/1218/23	<i>w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Opole, niestanowiących wyłącznej własności Gminy</i>	2023-02-23	<p>Zgodnie z podjętą Uchwałą przyznano 4 dotacje na łączną kwotę 180 000,00 zł. Z uwagi na rezygnację jednego z wnioskodawców podpisano 3 umowy na łączną kwotę 160 000,00 zł. Wszystkie zadania na które podpisano umowy o udzieleniu dofinansowania zostały wykonane w całości.</p>
26	LXXV/1298/23	<i>w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Opole, niestanowiących wyłącznej własności Gminy</i>	2023-07-06	<p>Zgodnie z podjętą Uchwałą podpisano siedem umów dotacyjnych na łączną kwotę 240 000,00 zł. Zadania zostały wykonane w całości.</p>

27	LXXX/1388/23	w sprawie udzielenia dotacji celowej dla Parafii Katedralnej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu na realizację zadania pn. „Konserwacja i renowacja elewacji korpusu południowego oraz kruchty wejściowej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu (...)	2023-11-30	<p>Zadanie realizowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.</p> <p>W wyniku wstępnych zgłoszeń zadań inwestycyjnych Miasto Opole złożyło wniosek o dofinansowanie na zadanie inwestycyjne „Konserwacja i renowacja elewacji korpusu południowego oraz kruchty wejściowej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża świętego w Opolu”.</p> <p>Następnie Bank Gospodarstwa Krajowego przekazał Wstępną Promesę, w której poinformował, że Miasto Opole zostało zakwalifikowane do otrzymania Promesy w kwocie: 3 429 000,00 zł, udzielonej w celu zapewnienia dofinansowania z programu na realizację ww. inwestycji.</p> <p>Dotacja zostanie wypłacona w trybie i na zasadach wynikających z realizacji Programu, w szczególności regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie.</p>
28	LXXX/1389/23	w sprawie udzielenia dotacji celowej dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu na realizację zadania pn. „Siedziba Komendy Miejskiej i Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu, (...)”	2023-11-30	<p>Zadanie realizowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.</p> <p>W wyniku wstępnych zgłoszeń zadań inwestycyjnych Miasto Opole złożyło wniosek o dofinansowanie na zadanie inwestycyjne „Siedziba Komendy Miejskiej i Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu, ul. Powolnego/Korfantego – reNOWAcja na 100-lecie (częściowy remont elewacji zewnętrznych)”.</p> <p>Następnie Bank Gospodarstwa Krajowego przekazał Wstępną Promesę, w której poinformował, że Miasto Opole zostało zakwalifikowane do otrzymania Promesy w kwocie : 3 428 187,74 zł, udzielonej w celu zapewnienia dofinansowania z programu na realizację ww. inwestycji.</p> <p>Dotacja zostanie wypłacona w trybie i na zasadach wynikających z realizacji Programu, w szczególności regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie</p>
29	LXXXII/1402/23	w sprawie uchwalenia „Miejskiego Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2024-2026”	2023-12-28	<p>Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego to kompleksowe opracowanie zawierające zdiagnozowane zagrożenia, cele i działania poprzedzone analizą stanu bezpieczeństwa w latach 2020-2022.</p> <p>Jego wdrożenie ma zapewnić zarówno podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta Opola, jak i wpłynąć na poprawę stanu szeroko pojętego bezpieczeństwa. Założenia programu realizowane będą przez placówki oświatowe, wydziały Urzędu Miasta Opola oraz służby, inspekcje i straże. Program obowiązuje na lata 2024-2026.</p>